Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 55 szám. Kedd, február 25.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

„A magyar államesme."

Budapest, február 24.

(K.) A mérsékelt szászok nagyszebeni lapja inszinuációnak mondja azt a megjegyzésünket, hogy a nemzetiségi képviselők mást értenek a magyar államesme kifejezés alatt, mint mi. Tiltakozzunk a szász ujság tiltakozása ellen? Világért se! Bár erősebben tiltakoznék az a tisztelt ujság. Bár sértésnek és gyalázatos rágalomnak mondaná megjegyzésünket. És bár bizonyitaná be, hogy igaza van, mikor igy felháborodik. Nem az bánt minket, hogy a szász testvér adja a megbántottat, hanem az, hogy még haragjában sem őszinte. Sohasem őszinte. Most is csak ugy mellékesen, kelletlenül tiltakozik, voltaképpen pedig egész polemiáját abba hegyezi ki, hogy *világosságot* követel. Mikor a szász világosságot sürget, örül a homálynak — szokás mondani. De ezuttal még csunyább az eset. Mikor a szász ujság világosságot sürget, el akarja hitetni, hogy homály van. Pedig nincsen. Mert se Boncza Miklós, se Rákosi Viktor, se mi nem mondtuk azt, hogy a magyar államesme tartalma nincs tisztázva. Csak azt mondták ők és mondtuk mi is, hogy amit mi törvénynyel és illetékes nyilatkozatokkal tisztázottnak hittünk, a magyar államesme kifejezéssel a nemzetiségek még most is ravaszul visszaélnek. Igy érthető csak, hogy szavaikban a magyar államesme hiveinek vallják magukat, tetteikben pedig ezt a magyar államesmét akárhányszor és következetesen megsértik.

Ez a vád, aminek a szászok veszik, és ez a faktum, aminek mi látjuk: a mérsékelt szász ujságnak jó alkalom, hogy világosságot sürgessen és homályt terjeszszen. Fölveti a kérdést, hogy mi hát a magyar államesme tartalma? Nem volna a szász ujság olyan arrogáns, amilyen, ha egyben ki nem jelentené, hogy kérdésére illetékes helyről várja a választ: kormánynyilatkozatban, vagy éppen trónbeszédben. Az ilyen arroganciára legméltóbb válasz az volna, hogy tessék leszállni a magas paripáról. De nem veszekedés a cél, hanem meggyőzés. Megmondjuk tehát egyszerüen, hogy a szász ujság kérdésére Magyarországon minden politikailag gondolkozó ember illetékes a választ megadni. S illetékes éppen azért, mert nem kell a választ ujból megfogalmaznia, hanem egyszerüen ismételheti azt, amit a kormány (és nemcsak a mostani, de minden kormány) világosan megmondott, hogy a magyar államesme tartalma nem lehet más, mint nemzeti. Egységes magyar nemzeti államról beszéltünk mindenkor és ennek absztrakciója a magyar államesme kifejezés. Az egységes magyar nemzeti állam céljait szolgálja minden törvényünk s inkább azon lehet panaszkodni, hogy nem mindenik eléggé. Hogy csak egyet ragadjunk ki a sok közül, természetes jogunk szerint törvényben mondottuk ki, hogy a magyar állam hivatalos nyelve a magyar s ennek a magyar nyelvnek legalább az oktatása legyen kötelező azokban a népiskolákban is, melyeket a nemzetiségek tartanak fenn. A törvényt megcsináltuk, de a szász testvéreknek talán csak nem kell külön hangsulyoznunk, hogy a törvény szigoruan végrehajtva nincsen. Ennek a példának világánál annyi már meglátszik, hogy ami jogot a nemzetiségeknek biztositottunk, azzal ők akadálytalanul élhetnek, ami kötelességet azonban tőlük az állammal szemben kikötöttünk, annak teljesitését nem vettük olyan szigoruan. De nem hinnők, hogy ebből a példából a magyar türelmetlenségre lehetne következtetni.

Azt mondja a szász ujság, hogy legyen világosság. Van világosság. Mi azt mondjuk, hogy ők ne akarjanak homályt csinálni. Mire valók ezek az uj kérdések? Mi okból kérdi a szász ujság századszor megint, hogy hát mit kelljen a nem magyar ajku honpolgárok anyanyelvének szabad használata, külön kulturájuk szabad ápolása és nemzetiségi egyéniségük szabad fejlesztése alatt érteni? Ne tettesse magát olyan kiváncsinak, mikor csak alattomos. Nem azért kérdez annyit, mert keveset tud, hanem azért, mert a válaszok sokaságával el szeretné homályositani az igazság tiszta napját. A nemzetiségeket senki sem akadályozza meg, hogy egyházi, társadalmi és kulturális téren szabadon használhassák anyanyelvüket. Ezt ők kérdés nélkül is tudják. A nemzetiségek korlátlanul ápolhatják saját kulturájukat, amig az kultura és nem támadó politika. Ezt is tudják, sőt ami a szászokat illeti, ők tudják legjobban, hogy ünnepelhetik még azt a Szedánt is, melynek ugyan semmiféle kulturális jelentősége sincs, ellenben politikai demonstrációnak meglehetősen alkalmas. És a szászok tudják legjobban, hogy március tizenötödikének ünnepléséből kivonhatják magukat, pedig az a dátum némileg kulturális jelentőséggel is bir, minthogy leszedte a békót arról a gondolatról, melyet most a szászok is szabadon bocsáthatnak szárnyára. És hogy milyen határig érvényesithetik nemzetiségi egyéniségüket? Ameddig tudják s (ha igaz, hogy az oláhok melegén felolvad a szász viasz, melyet a magyar temperamentum kikezdeni nem tudott és nem is akart) hát addig, ameddig a románság engedi. Mert a magyarság ugyan adott a szászoknak jogokból annyi ruhát, amennyivel magát védte, de még egyetlen szászt se vetkőztetett ki egyéniségéből. Ha vetkőztetésről volt valahol szó, a magyarság legföllebb az volt, akit vetkőztettek. Bár kevésbé lettünk volna urak! Lesből és hizelgéssel be sokszor leszedték már rólunk, amink volt! Hát azért nem lehet az őszinte, mikor a szász ujság most annyi fölösleges kérdéssel ostromolja megint az illetékes fak-

TÁRCA.

Az első lépés.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: ***Molnár Ferenc.***

(Februári este. Délután sülött a nap, de most már hideg van és éles szél jár a városligeti fái között. Messziről idaragyognak a város lámpái. A kopasz fák alatt karonfogva sétál egy fiu meg egy lány. A fiu 21 éves, a lány 15. A lánynak szijjra kötött korcsolya függ a szabad karján. A közelben üt egy toronyóra.)

A lány: Szent Isten! Fél nyolc . . . *(ki akar bontakozni a fiu karjából.)*

A fiu: Nem, nem! Maradj még!

A lány: Nem lehet. Bocsáss el . . . Az apám megver, ha elkésem a vacsoráról.

A fiu: Hánykor vacsoráltok?

A lány: Bocsáss, ha mondom . . . nyolckor! és már fél nyolc!

A fiu: Hát elmégy, a nélkül, hogy megcsókoltál volna?

A lány (komolyan): Nem merlek megcsókolni.

A fiu: Hát akkor én.

A lány: Még soha nem csókolt meg férfi.

A fiu (büszkén): En leszek az első férfi.

A lány: Nem . . . nem . . . nem enge . . .

(Hosszu csók.)

A fiu: Na látod.

A lány: Nagyon szeretlek, Péter. Ugy érzem, hogy most oda tudnám érted adni az életemet. Édes, jó Péter. Drága Péter.

(Ujabb, még hosszabb csók.)

A lány: Bocsásd el a derekam . . . Most igazán mennem kell. . . .

A fiu (hévvel): Én elkisérlek.

A lány: Jó, de ne egészen hazáig. A Ferenciek-terénél menj balra, én meg majd jobbra megyek.

A fiu: Ahogy akarod, édes.

(Elindulnak)

A lány (utközben): Szeretsz, Péter?

A fiu: Ugyan minek kérdezed?

A lány: Csak mert hallani akarom. Folyton akarom hallani . . . ne is mondj mást.

A fiu: Szeretlek, szeretlek, szeretlek . . . *(egészen a Vörösmarty-utcáig mondja.)*

A lány: Félek, hogy ki fogok kapni.

A fiu: Nem fogsz kikapni. A jó isten nem akarja, hogy érettem szenvedj.

A lány: Oh, a jó isten . . . én ugy félek, hogy egyszer megharagszik. Ha én a helyében volnék és látnám, hogy az emberek csak akkor gondolnak rám, amikor bajban vannak, azt mondanám: „ugy-e, most kellek?" — aztán kiszaladnék a konyhába.

A fiu: A jó isten szelid és elnéző. Aki benne bizik, annak sohse esik baja. *(Örül, hogy ily fenkölten beszélt.)*

A lány: Te olyan nemes vagy, Péter.

A fiu (szerényen): Oh nem. Csak jó szivem van. Fájna, ha miattam szenvednél. Ha például megtudnák, hogy velem voltál. Az igaz, hogy majd ha a feleségem leszel, mindenért kárpótollak. Te leszel a legboldogabb nő a világon. Lehozom a csillagokat . . . a . . . a . . . *(észreveszi, hogy nagyon magasan kezdte)* . . . lesz kocsid, lovad, házad . . .

A lány: És ugy fogsz szeretni, mint most?

A fiu: Jobban. Imádni foglak.

A lány (egyszerüen): És ha megcsalnálak?

A fiu: Micsoda?

A lány (még egyszerübben): És ha megcsalnálak valaki mással, egy idegen férfival . . .

A fiu (a lehető legegyszerübben): Akkor megölnélek. De te nem tudnál megcsalni soha.

A lány (őszintén): Nem. En érzem, hogy csupa becsület vagyok. *(Szerelmes fénnyel a szemében)*: Soha, soha nem tudnék mást szeretni, mint téged.

(Kis szünet. Átmennek a tulsó oldalra.)

A fiu: Mit fogsz mondani otthon?

A lány: Az attól függ.

A fiu: Mitől függ?

A lány: Hogy láttak-e valahol. Ha nem láttak sehol, akkor azt mondom, hogy korcsolyázni voltam.

A fiu: És ha láttak?

A lány: Az is attól függ.

A fiu: Mitől függ?

A lány: Hogy hol láttak. Ha a zenede körül láttak, akkor azt mondom, hogy a zenedében voltam. Ha a liget körül láttak, akkor azt mondom, hogy korcsolyázni voltam.

A fiu: Hát mit mondtál otthon, amikor elmentél?

A lány: A mama nem volt otthon. Meghagytam a szakácsnénak, hogy a zenedébe megyek, de magammal vittem a korcsolyámat is. Ha a mama hazajön, a cseléd azt fogja mendani: „A kisasszony a zenedébe ment, de a korcsolyát is magával vitte." Erre a mama igy fog szólni: „Az a szemtelen megint elkorcsolyázza a zeneleckét." De ha nem láttak a ligetben, akkor azt mondom, hogy a zenedében voltam és azért vittem korcsolyát, hogy háthogyha marad időm a ligetbe menni. Erted?

A fiu (habozva): Értem. — De hát minek a korcsolya?

Lapunk mai száma tizennyolc oldal.

torokat. Nem kiváncsiság ez, hanem alattomosság. Nem világosság kell neki, hanem homály.

Mátyás király Olmütz alatt tanyázott egyszer s valami sváb hegedős dicsőitő dalban zengte el a hóditó király hősi tetteit. Azokat is, amiket elkövetett, azokat is, amiket ráfogtak. S Mátyás azt mondta a sváb hegedősnek: „Kevés igazságot kevertél sok hazugsággal; be jó dolgod volna, ha mind igaz volna, amit rám fogtál!" Mi hóditók nem vagyunk, ki se mozdulunk a magunk portájáról s a száz hegedősök mégis hazugsággal keverik a kevés igazságot, mikor rólunk énekelnek. Hát mi ugy variáljuk Mátyás szavait:

— Jaj volna neked, ha mind igaz volna, amit rám fogsz...

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, február 24

Nagyon fáradtan, minimális érdeklődés mellett folydogál tovább a budgetvita. *Csernoch* János néppárti volt az első szónok, aki annyiban előnyösen különbözött az ellenzéki szónokok többségétől, hogy pénzügyi szempontokból igyekezett a költségvetést bírálni. Ez az igyekezete azonban nem mentette meg egy hatalmas bombaszttól, amelylyel a végén jókora derültséget keltett, mondván, hogy Magyarország vetését legázolta az erdőből kitört vadkan és most a néppárt őrködik, hogy ez többé meg ne essék. Amiből tudnivaló, hogy az egyházpolitika volt az a bizonyos vadkan.

Morzsányi Károly a főváros bajairól mondott igen figyelemreméltó és megszivlelendő dolgokat, *Várady* Károly pártonkivüli függetlenségi pedig a közösügyi kiadások emelkedéséről beszélt. Végül *Fassie* Tódor mondott hosszabb beszédet, sürü ellenmondásokat provokálva a szélsőbalon azzal, hogy a függetlenségi korteseknek a belényesi és magyarcsékei kerületekben folytatott izgatásairól sorolt fel adatokat; de a Ház minden oldalán rokonszenves figyelmet és helyeslést váltott ki a románok hazafiságáról tett nyilatkozataival.

Barta Ferenc, a belényesi képviselő, személyes kérdésben visszautasitotta Fassie vádjait, aki azonban minden állitását fenntartotta. Ezzel a kis csetepatéval végződött az ülés.

A képviselőház ülése február 24-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: gróf *Apponyi* Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Széchenyi* Gyula, *Cseh* Ervin.

A költségvetés.

Csernoch János azt tartja, hogy a nép már semmiképp sem bir a az adófizetést, amint ezt az adóvégrehajtások is bizonyitják. Az állami pénztári készletek tömérdek pénzt vonnak el a forgalomtól. Igen sinylik ezt a gazdák akik mindjárt az aratás után kénytelenek elvesztegetni gabonájukat, hogy az adóvégrehajtástól megmenekedjenek. Az államnak pedig nem volna szüksége a pénzre, mert hiszen garmadában fekszenek a milliói. A kereskedők is kölcsönből kénytelenek fedezni a terhes adót. Nem igazság az, hogy az állam több pénzt szed polgárainál, mint amennyire szüksége van. A szövetkezeteket védelmébe veszi a merkantilis támadásoktól. Ha szabad a kereskedőknek, a mezőgazdáknak védelmükre egyesületeket alakitaniok, miért ne volna szabad a szegényebb népnek saját érdekei értelmében tömörülni? A szövetkezetek ezt célozzák s e mellett hazafias missziót teljesitenek, mert boltjaikban kizárólag hazai árut adnak el. Azt tartja, hogy a magyar tisztviselők nem az állam, hanem a kormány tisztviselői, mégis őszintén óhajtja helyzetünknek megjavitását. Hibáztatja, hogy különösen a közigazgatási tisztviselőket kortescélokra használják fel. A szociális kérdések az evangélium alapján oldhatók meg de nem a liberálizmus alapján.

Morzsányi Károly: Budapest háztartásáról különösen az utóbbi időkben oly hirek keringenek, amelyek nagyon különös világitásba helyezik a főváros közigazgatását. Magántársaságokban és hirlapokban, sőt képviselői körökben is bizonyos ellenszenv és előitélet fejlődött ki a fővárossal szemben és általánosan az a felfogás uralkodik, hogy a főváros mai helyzete a rossz gazdálkodásnak következménye. A főváros mai helyzetét egyrészt az általános közgazdasági rossz viszonyok, másrészt azok az óriási terhek idézték elő, amelyet a fővárosnak ugy az állam helyett, mint saját fejlődése érdekében viselnie kellett. Beruházásokra a főváros 1874-től 1900-ig kölcsönpénzekből kiadott vizvezetékre 27 millió koronát, csatornázásra 8 és fél milliót, iskolákra 14 milliót, vásárcsarnokokra 12 milliót, közvágóhidra és marhavásárra 3 és fél milliót, közkórházakra 8 milliót, kaszárnyákra 6 és fél milliót, közigazgatási épületekre 9 és fél milliót, szabályozásokra és utépitésekre 7 milliót ezenkivül különféle beruházásokra még 6 milliót, ugy hogy a főváros 1874-től 1900-ig 111 millió koronát meghaladó összeget ruházott be, amelyből ezen 26 esztendő alatt egy évre átlag több mint négy millió korona esett. Ezekkel a beruházásokkal szemben a kiadások folytonosan szaporodtak és pedig hatványozott mértékben, mig a jövedelmek, különösen az utóbbi években a rossz viszonyok következtében csökkentek.

A főváros abból a szempontból kiindulva, hogy az anyakönyvvezetés községi célokat is szolgál és hogy az anyakönyvvezetés, mint uj intézménye minél mintaszerübb legyen, megállapodásra lépett a belügyminisztériummal, mely szerint magára vállalta az anyakönyvek felállitását, berendezését és fenntartását; ezzel szemben a minisztérium átengedte az anyakönyvi kivonatok után befolyó dijakat és azonkivül még szubvencióban részesitette és pedig 1895-től tiz évre 30.000 koronában, a következő öt évre 20.000 koronában és az utolsó öt évre ismét 10.000 koronában; ugy, hogy ez az állami anyakönyvi szubvenció tulajdonképpen 1915-ben már teljesen megszünik. E szubvenció és viszonyok alapján a főváros felállitott három anyakönyvi hivatalt. Azonban nemsokára kitünt, hogy a főváros nagy kiterjedésénél fogva ez a három anyakönyvi hivatal nem képes a munkát elvégezni.

Az egész hat év óta, amióta az anyakönyvek léteznek, ráfizetett a főváros 614.000 koronát. (Felkiáltás a szélsőbaloldalon: Nohát tessék!) Az anyakönyvek létesitése után a fővárosi római katholikus lelkészek, akik bizonyos jövedelemtől estek el, mozgalmat inditottak, amelynek az volt a célja, hogy ezen veszteséggel szemben javadalmazásuk megjavittassék. Ennek következtében a főváros javadalmazásukat fölemelte, ami évenkint 46.000 koronát tesz ki és igy a főváros ezen hat év alatt több mint 800.000 koronát adott ki ezen célokra. (Egy hang balfelől: Utóbb ajándék!) A második teher, amelyet a fővárosnak az állam helyett kell viselnie, a katonaügyi kiadás. A főváros ezzel 520.000 korona terhet vállalt magára, amely teher minden évben ujra és ujra előfordul. Az államrendőrségi kiadások tétele a főváros háztartását igazán nagyon sulyosan érinti.

A közoktatásügyi kiadások szintén nagy mértékben okoznak a fővárosnak kellemetlenséget. Az egyesités évében a fővárosban 23 iskola volt, 1885-ben volt 112 iskola, ez idő szerint pedig van 175 iskola, melyeket a főváros tart fenn. És pedig fenntart oly iskolákat is, amelyeket törvény szerint nem köteles fenntartani s ennek dacára az egész kiadás őt terheli. A közegészségi kiadásokra a betektetés 8 millió koronát tett ki. Végül állami teljesitések czimén a fővárosnak 4.800.000 korona kiadása van; a rendőri kvóta fejében fizet 2 millió koronát ugy hogy összesen 6.780.000 korona ez az állami kiadás. Ha a főváros ennek az összegnek csak harmadrészével vagy negyedrészével rendelkeznék, nem kellene évenkint deficittel küzdenie. Ez a főváros igazán megérdemli, hogy minden oldalról szeretetteljes ápolásban és támogatásban részesüljön.

Széll Kálmán miniszterelnök: Részesül is! (Igaz! Ugy van! a jobboldalon.)

Morzsányi Károly: Ilyen körülmények között nem fogadhatja el azok nézetét, kik minden bajt és minden rosszat a főváros vezetőinek és az állitólagos klikkeknek tulajdonitanak. Minthogy a miniszterelnök számtalanszor kijelentette, hogy a főváros érdekeit szivén viseli és hogy a főváros fejlődését a legnagyobb érdeklődéssel kiséri, azt a kérelmet intézi hozzá, hogy tegye a főváros bajait alapos tanulmány és megfontolás tárgyává és kövessen el mindent, hogy a főváros helyzete legalább a jövőben megjavittassék. A költségvetést elfogadja.

Várady Károly a pénzügyminiszterrel polemizál. Szerinte a viszonyok rosszabbulását s a terhek tulmagas emelkedését a közös költségek okozták. Foglalkozik a pénzügyminiszter beszédének ama részével, mely az adóreformról szól. Azt hiszi, hogy még nagyon messze vagyunk ennek megvalósitásától.

Nem viseltetik bizalommal a mostani kormány iránt, mert tagjai mind kis emberek. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(Szünet után.)

Fassie Tódor: A fölirati vita és a költségvetés tárgyalása alatt a tuloldalról hangsulyozták, hogy a kormány és a szabadelvűpárti képviselők visszaéléseket követtek el. Ezzel szemben felhozza, hogy 3478 szavazó van Belényesen és ezeknek majdnem harmadrésze adta le szavazatát a jelöltre. Hogy az eredmény ilyen volt, azt nem lehet másnak tulajdonitani, mint csak az ellenzéki agitációnak. Az igérték a népnek, hogy a földesuraságí földeket a nép között elosztják, a havasokat a püspököktől elveszik és visszaadják a népnek, szabad lesz a pálinkamérés és

---

A lány: Óh, de kemény a fejed. Hát honnan jövünk?

A fiu (*bután*): A ligetből.

A lány: Nohát. Ha valaki itt meglátott, még mindig megmarad az a kibuvóm, hogy korcsolyáztam. Ha kisül a dolog, a mama legföljebb összeszid, amért azt hazudtam, hogy a zenedében voltam. Nem érted? Eltürröm ezt a kisebb bajt, hogy a nagyobbra ne is gondoljanak.

A fiu: Istenem, istenem...

(Hosszu szünet.)

A lány: Min gondolkozol?

A fiu: Hogy milyen okos vagy. Hogy milyen jól tudsz hazudni.

A lány: Óh, csak a mamának. (*Önérzettel.*) Apának még soha életemben nem hazudtam. Tudja isten, az egészen más.

A fiu: Szinte félek tőled. Ha majd a feleségem leszel, akkor is ilyen szépen fogsz hazudni. Nekem könnyü, mert például én még most se értem a zenedét meg a korcsolyát. Engem ugy becsapnatsz, ahogy akarsz. (*Keserüen*): En ostoba vagyok, én buta vagyok, én szamár vagyok. (*Önmagát vigasztalva*): En becsületes vagyok.

A lány: Hát én nem vagyok becsületes?

A fiu: Óh, dehogy nem. Te vagy a legédesebb, a legbecsületesebb lány a világon. Csak éppen nagyon megijedtem tőled most, hogy olyan jól hazudtál.

A lány: Mondtam már, hogy csak a mamának. Aztán teérted teszem.

A fiu (*akit ez csak kevéssé vigasztal*): Mégis félek tőled. Most már majd minden szavad mögött valami mást keresek... tudja isten... Érzem, hogy egész éjszaka nem fogok aludni és mindig ezen fogok gondolkozni. Tudod... (*merészen*) tudod, megölted bennem a hitet.

A lány (*szomoruan*): Péter, te nem becsülsz engem.

A fiu: Dehogy nem. Csak egy kicsit roszszabbul hazudtál volna. Vagy csak legalább oly rosszul, hogy én megértettem volna. De olyan jól volt összeállitva, hogy meg se értettem. Biztosan tudom, hogy soha életemben nem foglak tudni rajtakapni egy hazugságon.

A lány (*kissé szégyelve az egész ügyet*): Mert sohase fogok hazudni. Az igazat megvallva, nem is tudok hazudni.

A fiu: Csak ne szerénykedjél. Nagyon félek tőled. Ha majd a feleségem leszel... (*hirtelen*) Te, mondok valamit. Állj meg.

A lány: De kikapok.

A fiu: Mindegy. Állj meg. Ugy. Igérd meg nekem, itt, most, az első csókunk napján, hogy soha nem fogsz hazudni.

A lány: Ma se?

A lány: Ma se. Nos?

A lány (*kis habozás után*): Ma még engedj, mert különben nem tudom megmagyarázni, hol voltam fél hattól nyolcig.

A fiu: Egyszerüen azt mondod, hogy sétáltál a városligetben és többet nem mondasz, még ha tüzes vassal... (*nem találja meg a kép második felét*). Még ha tüzes vassal is. Igy nem árultál el semmit és mégse hazudtál. És ha megvernek, hát megvernek. Érettem szenvedsz. Ugy-e?

A lány (*odaadó pillantással*): Igen. Te jó, te becsületes, te drága Péter.

A fiu (*érzi, hogy ez nem annyira becsület, mint önzés*): Csak ne dicsérj. Igérd meg.

A lány: Igérem.

A fiu: Ma se?

A lány: Ma se.

(A Ferenciek-terén.)

A fiu: Isten veled. Holnap délután, Feri bácsiéknál.

A lány: Isten áldjon meg.

(Otthon. A többiek már vacsoránál ülnek.)

A mama: Most kell jönni?

Az apa: Micsoda dolog ez?

(Vésztjóslóan abbahagyják az evést. A szobalány patkányként távozik a családi béke sülyedő hajójáról. Hosszu szünet.)

Az apa (*mennydörgő hangon*): Most kell jönni?

A mama: Hol voltál?

A lány (*nagy lelki harc után*): A zenedében...

Az apa (*a zenedék iránt érzett ama mély megvetéssel, amely az igazi apát jellemzi*): Es az a muzsikálás nyolcig tart?

A lány: Nem... de onnan még kinéztem a jégre, de már késön volt... (*egyre nagyobb biztonsággal gyönyörüen kifejti az egész hazugságot.*)

(Másnap. Feri bácsiéknál.)

A fiu: No, mit mondtál otthon tegnap este? Nem hazudtál?

A lány (*nagy lelki harc után*): Nem. Azt mondtam, hogy sétáltam.

(Lesüti a szemét, érezve, hogy most már az anyját, az apját, sőt még Pétert is megcsalta, konstatálja, hogy mindez muszáj volt, másképpen nem lehetett, s lassan megnyugszik.)

A fiu: Megvertek?

A lány: Nem.

A fiu: (*már egy férj vakságával.*) Na látod, hogy hazugság nélkül is meg lehet élni. (*Kétkedve*): Igazán azt mondtad?

A lány (*már asszonyi biztossággal*): Hát persze, hogy azt mondtam! Csak nem fogok *neked* hazudni!

dohánytermelés, vámokat és egyéb dijakat nem fizetnek, az adó leszállittatik, besorozott fiaik pedig nem fognak két évnél tovább szolgálni... (Mozgás.)

Kubik Béla: Ki mondta ezt? Tessék neveket emliteni.

Fassie Tódor: Azt mondtam, amit tapasztalásból tudok!

Pichler Győző: Ilyen jó öreg bácsit ilyenekbe miért ugrasztanak be! (Élénk derültség.)

Kubik Béla: Neveket kérünk megnévezni, mert igy egész általánosságban nem lehet mondani ilyesmit. (Zaj.)

Fassie Tódor: A kortesek mondták!

Pichler Győző: Igen, mert a mi pártunkra mondja a képviselő ur. (Zaj.)

Kubik Béla: Természetesen! Azt mondja, hogy az agitáció idézte elő az eredményt!

Fassie Tódor: Azt mondták, hogy nem lesz szolgabiró, nem lesz jegyző (Nagy zaj a jobboldalon.), nem lesz adóhivatal, csak egy kapitány lesz a járásban és az is csak falunként egyszer-egyszer fog bejárni a járásokat, hogy megtudja, van-e valami baj? (Mozgás jobbfelől.)

Pichler Győző: Na? (Derültség.)

Fassie Tódor: Akinek földje van, nem fog három forintnál több adót fizetni, akinek földje nincs, az semmit sem fog fizetni, ugy lesz minden, mint a forradalom előtt volt, de a robot eltöröltve marad. (Mozgás a jobboldalon.) A király öregsége miatt az országot Kossuth Lajos fiának adta át, azt mondván, neked adom fiam az országomat, mert én már öreg vagyok. (Derültség jobbfelől.) Kossuth Ferenc pedig azt akarja, hogy az országban minden szabad legyen. (Derültség a jobboldalon. Ellentmondások a szélsőbaloldalon.)

Azt mondták, hogy belényesi és magyarcsékelyi képviselők voltak okai annak, hogy a marhalevél dija felemelkedett, (Derültség jobb felől.) és hogy a belényesi helypénz-szedési vám magasabb lett.

Pichler Győző: A passzus magasabb is lett!

Fassie Tódor: Azt mondják, hogy mi vagyunk ennek az okai. (Nagy derültség a jobboldalon.)

Kubik Béla: Tiszta dolog! Kik a felelősek? Talán csak nem mi, akik csak ellenőrizzük magukat.

Fassie Tódor: Mikor a nap lement, veszedelmes volt a közeli községekben járni. Minden választót, akiről megtudták, hogy nem a 48-as párthoz tartozik, a saját házában megtámadták és elverték. (Mozgás.)

Pichler Győző: És nem peticionáltak.

Fassie Tódor: Igen helyes volt, hogy nem peticionáltak, mert akkor a belényesi kerület képviselőküldési jogát meg kellett volna semmisiteni. (Nagy zaj.)

Barta Ödön: Az nem baj! Azt kellett volna tenni!

Fassie Tódor: Remete községben az uradalmi erdészt megfutamitották, és arra kényszeritették, hogy otthon tartózkodjék. E közben, amig ő kérdezősködött, a remetei református lelkész odajött és azt mondta: Uram, ha élete kedves, meneküljön! En természetesen menekülni igyekeztem. (Nagy derültség a jobb- és baloldalon. Felkiáltás a szélsőbaloldalon: Mindjárt gondoltuk!)

Nessi Pál: Szégyen a futás, de hasznos (Derültség.)

Fassie Tódor: A lelkész, hogy baj ne történjék, levonszolta azt az embert a kocsi bágcsójáról.

Barta Ödön: A vita magas szinvonalra emelkedett. (Derültség a baloldalon.)

Fassie Tódor: A megkövezéstől pedig ugy menekültem meg, hogy lehajoltam a kocsiban, de a kövek fejem felett repültek el, a kocsist érték. Velem történt ez olyan asszonyok és férfiak részéről, akik földeimen munkálkodtak mindig.

Pichler Győző: Asszony-dolgokról nem illik beszélni! (Derültség a jobb- és baloldalon.)

Fassie Tódor: Illemet nem fogok tanulni Pichler képviselő urtól!

Ezek után a nemzetiségi kérdés fejtegetésére tér át. Osztja azt a nézetet, hogy a magyar állam nem eszme hanem valóságos magyar állam.

Barta Ferenc, mint a belényesi kerület képviselője visszautasitja mindazt, amit Fassie a belényesi választásról mondott. Egy szó sem igaz az egészből. Egy szót sem tud románul, mégis megválasztották a románok, mert azok hazafias érzületü emberek, de megunták a nembánomságot, amelylyel a kormánypárti képviselők velük szemben viselkedtek.

Elnök a vitát holnapra halasztotta.

BELFÖLD.

A kihágások büntetései. *Széll* Kálmán miniszterelnök mint belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz s ezek közt a székesfőváros hatóságához is, amelyben kijelenti, hogy azokból a kihágás-ügyekből, amelyek hozzá fölülvizsgálás végett küldettek, arról győződött meg, hogy — noha a hatóságok törvényszerüen járnak el — a kihágásokra szabott büntetésekben nagyon sokszor tulságosan szigoruak voltak. Ezen az eljáráson enyhiteni kell, mert a kihágások jó nagy része nem olyan természetü, mintha az illetők a törvény-, vagy szabályrendelet-ellenes cselekedetet szándékosan akarnák elkövetni. Az előforduló esetek a legtöbbször a rendelkezések nem ismeréséből, tudatlanságából erednek. Ha tehát kisebb beszámitás alá eső kihágás elbirálásáról van szó, azt tartja a miniszter kivánatosnak — a nélkül, hogy a hatóságokat ebben a tekintetben befolyásolni akarná, — hogy ilyenkor a hatóságok, kivált ha szándékos rosszakaratot nem tapasztalnak, a legnagyobb méltányossággal járjanak el. Óhajtja a miniszter azt is, hogy az ilyen ügyekben jogerőre emelkedett itéletek végrehajtásában is méltányossággal legyenek, nehogy — amint az nem egy esetben előfordult — a pénzbüntetés behajtása az elitélt embereket sulyos anyagi válságba sodorja.

—

„A magyar kormány mellőzése Bécsben". Ezzel a cimmel reprodukálja egyik-másik estilap egy kőnyomatos tudósitónak azt a hirét, hogy a magyar kormány képviselőit *Rajner* főherceg aranylakodalma alkalmával az összes tisztelgők közt legutoljára fogadta a jubiláló főhercegi pár. Ezzel szemben a valóság az, hogy mihelyt a magyar kormány tagjai, élükön *Széll* Kálmán miniszterelnökkel, kihallgatásra jelentkeztek, rögtön hozzájuk sietett a főherceg főudvarmestere és melegen üdvözölve őket, a főherceg nevében intézkedett, hogy *minden más küldöttséget megelőzve, azonnal* bebocsáttassanak. A főhercegi pár azután kitüntető kegyességgel, a kellő diszszel, teljes udvartartásának jelenlétében fogadta a magyar minisztereket, a főherceg igen meleg hangon fejezte ki köszönetét a kormány és a törvényhozás üdvözléseért és a főhercegnő külön is megköszönte a miniszterek tisztelgését. Ez az igazság. A kőnyomatos hire tehát elejétől végig szemenszedett valótlanság, amelynek forgalombahozataláért méltán éri a hirforrást a lelkiismeretlen könnyelmüség vádja.

—

A szamosujvári uj képviselő. *Szamosujvár*ról táviratozzák: Gróf *Karátsonyi* Aladár országgyülési képviselő, gróf *Zichy* Jenő országgyülési képviselő, dr. *Gopcsa* László miniszteri titkár, dr. *Esztegár* László és *Farnady* József ügyvéd kiséretében Szamosujvárra érkezett, ahol zenével, zászlókkal nagy lelkesedéssel fogadták. Délben gróf *Karátsonyi* tiszteletére nagy diszebéd volt, amelyen háromszázan jelentek meg s ahol a fővárosi vendégeken kivül *Fodorffy* polgármester, *Temesváry* és *Dömötör* tanárok mondtak felköszöntőket. Táviratilag üdvözölték *Széll* Kálmán miniszterelnököt, aki az üdvözlésre igy válaszolt:

Tegnap vett táviratukban kifejezett ragaszkodásukat és bizalmukat nagyra becsülöm; örömmel fogadtam szives figyelmüknek e jelét, fogadják azért őszinte köszönetemet.

Este fényes hangverseny volt, amely után gróf *Karátsonyi* Aladár országgyülési képviselő és a kiséretében volt vendégek visszautaztak a fővárosba. Gróf *Zichy* Jenő a délelőtt folyamán megjelent az iparoskörben, ahol a vezetőséggel közölte abbeli tervét, hogy ajánlatos volna Szamosujváron szerszámkiállitást rendezni. Az eszmét a város iparoskőreiben nagy tetszéssel fogadták.

—

A zárószámadások. *A képviselőház zárszámadási bizottsága* ma esti 1/26 órakor *Benke* Gyula elnöklete alatt ülést tartott, amelyben a kormány részéről *Hegedüs* Sándor kereskedelmi miniszter és *Nagy* Ferenc államtitkár voltak jelen, a legtöbb számszéket pedig *Dárday* Sándor alelnök és *Szukováthy* István számszéki tanácsos képviselték. A bizottság *Hegedüs* miniszter és *Dárday* Sándor számvevőszéki alelnök felvilágositásai alapján beható tanácskozás után letárgyalta a kereskedelmi tárca zárószámadásait.

Peticiók a Kurián. *Dorogon* 1901. október 18-án a szabadelvüpárti *Szaczellary* Mihályt választották képviselővé a néppárti *Perczel* Bélával szemben 386 többséggel. A kisebbségben maradt párt a választás ellen kérvényezett és ezt a kérvényt ma tárgyalta a Kuria I. választási tanácsa *Paiss* Andor elnökletével. A kérvény ellen dr. *Bunczel* Alfréd, a megválasztott képviselő ügyvédje, alaki kifogást emelt, mert a kérvényező választói minősége nincsen igazolva. Ehhez csatlakozott a választás védője *Edvi-Illés* Károly is. Dr. *Tetétleni* Armin, a kérvényezők képviselője az alaki kifogások visszautasitását kérte. A Kuria helyet adott az alaki kifogásoknak és a peticiót *elutasitotta*.

A gróf *Andrássy* Géza *rozsnyói* mandátuma ellen beadott peticiót a kérvényezők visszavonták s igy a március hónapra kitüzött kuriai tárgyalás elmarad.

A *temesvári* itélőtábla értesitette a Kuriát, hogy báró *Harkányi* János *facseti* képviselő ellen beadott kérvényi ügyben dr. *Róth* László, — a dr. *Lendl* Adolf rékasi képviselő ellen folytatott ügyben pedig *Stein* József temesvári táblai birákat rendelte ki a vizsgálat teljesitésére.

Szüllő Géza *letenyei* képviselő mandátuma ellen — amint jeleztük — azután, hogy a Kuria az első peticiót elutasitotta, uj kérvény érkezett be. A peticiót a Kuria *nem fogadta el.*

A katholikus autonomia.

Budapest, február 24.

A katholikus autonomiai kongresszus ma délután négy órakor gróf *Szápáry* Gyula elnöklete alatt folytatta tárgyalását. Az ülés elején az elnök bemutatta XIII. Leo pápa táviratát, melyet *Vaszary* Kolos herceg-primáshoz intézett s amely igy hangzik:

Emo Cardinali Claudio Vaszary.
Budapest.

Beatissimus pater pergate habuit sensus fidelis venerationis et amantissima vita quae congressus cui cum Julio Szápáry praeses illi offerre properavit in ipso jubilaei pontificalis limine in argumentum benevolentiae impertit tibi ac ceteris apostolitam benedictionem.

M. Card. *Rampolla.*

(Magyarul: A szentséges atya igen szivesen vette a hüséges tiszteletnek azon érzelmeit és ama szeretetteljes jókivánatokat, melyeket a Te és gróf Szápáry Gyula elnöklete alatt müködő kongresszus papai jubileumának kezdetén Neki kifejezni siettél és jóindulatának jeléül Neked és a többieknek apostoli áldását küldi. *Rampolla* biboros.)

A tárgyalás során a 125. §-nál *Sághy* Gyula egy uj paragrafus beszurását ajánlja, mely igy hangzik:

A kanonoki állások betöltésénél a püspök az egyházmegyei tanácsosai az arra érdemeseknek talált férfiak névsorát bizalmasan közölheti és ennek véleményét saját javaslatával együtt felterjesztheti ő felségéhez a vallás-miniszter utján.

Szemmecz Emil és *Gieswein* Sándor pártolják az inditványt, mert ez az egyháznak és a püspök tekintélyének megerősitésére szolgál.

Gróf *Apponyi* Albert: Csudálkozik azon, hogy a kongresszus ama tagjai, kik eddig csakis azokat a kérdéseket tekintették fontosaknak, melyek jogi alapon állottak, s csak felületesen foglalkoztak azokkal, melyek etikai alapon nyugosznak, ennél a szakasznál oly nagy sulyt fektetnek az erkölcsi oldalra. Sághy inditványa szerint a püspök a maga véleményével az egyháztanács véleményét felterjesztheti, szóval csak akkor terjeszti fel, ha a saját véleményével azonos, különben nem. Ezt szóló nem tartja helyesnek, ezért nem járul a javaslathoz.

Gróf *Zichy* Nándor az inditvány ellen, *Ugron* Gábor mellette érvel.

Csernoch János szerint, ha a toldás bevétetnék a statutumba, akkor igen sok zaklatásnak lenne kitéve a püspök. Ezért nem fogadja el az inditványt.

Ezután a *125. §-t* változatlanul elfogadták.

Majd visszatértek a tárgyalás során kihagyott *11. §.* tárgyalására.

Szmrecsányi Pál: Hiszi és vallja a püspöki kar, hogy a 27-es bizottság tervezetére adott válaszában e szakaszra nézve helyesen nyilatkozott. Kivánja, hogy az alapoknak kezelése teljesen katholikus legyen. Ismétli, hogy a püspöki kar kivánsága helyes.

Gróf *Zichy* Nándor szerint hat esztendeje tanácskoznak már az autonomia ügyében és még most sincsenek ott, ahol az erdélyiek kezdték. Sajnálja, hogy a tanácskozásban igen gyakran a püspöki kart állitják velük szemben. Szerinte az a helyzet, melyben most vagyunk, igen közel áll ahhoz, amely a francia forradalom idején ott volt. Arra biztatja a kongresszust, hogy forduljon ő felségéhez, hogy teljesitse kivánságaikat, hiszen ha az erdélyiek meg merték tenni és meg is kapták, miért maradjanak ők hátrább. Azt óhajtja, hogy az egyházi vagyon, nehogy mint jelenleg hütlen kezelésnek legyen kitéve, ő felsége által kinevezett katholikus méltóság által kezeltessék. Ily értelemben módositást is nyujtott be.

Zichy Vladimir hosszasabban foglalkozik az autonomia jövőjével, a reá háramló feladatokkal s beszédét azzal végzi, hogy veszedelmesnek tartja az önkormányzatnak jelen keretekben való megalkotását, azért ahhoz egyáltalán nem járul hozzá.

Gróf *Apponyi* Albert személyes kérdésben kijelenti, hogy tiltakozik az ellen, amire gróf *Zichy* Nándor beszédében célzott, hogy őt egy s más kijelentéssel megbizták.

Zichy Nándor kijelenti, hogy Apponyi őt félreértette.

Margalits Ede azt ajánlja, hogy e szakaszt ujra szövegezzék és módositást nyujt be.

Közben *Zichy* Nándor és gróf *Szápáry* Gyula elnök intéztek el egy kis differenciát. *Szápáry*, mint a katholikus alapokat kezelő bizottság elnöke tiltakozott *Zichy* ama kitejezése ellen, hogy a bizottság hütlenül kezeli a vagyont. *Zichy* helyreigazitó válasza után folytatták a tanácskozást.

Ugron Gábor: Vagyon és iskola, e két dolgon fordul meg a katholikus autonomia ügye, a katholikus egyház érdeke. A katholikus egyház feladatait szerinte nem oldhatja meg másképen, hacsak nem rendelkezik iskolával és vagyonnal. Ha a multban meg voltunk is fosztva iskoláinktól, vagyonunktól, az autonomia megalkotása e nélkül meg nem történhetik. Más kezelje vagyonunkat — kiáltott fel — hát eszteleneknek tart minket? Azt, hogy az állam gondnoksága alá helyez bennünket! Azt akarják, hogy a vagyont ezentul is kezelje a kormány s a felügyeleti jog legyen az autonomiáé. Ez megforditott állapot lenne. A tulajdonost illeti a kezelés. Már a multban bizonyitja, hogy milyen hütlen sáfárkodás folyik az egyház vagyonával. Amit a vagyon jövedelmez, azt kifizetik kezelési, jogvédelmi stb. célokra. Majd egy csomó visszásságot sorol fel, többek között, hogy két alapit-

ványi főtiszt ma is állásban van, holott ez állást ő felsége 1892-ben beszüntette. A bürokratikus kezelésből feltétlenül önkormányzati kezelésbe kell venni a vagyont. Megmondja hogy miért nem akarják átadni a vagyont. Mert 252 ezer holdnak a kezelése nagy politikai tőke. Ennek alapján 472 egyházközségben gyakorolja a kegyuri jogot, csak a vallásalapoknál. Már csak azért is az önkormányzatnak kell kezelni a vagyont, hogy azt a nagy tekintélyt, melyet a vagyon nyujt, a katholikusok érdekében lehessen érvényesiteni. Lehetetlen, hogy a főkegyur, ha kérnék, meg ne adná azt, amit az erdélyiek már rég megkaptak.

A következő uj szakaszt ajánlja a 11. §. helyett.

Az önkormányzat feladata, hogy katholikus egyházi, iskolai, jótékonysági célokra vagyont szerezzen, a meglevő vagyont pedig célszerüen jövedelmeztesse. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kezelése alatt álló, a római katholikus egyház tulajdonát képező katholikus vallási, tanulmányi és egyetemi alapok a katholikus nevelési, oktatási és jótékonysági alapitványok, katholikus eredetük és rendeltetésüknek megfelelően a király ő felsége főkegyuri és legfelsőbb felügyeleti jogának sértetlen fenntartásával ugy kezeltessenek, mint ő felsége azt az erdélyi egyházmegyében megengedni és elrendelni kegyeskedett, mintán Magyarországon s az egykori Erdélyben egy és ugyanaz a főkegyuri jog.

Az elnök ezzel berekesztette az ülést azzal a kijelentéssel, hogy a tárgyalást holnap délután 4 órakor folytatják.

KÜLFÖLD.

Az oroszországi zavargások. Pétervárról egyre riasztóbb hirek érkeznek a munkások és diákok forradalmi mozgalmáról. Ma érkezett jelentések szerint Pétervárott a rendőrség nyomára jutott egy bizottságnak, mely a *kormány ellen izgat.* E felfedezés következtében *sok embert letartóztattak.* Ugy látszik, hogy különösen a diákságnak van része ebben az izgatásban. Általában attól tartanak, hogy *nemsokára veszedelmes zavargások lesznek.* A gyári munkások között politikai izgatók vannak és igy nem lehetetlen, hogy legközelebb *a munkások a diákokkal együtt kezdik meg a forrongást.*

A népszinházban tegnap este borzasztó jelenetek folytak le. Az egyetemi hallgatók *proklamációkat osztottak ki s beszédeket intéztek a közönséghez.* A látogatók között nagyon sok háziszolga volt, akiket a rendőrség rendelt oda. Egyszerre borzasztó lárma keletkezett: a rendőrség fölfogadott emberei a diákokra vetették magukat és *botokkal és vasdarabokkal véresre verték őket.* Husz veszedelmesen megsebesitett diákot a kórházba szállitottak. A kormányzó *több zászlóalj katonaságot küldött a szinház környékére.* Egy *Babenberg* nevü könyvvezető fia tegnap reggel *agyonlőtte magát.* A fiatalember egyetemi hallgató volt s a rendőrség azzal gyanusitotta, hogy politikai üzelmekben volt része. A rendőrök tegnap akarták letartóztatni, aminek a fiatalember azzal vette elejét, hogy agyonlőtte magát.

A spanyol munkások forradalma. Hivatalos spanyol táviratok csöndet és rendet jelentenek Barcelonából. De ezek a jelentések nem felelnek meg az igazságnak. Barcelonából a francia határra érkezett utasok beszélik, hogy Barcelonában *a nyugtalanság még egyre tart* és pedig azért, mert a hatóságok nem akarják a sztrájkvezetőket szabadon bocsátani. A sztrájkolók izgatottsága nőttön-nő. A lapok nem találnak szedőket, *a libertadok és anarkhisták ellenben ki tudják nyomatni plakátjaikat,* amelyeken a sztrájkolókat kitartásra buzditják. Több angol hajó kártérítést követel, mert kénytelen volt uj rakományok nélkül elmenni.

*Madrid*ban attól félnek, hogy *ott és Sevillában holnap megkezdődik az általános sztrájk.* Mind a két helyen sok katonaság van konszignálva. *Weyler* tábornok kijelentette, hogy minden intézkedést megtett s hogy zendülés esetében tizenkét zászlóaljjal és két ezreddel rendelkezik. A munkáscsaládok eléggel látják el magukat. *Sevillában a katonák szétverték a tüntető munkásokat.*

*Barcelonáb*ól jelentik, hogy *ma reggel két órakor a Sazzia mellett levő kolostorban fölrobbant egy dinamitbomba,* amely nagy rémületet okozott. Az épület nagyon megrongálódott. Két gyanus embert letartóztattak. A sztrájkolók ki akarták őket szabaditani, de a polgárság a sztrájkolók közé lőtt. *Néhány embert megöltek, néhányat megsebesitettek.* Az utolsó postával odaérkezett *leveleket elkobozták.*

Madrid, február 24.

A *Heraldo* egy manresai táviratot közöl, amely szerint a barlisták vezérei Bergában gyüléseket tartanak és *fegyvereket vásárolnak.* Azt hiszik, hogy ezek a híresztelések alaptalanok.

Sevilla, február 24.

Tegnap este munkáscsoportok járták be az utcákat s tüntettek a lovassági kaszárnya előtt. Egy lovascsapat szétverte a tömeget.

Madrid, február 24.

Alcalából két vadászzászlóalj megy Barcelonába. A spanyol bank felügyelő-bizottsága felkérte *Urzaiz* pénzügyminisztert, hogy a papirpénzforgalomra vonatkozó törvényjavaslatról szóló jelentésnek a kamarában való beterjesztését halaszsza el, mig az erre vonatkozólag tett lépések megegyezésre nem vezettek. A konzervativ párt a javaslat ellen fog állást foglalni.

Koerber a kiegyezésről.

Budapest, **február 24.**

Minden részletében nagy figyelemre méltó, fényes parlamenti beszédet mondott ma az osztrák képviselőházban *Koerber* miniszterelnök, az egyszerü hivatalnok-miniszter, — miként maga is nevezte magát — aki azonban a beszédéből kisugárzó politikai becsületességével, őszinteségével és bátorságával, államférfiuhoz méltó érett és alapos megfontolásával és éleslátásával egyszerre fölibe kerekedett minden eddigi osztrák politikus- és államművész-kormányelnöknek. Az immár munkára fanyalodó és békülékenységre hajló osztrák parlamentarizmusnak oda merte dobni a keztyüt, s védekezve bár az államcsiny vádja ellen, amelylyel egy multkori kijelentése miatt illették, rámutatott arra a veszélyre, amely abból keletkezik, ha a parlament, amely semmit sem alkot, ellentétbe helyezkedik az állammal, amely haladni akar, előbbre haladni. Ha ez a kijelentés veszedelmesen hasonlit is az államcsinyhez, megvan benne legalább az a dicséretes, hogy előre bejelenti azt, ami bejelentés nélkül csakugyan államcsiny lenne, s becsületesen megmondja, hogy ha a parlament nem akar többé a népek jóvoltáról gondoskodni, az állam kénytelen lesz saját kezébe venni a sorsát s a parlamenttel szemben is fenntartani létjogosultságát.

De minket Koerber beszédében főképp a Magyarország és Ausztria közt fennálló viszonyról szóló rész érdekel s itt legelőször is az a lojális szellem ötlik fel, amelyben a mostani osztrák kormányelnök Magyarországról beszél. A hagyományos osztrák szellem, amelynek Magyarország önállása sohasem volt inyére, mindig fázott attól, hogy nyilt szavakkal konstatálja Magyarországnak, mint önálló, szövetséges államnak, Ausztriával való paritását. Es ebben a fázásban leledzett jóformán minden osztrák miniszter, valahányszor a Magyarország és Ausztria közt való viszonyról kellett beszélnie. Ez a hivatalnok-miniszter szakitott a politikus-miniszterek tradiciójával. A kiegyezés kérdésének taglalásába azzal ment bele, hogy először is a *két szövetséges államból álló osztrák-magyar monarkhiának* a maga hatalmi állásában való fenntartását hangoztatta; majd a *két birodalom* között való viszonyról beszélt, s arról az oltalomról, amelyet — a viszonosság elvénél fogva — meg kell adni mindannak, amit *magyar munka* hoz létre. Mindez csak igen természetes; és különös is volna, ha egyéb hangzott volna el a kormányelnöki ajkakról; de lehetetlen ki nem emelnünk, hogy ehhez a hanghoz az osztrák miniszterek részéről nem vagyunk hozzászokva. Nem a köszönetünket akarjuk ezzel Koerbernek leadni, — hiszen nem jár érte — de szivesen konstatáljuk, hogy ha „a mai Magyarország többé nem az 1867-iki,“ mint Koerber mondja, a mai Ausztria sem egészen az már, ami 1867. óta mindig volt. Nemzetiségi viszályai, parlamenti életének az elzüllésig jutott botrányai kioktatták az osztrák államférfiakat arra, hogy Magyarországot Ausztriától elidegeniteni nem lesz célirányos dolog, amint Koerber ezt ki is emelte.

Amit Koerber az ausztriai nemzetiségi kérdésről mondott, az ebbe a kijelentésébe foglalható össze: A gyülölet és elkeseredés utjain nincs megoldás a nemzetiségi kérdésre nézve. Ugyanolyan lojalitással és nyiltsággal beszél az osztrákoknak a maguk saját külön belügyéről, mint amily tisztességgel szól az eddigi osztrák miniszterinyilatkozatok legtöbbjében csak *Staatshälfte*-ként emlegetett magyar birodalomról. Sikerülni fog-e neki az osztrák parlamentet megóvnia attól, hogy eltöröltessék a föld színéről, sikerülni fog-e a nemzetiségi kérdést a békés megegyezésnek valamelyes állandó medrébe terelnie, nem tudjuk; de azt örömmel látjuk, hogy a magyar kormánynak az Ausztriával való megegyezés körül való tárgyalásaihan hozzá méltó, tisztes alkudozó féllel van és lesz dolga.

Az ülésről szóló tudósitásunk a következő:

Bécs, február 24.

A képviselőház mai ülésén *Ferjancic*nak a költségvetésre vonatkozó rövid beszéde után **Koerber** miniszterelnök a következő beszédet mondotta:

Tisztelt ház! A vita folyamán érintett ügyek közül én és kollégáim a részletkérdésekre, amennyiben azok a közigazgatás egyes ágaira vonatkoznak, az illető költségvetési tételeknél lehető pontossággal fogunk kiterjeszkedni és még a politikai kormányzat tekintetében is a tisztelt költségvetési bizottságban tett megegyzéseimre akarok most utalni. A pénzben és időben való áldozatok, amelyek majdnem elviselhetlenné válnak sok tekintetben megmagyarázzák a munka tehermentesitésének és uj jövedelmi források biztositásának vágyát. Minthogy azonban az utóbbiaknál az amugy is nagy terheket viselő adófizetők uj megterheléséről van szó, tehát arról, hogy Szkillából Kharibdiszba jussunk, más segitségről kell gondoskodni, melv talán itt is abban kinálkozik, hogy az ügyek, legalább az alsóbb fokokon, tulnyomóan szóbelileg intéztessenek el. Ez komoly gondolat, de valósággá csak akkor válhatik, ha a kormány megszabadul azoktól a nagy gazdasági gondoktól, amelyek most egész erejét igénybe veszik. Beláthatatlan, hogy mennyire hátráltatja a nemzetiségi viszály azt a tevékenységet, amelyet a lakosság mindennapi szükségleteinek kellene szentelni. Ez a tevékenység áldásos lehetne ha nem kellene számtalan esetben előbb áthidalni a különféle nemzetiségi álláspontokat, ami nem is sikerül minden esetben. Nagyon szeretném, ha mindenki, aki nemzetiségi kérdésekben buzgólkodik, bizonyos ideig az állami vagy az autonom közigazgatás valamely ágában dolgoznék. Bizonyára sokkal nyugodtabb felfogással térne vissza elvtársaihoz.

Most azzal a három nagy politikai problémával akarok foglalkozni, amelyek a helyzetet dominálják: *a parlamenti kérdéssel,* amelyet az események következtében el kell különiteni a nemzetiségi kérdéstől, a *magyar korona országaival való viszonyokkal* és a *nemzetiségi viszálylyal.* A tisztelt ház tagjai, a sajtó és a közvélemény élénken és tartósan foglalkoztak a parlamenti kérdésre vonatkozó legutóbbi fejtegetéseimmel és ebben a vitában is ismételten visszatértek reá. Gregr, akinek hálával tartozom azért, hogy föltételezte bennem az elfogulatlanságnak bizonyos mértékét, nagy reményeket füzött hozzá, Menger aggodalmakat táplál, Bareuther az adómegtagadás szükségjogának nyilát vette ki tegzéből. Mindezek a tiltakozások azonban nem voltak reám nézve hizelgő megjegyzések híján. Ha az elhangzott véleményeket osztályozom, ugy találom, hogy egyesek *intelmet* láttak szavaimban, mások *fenyegetést* és ismét mások *államcsinyr*ől beszélnek. En nem intettem, mert a kormánynak nincs joga olyan testületet, mint a parlament, inteni. *Még kevésbé volt szándékom fenyegetőzni,* mert céltudatos kormány nem fenyeget, hanem cselekszik. Ami végül az *államcsiny* körvonatait illeti, amelyeket szavamban fel akartak fedezni, a *kormány semmi olyat nem tett, ami bárkit is feljogosithatna* arra, hogy róla valamely párt javára való *jogsértést* feltételezzen, mert csak ilyen cselekedet érdemelné azt a nevet. *A viszonyok nálunk nem olyanok,* hogy bárki is ilyen merész kisérletre vállalkozhatnék, hanem egyesegyedül arról a kérdésről van szó, hogy *szabad-e minden parlamenti tevékenység sajnálatos megbénulásának addig tartania,* mig *valamely előre nem látott esemény, valami csoda* meg nem töri ezt a varázst?

Ennek a lehetőségét mindig tagadtam és hiába hozzák fel más országok történetének összes példáit, mert más országok nem hasonlithatok össze a mi állapotainkkal. De ha valamely népképviselet pozitiv dolgokért való hosszu harc után, az egész közélet erőszakos reformja után fáradtan összerogy is és ha egy makacs kormány megbuktatása végett megállitja a törvényhozás gépezetét, az ilyen eseményeket nem szabad párhuzamba állitani a nálunk történő eseményekkel, ahol nemcsak a parlament erőfeszitésének hasonló okai hiányzanak, de ellenkezőleg, még a nagy munkára való belső vagy külső kényszer sincs meg. Nálunk nem kormány és parlament, nem kormányrendszer és becsvágyó tervek állanak egymással szemben, hanem a veszedelem sokkal közelebb van, abban, hogy a *parlament és az állam végzetes ellentétbe jut egymással,* a parlament, amely semmit sem alkot, és az állam, amelynek előbbre kell haladnia. Ilyen esetre áll Mirabeau mondása: „Minden teljhatalom, bármilyen természetü volt is előbb, megváltoztatja természetét.“ Az állam megmenti magát. *Ha mások ezt az önmentést államcsinynek nevezik,* én *védekezésnek* nevezem, védekezésnek a csiny ellen, amelyet tudva vagy nem tudva az állam ellen elkövetni akarnak. En nem intettem és nem fenyegettem, hanem csak *kimutattam, hogy minek kell bekövetkezni* akkor, haküllön pártérdek valamennyi pártnak érdeke fölé, ha a közös érdekek az állam érdekei fölé helyeztetnek. A tisztelt ház elhiheti nekem, hogy nem könnyelmüen tettem és sokszor meggondoltam annak a helynek a jelentőségét, amelyről ennek a nyilatkozatnak el kellett hangzania. Amde felelősségünk tulságosan nagy. Minden állam, még a legkisebb is, szaporitani igyekszik segélyforrásait és igyekszik növelni tekintélyét és csak ennek a birodalomnak kellene szenvednie azért, hogy évszázadokon át a legnehezebb viszonyok között kulturmissziót teljesitett a civilizáció szolgálatában, azért, hogy sok népnek hazát ad békés együttélésre? Arra utaltam, hogy *ha a parlament valamely államban nem akar többé népei oltalmáról gondoskodni, az államnak a parlamenttel szemben is segitségül kell hívnia létjogát.*

Ezt tettem én, sem többet, sem kevesebbet. A kormány igen jól tudja, hogy a parlamentnek válságból kell kiemelkednie, de *a parlament eredményes működése a jövőben nem igen lehet többé kétséges.* E ház pártjainak mindenkor módjában van elejét venni a rendkivüli eszközök alkalmazásának, amennyiben elkerülik, hogy azokkal a fegyverekkel, amelyekkel egymás ellen vagy a kormány ellen küzdenek, megsemmisitsék az államot. Ezt a megkülönböztetést senki sem üdvözölheti nagyobb örömmel, mint az a *hivatalnok-kormány,* melyre ugyan sokan oly előkelően letekintenek, melynek azonban nagyobb munka jutott osztályrészül, mint bármely más parlamentáris kormánynak, (Helyeslés.) Es amely *szivesen visszalép,* mihelyt más férfiak a népképviseletet gyorsabban és biztosabban tudják állandóan visszavezetni kötelességszerü munkájához. Ma ugyan még nem lehet többet konstatálni, mint hogy *oszlani kezd a köd* és a tisztelt ház világosabban látja utját. A kormány nem tud annyira köszönetet mondani önöknek, amennyire e birodalom népei hálásak lesznek, ha önök közül min-

denki tehetségét és az egész népképviselet hatalmát az egyesitő munka szolgálatába bocsátja.

Most áttérek a *másik államfélhez való viszony* fejtegetésére.

Az 1867. évi törvény intenciója oda irányul, hogy a *két szövetséges államból álló osztrák-magyar monarkhiát* minden időkre erősen tartsa fenn, erősen hatalmi állásában, aminek okából alkották a *közös külképviseletet* és az *egységes hadsereget*, de e hatalmi állás biztos fenntartása végett *egységesen gazdasági létfeltételeiben is*, melyek főleg a vám- és kereskedelmi szerződésben jutottak elismerésre. Az utóbbi természetesen részleteiben ki van téve az idők változásainak és én leplezetlenül elismerem, hogy *a mai Magyarország többé nem az 1867-iki Magyarország*, amint bizonyára nálunk is sok megváltozott, de *azoknak az alapoknak, amelyekre a két birodalom között való viszony fel van épitve*, nem szabad meginganiok. Ez a kormány álláspontja a Magyarországgal való tárgyalásoknál. Mi nem óhajtjuk magunkat kicsiségekben szétforgácsolni, hanem összefoglaljuk a főpontokat, amelyek ugy, mint eddig, a kiegyezési törvény szellemének megfelelőknek látszanak és reméljük hogy ezekre nézve megegyezésre jutunk, amennyiben tudjuk — és ezt a legi letékesebb tényezők hangsulyozzák — hogy a kiegyezés értékes alapjait a Lajtán tul sem akarják elhagyni. Amint én a magyar kormány bölcs felfogását ismerem, a legnagyobb határozottsággal feltételezhetem, hogy a magyar kormányt sem vezérli cselekvésében más vezércsillag, mint a monarkhia java, a reá bizott ország jóléte. Ezért teljes megnyugvással léptünk be eme tárgyalásokba. *El akarjuk kerülni azt, hogy az egyik államterület termelője a másikban ellenségnek tekintessék és olyanul bánjanak vele.* Azt óhajtjuk, hogy mint becsületes versenyző szerepeljen és tiszteltessék. Mindennek, ami *osztrák*, ugyanazt az oltalmat akarjuk, melyet hajlandók vagyunk megadni mindannak, amit *magyar* munka hoz létre. Azt akarjuk végül, hogy *az a harmónia, mely abból ered, hogy a két állam gazdaságilag kiegésziti egymást*, fennmaradjon.

Ezek mind előfeltételei az egész monarkhia fejlődésének és hatalmi állásának. Nem látok rá okot, hogy miért ne lehetne ezeket megvalósitani és miért kellene inkább *homályos ujitásokkal* számolni, amelyek csak szétszakitanák a régi erős szerkezetet. *Ausztriát és Magyarországot nem szabad egymástól elidegeniteni.* Mind a kettőnek a *veszedelem idejére kell gondolnia* amelynek egyesitenie kell akaratukat és erejüket. Ennek kapcsán megjegyzem, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatokat mindenesetre oly időben fogjuk a t. ház elé terjeszteni, hogy nyugodt, tárgyilagos elintézésök lehetséges legyen.

Ami a *kereskedelmi szerződéseket* illeti, melyre szintén utaltak, kiemelendőnek tartom, hogy a tárgyalások időpontjának meghatározása nem csupán rajtunk áll, mert hiszen a többi államoknak is számolniok kell a náluk uralkodó viszonyokkal. Én csak azt jelenthetem ki, hogy mi a tárgyalásokat semmiféle stádiumban nem fogjuk késleltetni, mert mi az állandó állapotok létesitésében a nemzetközi gazdasági viszonyok tekintetében is a legnagyobb előnyt látjuk termelésünkre nézve, melyre semmi sem lehet vészesebb, mint a bizonytalanság a legközelebbi jövőre nézve. Mielőtt a gazdasági tért elhagynám, melyre akkor is a legnagyobb gondot kellene forditanunk, ha az ország nem volna oly hátramaradott, mint a milyen, mert ez az ügy más államok és parlamentjeik napirendjén is első helyen áll — mielőtt tehát megszünnék foglalkozni gazdasági gondjainkkal, érintenem kell még a pillanat legégetőbb kérdését annál is inkább, mert ebben is a mezőgazdaságnak egy nagy érdeke forog szóban. Ez a cukorkérdés.

Uraim, mialatt én itt önök előtt állok, *Brüsszelben* együtt van a *konferencia*, mely esetleg az emlitett iparra nézve jelentékeny határozatokat fog hozni. Ezért nem mondhatok meg mindent, amit szivesen közölnék. De önök bizonyosak lehetnek abban, hogy mi határozott utat szabtunk magunk elé, hogy elháritsuk a kárt, amely legadóképesebb iparunkat fenyegethetné. Mi nem fogunk többet áldozni, mint amennyit ez elviselni képes. A kormány azonban ez iparnak jól átgondolt és jól megokolt vótumát óhajtja, ugyszintén a mezőgazdaságét is, és annak idején e tisztelt ház vótumát is, amelyben bizonyára az összes pártok találkozni fognak; mindenesetre nem az indulat vótumát, hanem a jövő higgadt megfontolását. A tisztelt ház ezzel szivesen vett támogást nyujtana a kormánynak.

Engedjék meg, uraim, hogy még néhány szót szóljak a *nemzetiségi viszályról*. Még kérdés, vajjon azt a nyugalmas időt, amely ennek a világrésznek megadatott, csakugyan a legjobban használjuk-e fel, midőn legnagyobb részét ezzel a viszálylyal töltjük el vagy vajjon nem lenne-e helyesebb ez időnek egy jelentékeny hányadát a lakosság közös szükségleteinek fenntartani. Kétségtelenül kötelességünk, hogy minden eshetőségre előkészüljünk. Ha ebben a birodalomban csak két néptörzs élne, amelyek egymással a hatalomért küzdenek, ez a viszály érthető volna. De Ausztria a sok nemzetiség állama, még pedig már évszázadok óta. Ez a hosszu idő alkotta meg azt az enyvet, melyet semmiféle nemzetiségi szenvedély meg nem olvaszthat. *A gyülölet és elkeseredés utjain nincs megoldás a nemzetiségi kérdésre nézve.* Egész nemzedékek szálltak sirba, melyek ezt az utat megkisérelték és szomoru örökségként csak még nagyobb zavarodást hagytak hátra mint a milyent atyáiknál láttak. *Többet követeltek az államtól, mint amennyit megadhat.* Az államnak nincs többje, mint egyenlő igazsága mindenkire nézve, de azt tartom, hogy ez elegendő a leggyöngébbnek oltalmára is, mert ez az igazság az a szirt, melyen minden igazságtalan követelés megtörik. Ha a képviselő urak közül egyesek a mi semlegességünket ugy magyarázzák hogy mi bármely jogtalanságot fenn akarunk tartani, ez helytelen magyarázat. Mi csak el akarjuk kerülni a konfliktusokat és fáradhatatlanul akarunk törekedni a *két néptörzs szabad megegyezésére*, amint ezen a uton egy ujabb lépés ismét közvetlenül *küszöbön is áll.* Az erős monarkhia, az igazságos Ausztria zálogai a nemzetiségek békülékeny eszmecseréjének és az elfogulatlan megfigyelést el kell ismernie, hogy az egymással küzdő néptörzseknek aligha van meg az az ellentállóereje, melynek a béke létrejötte után meg kellene lennie. Ez is egy olyan dolog, amely alkalmas arra, hogy visszatartson a viszálytól.

Mielőtt beszédemet bevégzem, e tisztelt ház ügyrendjét illetőleg csak a trónbeszédre kivánok utalni, mely azt az igéretet tartalmazza, hogy egy nyugodt pillanatban e szabályok szükséges reformja keresztül fog vitetni. Én tehát avval a kiváló politikussal együtt, aki ezt a témát joggal hozta a tisztelt ház elé, örömmel üdvözölném azt az időpontot, amelyben ez a reform nyugodtan átevezhetne a parlamenti hullámokon. Dr. *Löcker* igen tisztelt képviselő urnak is tartozom egy felvilágositással. O azt mondta, hogy a pártok mindaddig nem meritenek bizalmat, mig meg nem győződtek arról, hogy a kormány akarja és képes is egyetértő együttmüködést biztositani az uralkodó és a nép között. Nos tehát, a képviselő ur bizonyára mától fogva meg fog ajándékozni bizalmával, mert a leghatározottabban biztositom őt, hogy a kormány mindenkor akarja és képes is ezt az együttmüködést biztositani. A legkevésbé illik a korona egyik tanácsosához, hogy a koronát belevonja a vitába, mert hiszen minden döntés csak a felelős kormány javaslatára történik. De megfeledkezném, felelősségemről, ha itt hangosan nem tanusitanám hogy *nincs alkotmányosabban gondolkodó uralkodó, mint a mi felséges urunk*, (élénk tetszés.) nincs akinek nagyobb bizalma volna népeihez, mint a mi császárunkat, s nincs, aki népei javát inkább szivén viselné, mint a mi uralkodónk. (Élénk tetszés és taps.) Uraim az a hivatalnok-miniszterelnök, aki most önökhöz szól, mindig csak a saját független meggyőződését vitte a trón elé és még soha sem tért vissza onnan ugy, hogy meggyőződésében korlátozva lett volna.

Uraim, önök most öt év óta először tárgyalják ismét a költségvetést. Látható a megkönnyebbülés, amelyet a t. ház érez, hogy igy van a dolog; és aki a gondolatokban olvashatna, talán minden egyes képviselőnél meglátna a változáson való örömöt. Ragaszkodjanak erősen ehhez az ujból megnyert, ehhez az ujból megszerzett joghoz, ragaszkodjanak összes jogaikhoz és használják fel jogaikat, ugy a mint adva vannak a hazáért való reményteljes, áldásthozó munkára. (Élénk hosszantartó tetszés.)

A miniszterelnök után még *Tambosi*, *Kern* és *Hauck* beszéltek. Az ülés végén a ház elvetette a nagynémetek sürgősségi inditványát, amelyben felszólitják a kormányt, hogy a reichenbergi kereskedelmi kamarai választásnál állitólag előfordult törvénytelenségek miatt a választást semmisitse meg.

Henrik herceg Amerikában.

— A *Budapesti Napló* táviratai. —

***Budapest*, február 24.**

Vilmos császár küldöttje, *Henrik* porosz herceg tegnap némi késéssel kikötött az Egyesült-Államok partján s ezzel megkezdődött azoknak az ovációknak a hosszu sora, amelyek a porosz királyi hercegre varnak. Az német-amerikai ölelkezés sok tekintetben politikai jellegü s előtérbe tólja azokat a gazdaságpolitikai ambiciókat, amelyek egyként foglalkoztatják Németországot és Amerikát. Maga az a tény, hogy Vilmos császár yachtot rendelt Amerikában, csak ürügyül szolgált annak a politikai szinjátéknak eljátszására, amelynek első jelenete a tegnapi napon kezdődött, *Henrik* herceg Amerikába való megérkeztével.

New York, február 24.

A *Kronprinz Wilhelm* egynapi késéssel vasárnap délben megérkezett. A napokig dühöngő hóvihar vasárnapra elcsöndesedett, s vasárnap délben szép, tiszta, derült idő volt. Vasárnapra virradó éjjel a kikötőben mindent rendbehoztak, s ugy, a hogy lehetett, a vihar nyomait eltávolitották. A kikötőbe torkoló utakat *erős rendőri kordonnal* zárták el, s csak igazoló-jegygyel lehetett a kikötőbe jutni. Mégis tömérdek ember ácsorgott a kikötőben a magas, keményre fagyott havon.

Tiz óra tájon megjelentek a hivatalos személyek is a Pear-kikötőben, amelyet sok zászló diszitett. A *Hohenzollern* hadihajó lépcsőjét biborszinü szőnyeggel vonták be. Féltizenkettőkor már látni lehetett a *Kronprinz Wilhelm* négy karcsu kéményét, s később látni lehetett a parancsnoki hidon *Henrik* herceget is kiséretével. Mellette állott *Evans* tengernagy, ki az Egyesült-Allamok képviselői közül először üdvözölte *Henrik* herceget még Sandy-Hookban, ahol a *Kronprinz Wilhelm* födélzetére szállott. A nagy német gőzöst a rendőrség gőzbárkája s egész sereg magánhajó követte. A kikötés gyorsan megtörtént, csak a nagy falépcső elhelyezése volt nehéz.

A kikötés után a német tengerész-zenekar azonnal kiszállott, s a két német hajó között helyezkedett el. Egy óra előtt pár perccel *Evans* tengernagy törzskarával együtt kiszállott, s azután *Tirpitz* német tegernagy, báró *Plessen*, végül *Henrik* herceg, akit *viharos óvációval* fogadtak. A herceg folyton tisztelegve, lement a meredek lépcsőn; tengernagyi diszegyenruhát viselt és köpenyt. A közönség zajongó tetszéssel fogadta. A herceg egyenesen a *Hohenzollern* hajóra ment, ahol gróf *Baudissin* a szokásos jelentéssel fogadta. A herceg elment a legénység sorfala előtt, aztán New-York polgármesterét, majd pedig, az Unió hadseredének és haditengerészetének küldöttségét fogadta, később pedig megreggelizett.

New York, február 24.

Evans tengernagy a *Kronprinz Wilhelmen* a következő szavakkal üdvözölte *Henrik* herceget:

Nagy örömömre szolgál királyi felségedet üdvözölni. Az Egyesült-Allamok egész népe siet királyi fenségednek Istenhozottat mondani.

Henrik herceg igy válaszolt a tengernagy üdvözlő szavaira:

— Köszönöm, uram, barátságos szavait. Nagy örömöt szerez nekem, hogy az önök szép országát meglátogathatom. A császár megbizott, hogy önöket az ő nevében üdvözöljem s én nagy megelégedéssel teljesitem ezt a megbizatást.

New York, február 24.

Mikor a *Kromprinz Wilhelm* Nantukkethez közeledett, *Henrik* herceg a következő Marconi-táviratot küldte *Roosevelt* elnöknek:

Remélem, hogy fiának a gyógyulása kielégitő módon halad előre, és hogy gyors fölépülését remélhetjük. Engedje meg, hogy a mai napon, mely George Washington emlékének van szentelve, önnek és az amerikai nemzetnek szerencsekivánataimat kifejezzem. Azt reméltem, hogy a nemzeti ünnep napján az Unió államainak területére léphetek, és sajnálom, hogy a kellemetlen késés által csalódást okoztam. A tartós és heves nyugati szél még e szép hajónak is lehetetlenné tette, hogy célját elérhesse. Remélem, hogy mihamarabb alkalmam lesz, önt személyesen üdvözölni.

Roosevelt elnök erre a következő táviratban válaszolt:

Fehérház, február 22. Henrik porosz hercegnek a Hohenzollern-hajón New-York City szerencsés megérkezése alkalmából küldött nyájas üdvözletét megkaptam és az amerikai nép nevében köszönöm az üzenetet. Látni fogom önt és örülök, hogy holnap személyesen találkozom önnel.

Roosevelt Tivadar.

New York, február 24.

A hóvihar, mely a herceg megérkezését egy egész nappal késleltette, *az egész programmot fölforgatta*; Legkellemetlenebb volt ez a német szinház igazgatójának, aki a diszelőadást a főszemély távollétében volt kénytelen megtartani. Utközben Henrik herceg a többi utas iránt rendkivül szeretetreméltó volt, gyakran sétált a fedélzeten, s a közös étteremben étkezett. A dohányzó szobában a többi utas között ült, bárkit be lehetett neki mutatni, s órákig is elbeszélgetett utitársaival. Szombaton délben maga köré gyüjtötte az amerikai utasokat, köztük az amerikai és német ujságok tudósitóit, pezsgőt töltetett a poharukba s ivott velük Washington emlékére, sajnálkozott rajta, hogy ezen az Unió történetében oly nevezetes napon nem érkezhetett New-Yorkba. Szombaton este hangverseny volt a hajón. A herceg nyolc kézirását elárverezték az utasok; nyolcezerötszáz márkát adtak a kézirásokért.

New York, február 24.

A *Kronprinz Wilhelm*nek Cherbourgtól New-Yorkig való utjáról a következőket jelentik: Amikor a gőzös vasárnap este Cherbourgot elhagyta, szép csillagos est volt. Keddre virradó éjjel egyre erősbödő északnyugati szél fujt, amely kedden viharrá növekedett. Délelőtt a szélvész egy hatalmas ventilátort dobott le a fedélzetről, délután pedig a hullámok *levetettek egy matrózt, aki karját törte.* A herceg tudakozódott a sebesült matróz állapotáról, amely különben kielégitő. A szerdára virradó éjszaka jól telt el. A hajó, amely kedden csak huszonegy tengeri mértföldet tett meg óránként, ismét teljes sebességgel ment egy darabig. Szerdán éjjel a vihar ereje elérte a szélsebesség kilencedik fokát, sőt délután ezt is meghaladta. A hajó csavarjai folyton kiemelkedtek a vizből, meg-megrengetve az egész hajót. De azért délután mégis megtartották a csütörtökre tervezett hangverseny főpróbáját, csakhogy a hangverseny végre mégis elmaradt. *Henrik* herceg a nagy viharban is többször sétálgatott és több izben vendégeket is hivott asztalához.

New York, február 24.

Henrik herceget a hadsereg nevében. *Brook* tábornok, a haditengerészet nevében pedig *Barker* tengernagy üdvözölte. Este a herceg a német egyesületet látogatta meg, éjjel pedig Washingtonba utazott *Roosevelt* elnök látogatására.

A *Kronprinz Wilhelm* utasai elragadtatva beszélnek *Henrik* herceg jókedvéről. A herceg igen fesztelenül viselkedett, s csaknem egész nap a dohányzó szalonban cigarettezett és pipázott. Szivesen beszélt mindenkivel, vidám anekdotákat mondott, s a beszél-

gető csoportokba vegyült, mintha régi ismerősök között lett volna. Megengedte azt is, hogy lefotografálják. Különösen szeretetreméltó volt a hölgyek és a gyermekek iránt. A gépteremben is lement az utasokkal, s apróra megmagyarázta nekik a gépek szerkezetét. Minden ujságirót be kellett mutatni a herceg nek, aki ő velük különösen sokat beszélgetett, főképpen Marconi távirójáról.

New York, február 24.

Mikor *Evans* admirális hajója a *Kronprinz Wilhelm* felé közeledett, *Evans* volt az első, aki észrevette *Henrik* herceget. Az admirális ak: a herceget régóta ismeri, hangos kiáltással üdvözölte, majd a levegőbe hajtotta sapkáját. *Henrik* herceg mosolyogva meghajtotta magát.

Mikor *Evans* a *Kronprinz Wilhelm* fedélzetére lépett, a német matrózok egetverő hurrá-kiáltásokkal üdvözölték. *Henrik* herceg hosszabb ideig beszélgetett az admirálissal. Bámulattal adózott a hatalmas amerikai hadihajóknak, melyek a szokásos üdvözlésekkel fogadták. Csodálattal nyilatkozott arról a képről, melyet New York, az óriási szabadságszobor, a napfényben tündöklő jelhőtlen ég nyujtott. *Henrik* herceg megemlékezett azokról a nagy viharokról, melyeket a hajónak utközben el kellett szenvednie. A tengeri betegséggel legnagyobb baja véletlenül *Henrik* herceg orvosának volt.

New-York, február 24.

Henrik herceg tegnap este a Hohenzollern hajón ebédet adott, amelyen Roosevelt elnök küldöttei, dr. Holleben német nagykövet és számos előkelő személyiség vett részt. Később a herceg megjelent a német egyesület klubházában, ahol az egyesületi tagokat bemutatták neki. A klubházból a herceg Yersey-Citybe ment és az ottani pályaudvarból a lakosság rokonszenves tüntetései között éjjeli egy órakor Washingtonba utazott. Evans tengernagy hajóraja tegnap este fényesen ki volt világitva.

Washington, február 24.

Miután Henrik herceg 9 órakor Baltimoréba érkezett, Roosevelt elnök nevében Baltimore város polgármestere üdvözölte és átnyujtotta neki a város feliratát. A herceg rövid beszéddel válaszolt mire egy énekkar német dalokat adott elő. Husz perc mulva a vonat tovább ment.

Washington, február 24.

A Henrik herceget hozó különvonat délelőtt 10 órakor ideérkezett. A herceget *Hay* és *Long* államtitkárok és a német nagykövetség tagjai fogadták. A herceg egy lovasosztály által kisért diszkocsiban hajtatott a fehér házba. Az uton felállitott zenekarok hazafias dalokat játszottak és beláthatatlan néptömeg tartotta megszállva a fehér házhoz vezető utcákat, amelyekben katonaság állott sorfalat.

Berlin, február 24.

Kürschner főpolgármester a város nevében New-York polgármesteréhez üdvözlő táviratot intézett, amelyben a német birodalmi főváros lakosságának örömét fejezi ki a felett, hogy a tengerentuli köztársaság és a német nemzet között fennálló barátságos viszonyt Henrik herceg látogatása még szorosabbra füzi.

A cukorháboru.

Budapest, február 24.

Szombaton délután — a *Standard* jelentése szerint — a brüsszeli nemzetközi konferencia *egyhangulag elhatározta a cukorprémium megszüntetését*. A brit delegátusok ragaszkodnak ahhoz, hogy a beviteli vám és a fogyasztási adó között a különbözet csak öt frank legyen. Ezzel szemben Németország tiz frankot, Magyarország és Ausztria tizenöt koronát követel. A cukor-konferencia határozatának *nincsen elvi jelentősége*, mert a francia delegátusok fenntartották maguknak, hogy *a végleges stilizálásra vonatkozólag inditványt fognak előterjeszteni*. A franciák nyilvánvalóan halogatni akarják a tárgyalást. A delegátusok tegnap és ma sürün tanácskoztak; a német delegátusok kijelentették, hogy Németország hajlandó a vámot 23 frankról 10-re leszállitani, de a magyar és osztrák delegátusok ragaszkodnak a minimális 15 frank cukorvámhoz. Az angol delegátusok kijelentik, hogy kormányuktól nem kaptak meghatalmazást arra, hogy a tőle követelt ötfrankos vám dolgában engedményt tegyenek. A konferencia holnap fog ezzel a kérdéssel foglalkozni. A delegátusok el vannak készülve, hogy *a tárgyalás nagyon hosszadalmas lesz*, sőt hogy *a konferenciát ujra el fogják halasztani*.

Az angol kormány nem hajlandó egyes államoknak engedményeket tenni. Az angol delegátusok kijelentik, hogy *első sorban a kartelek megbénitásáról van szó*. Magyarországnak és Ausztriának azzal az állitásával szemben, hogy a prémiumok megszüntetése és a vámok leszállitása végpusztulással fenyegeti Magyarország és Ausztria mezőgazdaságát, az angol delegátusok azt felelik, hogy *a védővámokból csak a cukorfinomitók hasznak haszenot;* a kartelek megkötése előtt a finomitóknak nagyon szerény hasznuk volt s a nyers cukorgyártók és a mezőgazdák dolgoztak nagy nyereséggel. A kartelek életbeléptetése óta megváltozott a viszony és pedig *a finomitók javára*, akik óriás haszonnal dolgoznak, mig a nyerscukorgyártók és mezőgazdák tönkremennek.

Brüsszel, február 24.

A cukorkonferencia délutáni ülésén az egyes államok képviselői fontos nyilatkozatokat tetek az adópótlék kérdésében, ami a konferencia munkálatainak több napra való megszakitását tette szükségessé, hogy az érdekelt kormányok nyilatkozhassanak az uj intézkedésekről, amelyeket a helyzet magával hoz. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

Brüsszel, február 24.

A bizalmas tanácskozások az angol és az osztrák delegátusok között egész nap tartottak, de eredményre nem vezettek. Angolország ragaszkodik az 5 frankos vámhoz, annál is inkább, mert a francia delegátusok az angolokkal szemben határozottan kijelentették, hogy ők csak olyan cukorszerződéshez járulhatnak, amely a prémiumok megszüntetésén kivül kiküszöbölik a cukor-kartelleket is és az 5 frankos vámtételt megállapitják.

Bécs, február 24.

A *Pol. Corr.* jelenti Brüsszelből: Jól értesült körökben kétségtelennek tartják, hogy a cukorkonferencia nem fog kudarcot vallani a prémiumok kérdésében, mert egyik állam sem állitja fel a prémiumok fenntartását conditio sine qua non gyanánt. A tárgyalás nehézsége most a cukorbehozatali vámok megállapitására nonatkozó megegyezés létrehozásában van. Angliának Franciaország által támogatott inditványát, hogy a vámokat 5 frankban állapitsák meg, pártolja Németalföld és Belgium, amely államok a lehető legalacsonyabb cukorvám mellett kardoskodnak, mig Ausztria-Magyarország az ellenkező céira törekszik és ebben, ugy látszik, bizonyos pontig — 10 frankról beszélnek — egyetért Németországgal. Franciaország valószinüleg arra fog törekedni, hogy kompromisszum jöjjön létre. A prémiumok fokozatos megszüntetését, ugy látszik, nem tervezik. Annak a törekvésnek a jogosultsága, hogy a prémiumok megszüntetésével és a vámok leszállitásával zavarba jutó cukorgyárosoknak és répatermelőknek a változott helyzethez való alkalmazkodását azzal tegyék lehetővé, hogy a kérdés rendezésének időpontját elhalasztják, valószinüleg nem fog elvi ellentállásra találni.

Lille, február 24.

Dupuy földmivelésügyi miniszter tegnap dijakat osztott ki a mezőgazdák között s ez alkalommal beszédet mondott, amelyben kiemelte, hogy mennyire szükséges volt a gabona időleges bebocsátásáról szóló uj törvény, hogy a spekulációt korlátok közé szoritsák. Annak a kárnak a kiegyenlitésére, amely Franciaországot az angol vaj-, tojás- és baromfipiac egy részének elvesztésével érte, a miniszter bizottságot küldött ki Londonba, Németországba és Belgiumba. Beszéde további folyamán *a cukor-kérdéssel is foglalkozott* és szólt az európai cukoripar helyzetéről. Anglia, — mondotta egyebek között, — a legnagyobb cukorfogyasztó állam, de gyarmatai érdekében azt kivánja, hogy a más országokban tőnnálló kiviteli jutalmakat szüntessék meg. *Mi hajlandók vagyunk erre, ha más országok is megteszik.* Erthetetlen volna azonban, ha a német és az osztrák-magyar karteleket alkalmazásban látnók és ugyanakkor megváltoztatnók a cukoriparra vonatkozó törvényeinket. A szeszipar válságának oka épp ugy, mint a cukoriparénak, a tultermelés. A kormány minden lehetőt el fog követni hogy a helyzet követelményeinek eleget tegyen. Végül annak a nézetének adott kifejezést a miniszter, hogy a törvényhozásnak főképp azt a gondolatot kell szem előtt tartania, hogy minden termékét valódi neve alatt, készitése módjának és származásának megjelölésével kell áruba bocsátani.

HIREK.

Budapest, február 24.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 28-án uj előfizetés nyilik a Budapesti Napióra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter ma az egyetem épületében *Concha* Győző jogkari dékánnál másfél óráig tartó látogatást tett.

— **A király itthon.** Ő felsége ma reggel 5 óra 40 perckor külön udvari vonaton Bécsből Budapestre érkezett. A nyugati pályaudvaron nem volt hivatalos fogadás, csak *Tolnay* János helyettes üzletvezető és *Daróczy* Rezső állomásfőnök várta ő felségét. A vonatot a magyar határtól *Ludvigh* Gyula elnökigazgató és *Décsey* Lajos üzletvezető vezette. A király, amikor leszállt a vonatról, néhány barátságos szót váltott *Ludvigh* Gyulával, aztán kiséretével a várpalotába hajtatott. Délelőtt tiz órakor általános kihallgatást adott a király; a következők járultak eléje:

Gróf *Wenckheim* Frigyes, *Gromon* Dezső és gróf *Dessewffy* Aurél titkos tanácsosok, grót *Majláth* István, és gróf *Czirály* László kamarások *Bende* Imre püspök, *Fehér* Ipoly főapát, *Csörgeő* Gyula nyugalmazott államtitkár, *Liebermann* Leó egyetemi tanár és *Reinprecht* Antal püspöki jószágigazgató.

Ő felsége holnap a keleti pályaudvarról 1 óra 30 perckor Gödöllőre utazik, honnan 6 óra 35 perckor érkezik vissza a fővárosba.

— **Ebéd a királynál.** A király ma délután ismét vendégül látta asztalánál a magyar törvényhozás két házának nehány tagját és a közélet más kitünőségeit. Mint minden ilyen alkalommal, fejedelmi vendéglátás és magyar vendégszeretet fogadta a meghivottakat. A királyi házigazda derüs kegyessége, grandiózus vidámsága valósággal elbájolta vendégeit, akik valamennyien azzal a benyomással távoztak a ragyogó várpalotából, hogy igazán a legelső *magyar* ember vendégei voltak.

Az ebéd után tartott cercle ma is hosszu volt és azokra nézve, akik szerencséjében részesültek, felejthetetlen. A felséges ur minden vendégét kitüntette nemcsak megszólitással, hanem egy-egy kegyes szóval is, a legtöbbel egész barátságosan elbeszélgetett, minden iránt érdeklődve és csodálatos figyelme mellett csodálatos tájékozottságáról is bizonyságot szolgáltatva.

Samassa József egri érsekkel és báró *Hornig* Károly veszprémi püspökkel a katholikus autonomiai kongresszusról beszélt a király. Ugyanezt hozta szóba gróf *Czirály* Antal előtt is, örömét fejezve ki a kongresszus tanácskozásainak haladásán. Gróf *Zselénski* Róberttel a mezőgazdasági munkásviszonyokról beszélgetett, amelyek látháttalag igen érdeklik a felséges urat. Erről a témáról tett nehány kérdést *Lukács* György főispánhoz is, akitől ezenkivül a tüdőbajos munkások számára Békésmegyében létesitett szanatórium felől is kérdezősködött, kijelentvén, hogy örömmel értesült a szanatórium alapitásáról. *Széll* Ignác államtitkárral a talált gyermekek ügyének törvényes rendezéséről és a közigazgatás reformjáról, *Kubinyi* Gézával a költségvetési vitáról beszélgetett, azt a reményét fejezve ki, hogy az appropriáció is elintézhető lesz még az indemnitás lejárta előtt.

Vészi Józsefhez a III. kerület viszonyaira nézve intézett kérdéseket az uralkodó. Szóba hozta a szőlők felujitását, érdeklődéssel kérdezte, hogy mennyi a már beültetett terület. Mikor *Vészi* azt felelte, hogy 1700 hold, örömét fejezte ki a rekonstrukció szép haladása fölött; örömmel hallotta a felség azt is, hogy a borok minősége is kielégitő. Szóba került a katonai ruharaktár áthelyezésének ügye is, s a kerületet érdeklő nehány egyéb kérdés. Mindezekről jóindulatu érdeklődéssel hallgatta a király a kerület képviselőjének felvilágositásait.

Fabiny Teofillal a polgári perrendtartásról, s a többi jelenvolttal is egy-egy aktuális kérdésről beszélt az uralkodó, friss és fáradhatatlan figyelemmel, jóságos szeretetreméltósággal bilincselve le valamennyiőket.

*

Jelen voltak ő felségén kivül: *Samassa* József egri érsek, grót *Andrássy* Aladár, *Fabiny* Teofil, *Matlekovits* Sándor, gróf *Bánffy* György, gróf *Keglevich* István, grót *Czirály* Antal, *Gromon* Dezső, *Tarkovich* József, *Ernuszt* Kelemen és *Hornig* Károly püspök, val. belső titkos tanácsosok, *Széll* Ignác államtitkár, *Daniel* Gábor a képviselőház alelnöke, *Reiszig* Ede és *Lukács* György főispánok, *Rohonyi* Gyula, *Vészi* József, gróf *Zselenski* Róbert, *Kubinyi* Géza és gróf *Benyovszky* Sándor országgyülési képviselők, *Rudnay* Béla főkapitány, továbbá herceg *Liechtenstein* első főudvarmester, *Bolfras* táborszernagy főhadsegéd, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, aradvári *König* Károly osztályfőnök, dr. *Kerzl* főtörzsorvos, lovag *Höhnel* korvettkapitány, báró *Apor* őrnagy és *Gozani* márki őrnagy szárnysegédek, *Tamássy* alezredes, *Margutti* százados, *Holasek* és *Kőszeghy* századosok, testőrparancsnokok, báró *Bánffy* testőrhadnagy és az őrparancsnok.

— **Tolsztoj állapota.** *Yaltá*ból azt táviratozzák, hogy a legutóbbi orvosi jelentés szerint *Tolsztoj* keresztülment a válságon. A gyuladási folyamat kedvező felszivódása remélhető. A szivmüködés kielégitő.

— **Ebéd a miniszterelnöknél.** *Széll* Kálmán miniszterelnök ma délután 6 órakor ebédet adott, amelyre hivatalosak voltak: *Vaszary* Kolos biboros hercegprimás, *Császka* György kalocsai érsek, *Hieronymi* Károly v. b. t. t., országgyülési képviselő, *Beniczky* Ferenc v. b. t. t., főispán, báró *Wodianer* Albert *Szmrecsányi* Pál szepesi püspök, *Szász* Károly ev. ref. püspök, *Rohonczy* György altábornagy, *Gulner* Gyula államtitkár, *Jókai* Mór főrendiházi tag, *Márkus* József főpolgármester, *Cuciureano* Viktor román főkonzul, *Ivánka* Oszkár, *Ballagi* Géza, *Barabás* Béla, *Kristóffy* József, *Klobusiczky* János, *Lukács* Gyula, *Meszlény* Pál, *Mikszáth* Kálmán, *Pap* Géza, *Szeless* József, *Szivák* Imre országgyülési képviselők.

— **Csávossy háznagy jubileuma.** Holnap fogják üdvözölni *Csávossy* Bélát, a képviselőház háznagyát, negyedszázados képviselőségének és tizéves háznagyi jubileuma alkalmából. A Ház tisztviselői nevében *Dessewffy* Arisztid titkár fogja üdvözölni holnap délelőtt a képviselőházban, este pedig gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke a Nemzeti Kaszinóban ebédet ad tiszteletére. Az ebédre hivatalos a miniszterelnök, a kormány többi tagja, a képviselőház alelnökei és jegyzői és mindazok kik *Csávossy* tiz évi háznagysága alatt a képviselőház elnökségében helyet foglaltak, az elnöki tanácsos és *Dessewffy* Aristid a képviselőház titkára. A képviselők körében is pártkülönbség nélkül nagy melegséggel vesznek részt a népszerü háznagy ünneplésében, aki különben hir szerint legfelsőbb helyről is elismerő kitüntetésben fog részesülni.

— **Gróf Potoczky József balesete.** A többmilliós kártyavesztesége után, amely gróf *Potoczky* Józsefet az osztrák Jockey-klubban érte és amely világszerte olyan nagy port vert fel, a lengyel gróf elutazott Bécsből s azon tul mindössze annyi hir jött felőle, hogy a veszteségeinek megfizetésére kért és kapott halasztást nem vette igénybe s már egy-két nap mulva megfizette partnereinek a teméntelen pénzt. Ma azt táviratozzák a *N. W. Tagblatt*nak Pétervárról, hogy gróf Potoczky Józsefet vadászaton *sulyos baleset érte.* A gróf egy idő óta *Radzivill* herceg lividiai birtokain vadászgat. Ott történt a szerencsétlenség, amelyről egy magántávirat csak ennyit jelent:

*Nieszic*ben (Livádia) vadászaton gróf Potocky József fegyvere véletlenül elsült és a golyó sulyosan megsebezte a grófot, akinek állapota *aggasztó.* Gróf Potoczkynét Berlinből táviratilag hivták megsebesült férjéhez, Varsóból pedig egy hires sebész-orvost rendeltek a beteghez.

— **A keszthelyiek ünnepe.** Kegyeletes ünnepély folyt le tegnap Keszthelyen. Az ipartestület ekkor leplezte le *Unterberger* Ferencnek egykori lakóházába illesztett emléktábláját. *Unterberger* Ferenc vagyonának nagyobb részét, 76,000 koronát az elszegényedett iparosok és a megsebesült tüzoltók segélyezésére hagyta. A leleplezés napján volt az elhunyt jótékony ur halálának tizedik évfordulója. Az ünnepélyen az iparosok dalkóre énekelt, majd *Oppel* Károly ipartestületi elnök és *Pöltz* Pál jegyző ünnepi beszédet tartottak.

— **A Magyarországi Hirlapirók Nyugdijintézenek** igazgatósága dr. *Heltai* Ferenc alelnök elnökletével tegnap ülést tartott, amelyen *Fekete* Ignác titkár bejelentette a következő adományokat: a Jurista-bál bizottságától 100, a Budapesti Könyvtár-Egyesülettől 50, a Pesti Izraelita Nőegyesület bál-bizottságától 50, a Budai Dalárdától 40, az Izraelita Művész-Estély rendező-bizottságától 20, a budapesti épitőiparosok bál-bizottságától 50, a IX. kerületi Iparosok, Kereskedők és Gazdák Körétől 10, Buxbaum Alojza urnőtől 50, a kereskedelmi bál bizottságától 500 korona; összesen 870 korona, amely összegért az igazgatóság hálás köszönetet mond az adományozóknak. *Tenczer* Pál 1000 koronás adományát az igazgatóság külön alapként fogja kezeltetni és kamatait az intézet jövedelmének gyarapitására fogja forditani. Rendes tagul felvétetett: *Kézdi-Kovách* László, a Pesti Hirlap belmunkatársa; a III. osztályba (árva-ellátás) besoroztatott *Arányi* Lipót, a Magyar Nemzet munkatársa és dr. *Bodor* Zsigmond, a Neues Pester Journal munkatársa. Ezek után a titkár előterjesztette a március havi költségvetést és jelentést tett az intézeti ház állapotáról. Végül a Bródy-alapból szavazott meg az igazgatóság segélyeket.

— **Holub Emil halála.** *Bécsből* jelentik, hogy a városi tanács *Holub* Emilnek, a hires Afrika-utazónak diszsirhelyet ajánlott föl.

— **Adomány.** A magyar vasuti és hajózási klub egyik idei mulatságán farsangi Esti Ujságot szerkesztett és azt a mulatók között árusitotta. A jövedelmet, ami 60 korona és 70 fillér volt, beküldte a tüzoltóparancsnokságnak, hogy jutassa el *Szmilkó* és *Herceg* elégett tüzoltók hátramaradottjaihoz. A főparancsnokság rendeltetési helyére juttatta az összeget és hálás köszönetét fejezte ki azok nevében is, akik azt kapták.

— **Ingyenkenyér.** A kenyerosztó-boltok forgalma vasárnap 17.220 adag volt. Ebből a Podmaniczky-utcai boltban 12.600 adagot, az ó-budai kenyerosztóboltban 4620 adagot osztottak ki. *Krude* Tivadar 40 koronát adományozott.

— **Cseh-tót ölelkezés.** A felsőmagyarországi pánszlávok és a csehek között egyre szorosabb lesz a szövetkezés. Rendszeresen folytatják a cseh és tót közösség szervezését, még pedig — meg kell adni, hogy nagy ügyességgel, szivóssággal és körültekintéssel — főleg gazdasági és kulturális téren. Legujabb dolguk egy meglehetős nagyszabásu ipari alapitás *Turócz-Szent-Márton*ban. A bécsi és prágai lapok közlik a *turóczszentmártoni uj cellulózegyárnak* részvényjegyzésre való felhivását. A részvényeket turóczszentmártoni és prágai pénzintézeteknél (a *Zivnossemku banku* fiókjainál) jegyzik. A felhivást tót részről alairták: *Dula* Máté, *Konpec* Rezső, *Makoviczky* Vladimir és *Pauliny-Tóth* Zsigmond, a *Tátra*-bank igazgatója. Cseh részről tizen irták alá a felhivást, köztük báró *Prazsák* Ottokár. Az uj részvénytársaság 1 millió koronával alakul, székhelye Turócz-Szent-Márton lesz. Kulturális téren legujabb alapitásuk a prágai *Cseh-szlovén egység* (Cesko-slovanikos jednota) helyi köre a morvaországi *Ungarisch-Brodban.* A kör tagjai egyszersmindenkorra 200 koronát vagy pedig évenkint 20 koronát fizetnek. A körnek lehetnek segitőtagjai is, akik évenkint legalább 2 koronát fizetnek. A kör célja az alapszabályok szerint „kulturális." Csak könyveket és folyóiratokat gyüjt s azokat a magyarországi tótságnak küldi. Azonkivül segiteni fogja a helyi iskolákban tanuló tót tanulókat s közvetiteni fogja az iparostanulók elhelyezését akképp, hogy *a magyarországi tót fiuk cseh iparosoknál* részesüljenek kiképzésben. Ez különben régi eszköze már a pánszláv propagandának, amely ezen az uton máris jelentékeny eredményeket ért el a Felvidéken. Ajánljuk ezeket a dolgokat az *Fmke* figyelmébe.

— **Halálozás.** *Szalay* Imre volt országgyülési képviselő, somogymegyei birtokos temetése a somogymegyei közönség nagy részvéte mellett tegnap, vasárnap délután 3 órakor volt *Lellén.* A fővárosból ott voltak a temetésen *Nersi* Pál és *Kacskovics* Géza országgyülési képviselők, báró *Splényi* Ödön, *Jankovics* Kálmán és *Bosnyák* Zoltán. Jelen volt a lengyeltóti választókerület nagyszámu küldöttsége, valamint a gyászoló Szalay, Petrich, Fiáth, Kacskovics, Gaál és Bosnyák családok tagjai teljes számmal. A gyászszertartást a sz.-györöki plébános végezte fényes segédlettel. A sirnál *Nersi* Pál országgyülési képviselő mondott emelkedett hangu beszédet a függetlenségi és 48-as párt nevében.

Kövesdi Boér Zoltán állami főszámszéki számtanácsos tegnap meghalt 42 éves korában Budapesten. Temetése holnap délután fél 4 órakor lesz a Margit-rakpart 46. szám alatt lévő gyászházból.

— **A lefőzött Monte-Carlo.** Monte-Carlot vezedelem fenyegeti. Az a konzorcium, mely Szamosz szigeten akart játékbankot nyitni, a török kormány elutasító válasza utan Korfura vetette szemét. A korfu-városi tanács elvben elfogadta az inditványt, hogy Korfuban játékbank létesittessék. Itt is nagy pénzbirság mellett tilos a bennszülötteknek játszani. Korfu városa egy 150.000 frank értékü telket adományozott a tőkepénzes csoportnak s e telken épitik meg a kaszinót s külön telken lesz a cirkusz és a galamblövészet. E kaszinó fölépitése után a társaság köteles arról gondoskodni, hogy mindennapi rendes hajójárat legyen Brindisi és a sziget között s a hajóknak óránkint legalább tizennégy tengeri mértföld sebességgel kell haladniok. A társaság Korfu városának évenkint 200.000 frankot fizet. Ez az összeg minden öt esztendőben 50.000 frankkal emelkedik, mig 375.000 frankra nem rug s azután 49 évig, mig a szerződés tart, minden évben ennyit fizet. Most csak attól függ minden, hogy a görög képviselőház elfogadja-e az inditványt? Ez azonban valószinü. Görögországban olyan kevés a pénz, hogy az apagyilkosnak is kegyelmet kell adni, hogyha aranyra van kilátás a kegyelem révén. S az efféle biztosra dolgozó bank elvégre nem is gyilkos, — csak zsivány.

— **A vörheny széruma.** Irtunk már arról, hogy Leyden berlini tanár szenzációs fölfedezéssel lepte meg nemrég a tudományos világot. Leyden a vörhenyből kigyógyult emberek ereiből kiresztett vérből készitett szérumot, asszisztensének, dr. Blumenthalnak metódusa szerint és tizenöt páciensen tett kisérlete fényes sikerrel végződött. Öt esetben a sulyos láz és egyéb tünet a szérummal való beoltás utáni napon tökéletesen elmult, de a többi sulyos esetben is feltünő és gyors volt a hatása. Leyden tanár ugy jutott a fölfedezéshez, hogy kutatni kezdte, mi okozhatja azt, hogy vörhenyből kigyógyult emberek soha többé vissza nem esnek ebbe a bajba. E közben arra a meggyőződésre jutott, hogy a kigyógyult emberek vérében kell valamely szernek önmagától képződnie, amely védőanyag marad és ezt a védőanyagot akarja ő a megbetegedett emberek vérébe átvinni.

— **Fuzionált egyesületek.** *Kassán* ma diszgyülése volt a Kazinczy Körnek, jelen volt *Péchy* főispán és *Münster* polgármester vezetése alatt a város egész előkelősége. Dr. *Bubics* püspök javaslatára a kör elhatározta, hogy egyesül az abaujmegyei közművelődési egyesülettel. Azután dr. *Kőrössy* György tanár felolvasta Kazinczyről irt pályanyertes tanulmányát.

— **Hatszáz ember halála.** Borzalmas szerencsétlenség történt Koreában. Kapsana mellett beomlott egy rézbánya és hatszáz embert temetett be a föld alá az omladék. Péterváron át kapjuk a szerencsétlenség hirét s a telegramm azt mondja, hogy a rettenetes katasztrófának gondatlanság az oka.

— **Vért!** Martin párisi rendőrtisztviselő ugyan kinos pillanatokat élt át a hivatalszobájában. Kilenc órakor kopogtatnak az ajtaján.

— Tessék! — mondja Martin abban a reményben, hogy bizonyosan rendőrök hoznak valami vádlottat.

Fölnéz azonban, s egy javakorabeli embert lát maga előtt, aki egészen rendesen van öltözve. Hosszu zubbony volt rajta. Miután köszöntötte a tisztviselőt, egy székhez közeledik, amely az irásztal előtt állott, s a nélkül, hogy megvárta volna a kinálást, leült.

— Uram — kezdte, rámeredve Martinra — én őrült vagyok, sőt veszedelmesen őrült vagyok. 1900. augusztusában intézetben helyeztek el, ahonnan 1901. julius havában kerültem ki feleségem kérésére. De nem voltam egészen meggyógyitva, s mikor távoztam, az igazgató megveregetve a vállamat, azt mondta nekem:

— Maga, fiam, vissza fog ide jönni.

A különös ember most ölkelt, s hirtelen mozdulattal kirugta mega alól a széket. A nézése fenyegetővé vált. És aztán folytatta lihegő hangon:

— Nemrégiben Pontenaysous-Boisban egy kis utcácskában egy zsandárt találtak, akinek a koponyáján mély seb volt. Nyomoztak, de a gyilkosra nem akadtak rá. Nos hát uram, a bünös én vagyok, én ütöttem le fejszével. Ez a fejsze mindig nálam van. Piros a vértől. Ime:

És elővette a zubbonya alól a véres fejszét. Martin ösztönszerüleg hátrált. Az őrült közeledett feléje, s csak néhány centiméternyire volt már tőle. És igy beszélt:

— Szomjas vagyok a vérre! Ölni akarok, mindig ölni és inni akarom áldozataim vérét! Vért!... Vért!... Vér kell nekem!

És már rá készült rontani a tisztviselőre, aki azt hitte, ütött utolsó órája. Abban a pillanatban belépett három rendőr. Felismerték a helyzetet és lefegyverezték a vérre szomjazó embert?

— **A bejelentő hivatal költözése.** Ma költözködött át a bejelentő hivatal a Zrinyi-utcai főkapitányságí épületből, tágasabb, kényelmesebb uj helyiségébe, az Akadémia-utca 3. számu házba. Holnap már itt kezdi meg a müködését.

— **A pékmunkások és a vasárnapi munkaszünet.** A *Magyarországi sütőmunkások szervező- és szaklapbizottsága* ülést hivott össze, amelyen állást akarnak foglalni a pékmesterek a vasárnapi munkaszünet ügyében inditott mozgalma ellen. Erre az ülésre meghivták *Gelléri* Mór kir. tanácsost, az *Országos Iparegyesület* igazgatóját is, aki a meghivásra hosszabb levélben válaszolt, amelyben egyebek közt ezeket irja:

Nem felel meg a valóságnak az az állitás, mintha én a pékek 21-én tartott ülésén a segédek ellen foglaltam volna áliást. Ellenkezőleg, ott is azt hangsulyoztam, hogy ha a felváltást ugy kérelmezik, hogy vasárnaponként 3—4 kisegitő péksegéd alkalmaztassék, ez körülbelül azt jelentené, hogy Budapesten a sütőipari brancheban állandóan, körülbelül 800—10000 olyan munkás legyen, kiknek 6 napon át semmi dolguk és csak egy napon volna oly keresetük, amelyből alig két napig tudnák magukat fenntartani. Nem képzelhetek tehát olyan törvényes intézkedést, amely állandóan 1000 munkanélküli munkás készenlétét követelné, mert ez éppen a munkások érdekében elitélendő. A munkásoknak nézetem szerint éppen az ellen kell küzdeni, hogy kollégáiknak ilyen óriási tömege egy héten át éhezzen és csak egy napon át dolgozzék. Ez a sütőiparban a *hétköznapi munkaszünetnek* majdnem törvénybe iktatása volna (legalább a szakbeli munkások egyharmadára nézve) szemben a vasárnapi munkakötelezettséggel. Ezt pedig önök sem akarhatják s a pártatlan társadalom sem engedheti meg.

Remélem, hogy ennek a felfogásnak a helyességét önök is, akik munkanélküli testvéreik javán dolgoznak, szintén helyeselni fogják és teljes erővel küzdenek oly intézkedés ellen, amely éppen az önök szakmájában az állandó proletáriátus mesterséges tenyésztését mozditaná elő.

— **Jótékony adományok.** *Strausz* Manci, Kató és Imre (Abád-Szalók) 4 koronát küldtek az ingyentej javára. Nemes buzgóságuk kedves magyarázója e levelük:

Kérjük a k. szerkesztő bácsit, tessék ezt a néhány fillért a tejosztó boltnak átadni. Mi még kis gyermekek vagyunk, nem adhatunk sok pénzt. Ezt is a kedves nénik és bácsik adták össze kérésünkre. Fogadják tőlünk oly szivesen, mint amilyen szivesen adjuk. *Strausz* Manci, Kató és Imre.

Goldmann Antal (Rákos-Csaba) 10 koronát küldött hozzánk az állásnélküli kereskedelmi alkalmazottak javára. — A szives adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

— **Leégett orosz falu.** Moszkvából táviratozzák, hogy *Peski* falu porrá égett. A tüzvészben öt ember meghalt.

— **Kin a megbolondulásig.** Az a Boszner Ferenc nevezetü szentiványi ember, akiről itt szó van, csendőr volt ezelőtt s ebből a praxisból használt föl egy keveset nemrégiben arra, hogy a megőrülésig kinozza a feleségét. Pár évvel ezelőtt, még mint csendőr ismerkedett meg özvegy Duser Jakabnéval, aki nálánál jóval idősebb, de vagyonos asszony volt. Boszner addig járt az özvegyasszony után, hogy viszony keletkezett közöttük és amikor Boszner a csendőrségtől megszabadult, feleségül vette Dusernét. A házasság eleinte boldog volt és Boszner annyira behálózta az asszonyt, hogy fele vagyonát rá is iratta és ezenkivül mindkettőjüket biztositotta az asszony 10—10 ezer koronára. Boszner nem elégedett meg ezzel a vagyonnal. Az elmult héten szándékosan összeveszett a feleségével, az asszony kezeit hátrakötötte, száját betömte, és a kamrában odakötötte egy oszlophoz. Ezután a padlásra egy akós hordót vitt föl, azt megtöltötte vizzel s a menyezeten keresztül egy nádcsővel hideg vizet csöpögtetett az asszony fejére. A megkötözött asszony se mozdulni, se kiabálni nem tudott, igy volt kikötözve egész éjjel s a jéghideg viz cseppenkint hullott a fejére. A szerencsétlen asszony ettől a kinzástól másnap megőrült. Reggel a férj eltávolitott minden gyanusat és maga jelentette az elöljáróságnál, hogy a felesége megőrült. Bosznerné egy 12 éves leánykát tartott örökbe. Ezt a kis leányt Boszner a kinzás estéjén elküldte hazulról, a leány azonban visszaszökött s megleste, hogy mi történt a kamrában. Az esetet a leány elbeszélte a szomszédoknak s igy kiderült a titok. Az őrült asszonyt a tébolydába, a férjét pedig a börtönbe szállitották.

— **Házasság.** *Szent-Iványi* József sárosmegyei földbirtokos vasárnap délelőtt esküdött örök hüséget a Deák-téri evangelikus templomban *Huhner* Olgának, *Hühner* Ferenc mérnök és neje, született *Berzeviczy* Lujza leányának.

Fényes esküvő volt 20-ikán Párisban. Dr. *Révai* Izsó budapesti orvos, a Herzel szanatórium asszistense lépett házasságra *Sonnenfeld* Lenkével, dr. *Sonnenfeld* Zsigmond hazánkfiának, az argentiniai telepitvények igazgatójának leányával. A házasságkötésnél tanukként szerepeltek: *Cassano* herceg, Eugène *Tisserand* az államtanács tagja, Louis *Bouquet* kereskedelmi államtitkár és dr. *Návay* Aladár.

Keserü Lajos budapesti királyi alügyész vasárnap tartotta eljegyzését a fővárosban *Galgóczy* Károly királyi tanácsos leányával, Jolánkával.

Darvay Albert debreczeni kereskedő eljegyezte *Erber* Margit kisasszonyt Puszta-Halomról.

Tátray Kálmán nagyváradi törvényszéki aljegyző eljegyezte *Richter* Margitot, Richter Antal törvényszéki biró leányát Budapesten.

— **A halottrabló furfangja.** *Kovil-Szent-Iván*ban fiatal hajadon leányt fektettek tegnap a ravatalra. *Plavsity* Daniló jómódu földmüvesgazda házának az eleven ékessége, a tizennyolc éves leánya hagyta el az apai házat s a nemrég viruló szépségü leányból nem maradt vissza más, csak egy merev, sápadt, mozdulatlan tetem. A busakodó apa előszedte rejtett fiókjából a régóta kuporgatott aranyait s kegyeletes áldozatkészséggel annyi darab aranyat füzött egymás mellé, ahány esztendeig az ő Anicája, a leánya élt. A tizennyolcéves leányzó holttestét tizennyolc darab arányból álló füzér ékesitette a ravatalon.

Késő éjjelre járt már az idő, mikor a lesujtott apa elhagyta leánya ravatalát s átment a szomszédba, hogy erőt meritsen a veszteség tudatát pihentető alvásból. Magára hagyta a felfogadott halottőrzőt, a falunak egyik vénasszonyát, Csebenácnét. De a pénzért virrasztó vénasszony nem imákat mormogott és nem a magával hozott rózsafüzért morzsolgatta, hanem hiuzsemmel vizsgálta a holttetem drága ékességét: az aranyfüzért. Egyszerre azután kisütötte a praktikus tervet Csebenácné furfangos esze. Leszedte a tizennyolc aranyat a halottról és sebbel-lobbal vágtatott haza, a saját putrijába s ott eldugta a zsákmányt. Ezt szépen elvégezve még gyorsabban loholt vissza a halott mellé és — meggyujtotta a tetemet beboritó szemfedőt. Mikor a láng tovább terjedt, akkor sikoltozva szaladt ki a halottrabló a szobából s fölverte lármájával a szomszédokat. Csebenácné ugy adta elő a balesetet, hogy ő bóbiskolt s véletlenül megérintvén az egyik gyertyát ez eldült és a gyertyalángtól a szemfedő hirtelen tüzet fogott. A furfangos magyarázatot azonban megcáfolták az aranyak, melyeket a vén sziportyó lakásában a csendőrség megtalált.

— **A sikkasztó joghallgató.** *Steiner* Gusztáv joghallgató, aki — mint megirtuk — *Kiss* Károly ügyvédi irodájában dolgozott s huszezer korona elsikkasztása után megszökött, zárt levelező-lapot irt Kiss Károly ügyvédnek, amelyben azt irja, hogy hiszékenységével visszaélt. Az irodában semmi hiány nincs. Kéri az ügyvédet, hogy járandó fizetését *illetékes helyre* forditsa. Steinert mindenki könnyelmü embernek ismerte, aki mindennap megfordult a főváros különböző mulatóhelyein. A rendőrség nyomozza a megszökött sikkasztót, akinek különös ismertető jelei vannak. Az altestén sérülése van. Homlokán két centiméteres sebhely, melle baloldalán körülbelül 15 centiméter hosszu égési sebhely van.

— **Harminchatezerforintos sikkasztás.** Két bünös kereskedelmi alkalmazottat tartóztatott le ma estefelé a rendőrség. A gazdájuk tett feljelentést ellenük, hogy évek hosszu során át lopták az áruit és sikkasztották a pénzét. A két bünös kereskedelmi alkalmazott beismerte már bünét és holnap át is adja őket a rendőrség a királyi ügyészségnek. Az Arany János-utca 31-ik szám alatt lévő házban van a *Madarász András*-féle ércz- és rézáru-nagykereskedés. Egyike ez a főváros legrégibb üzleteinek. A gyár Galgóczon van s az üzlettulajdonos most Madarász Viktor, a neves festő, *Madarász* Evelinnek, a szintén neves festőnőnek az édesatyja. Az Arany János-utcában lévő üzlet-raktárt *Wallner* Keresztély 47 éves üzletvezető kezelte, aki az Aradi-utca 60-ik szám alatt lakott. Az üzlettulajdonos teljesen megbizott benne; ugyszólván teljhatalommal ruházta fel s ő intézkedett az összes üzleti ügyekben. A mult héten Madarász Viktor valami apró rendetlenségnek jött a nyomára s a mult szombaton ennek következtében egy könyvvezetőt vitt az üzletbe, hogy az vizsgálja meg a könyveket. Még hozzá sem fogtak a könyvek vizsgálásához, amikor *Wallner* töredelmesen beismerte, hogy évek óta sikkaszt, összejátszva a cég egy másik alkalmazottjával: *Zsák* Ágostonnal, aki mint pénzbeszedő volt alkalmazva a cégnél. Ez a vallomás természetesen nagy meglepetést keltett, annál is inkább, mert Wallner maga sem tudta megmondani, hogy mennyire rug az elsikkasztott összeg. Hozzátoglak a könyvek átvizsgálásához és kitünt, hogy *71 696 korona és 86 fillérrel kárositotta meg a két hütlen alkalmazott a céget.* Körülbelül négy éve annak, hogy Wallner és Zsák elhatározták a sikkasztást, amit ugy palástoltak éveken át, hogy Wallner kisebb összeget vezetett be minden egyes alkalommal a könyvekbe, mint amekkorát Zsák inkasszált. Wallner, aki nős, családos ember, rendkivül könnyelmü életmódot folytatott. Nagy hive volt a lóversenyeknek és az éjjeli mulatóhelyeknek és itt költötte el az időközönként elsikkasztott összeget, amelyen természetesen hüségesen osztozkodott büntársával, Zsák Ágostonnal. Zsák már szolidabb életet folytatott s a bünös uton szerzett pénzen házat vásárolt Kispesten s ott is lakott feleségével együtt. Madarász Viktor az üzleti könyvek átvizsgálását csak ma fejezte be s ma tünt ki tulajdonképpen, hogy a két hütlen sáfár több mint hetvenegyezer koronával megkárositotta a céget a négy esztendő alatt. A megkárositott üzlettulajdonos ma feljelentést tett a dologról a főkapitányságnál. Wallnert és Zsákot, akik szombat óta nem voltak bent az üzletben, azonnal megidézték a rendőrségre s *Tóth* János rendőrfogalmazó fogta őket vallatóra. Mindkettő azonnal beismerte bünét és elmondták a módot is, hogy miként kárositották meg gazdájukat, az összeg nagyságáról azonban egyik sem tudott számot adni a rendőrség előtt sem. Tóth János rendőrfogalmazó a beismerés után azonnal letartóztatta a két sikkasztót. Holnap átkisérik őket a vizsgálóbirósághoz.

— **Pályázat kifázasitó-dijra.** Az özvegy *Machovszky* Anasztázné, született Brendi Katalin-féle kiházasitó-alapitványnak 1901. évi kamatából egy 659 korona s az 1900. évből fönnmaradt összegből egy 710 korona 70 fillérnyi dijat adnak ki az idén. Pályázhatnak olyan jó magaviseletü, görög-katholikus vallásu leányok, akik Budapesten laknak s akik szintén a fővárosban lakó, vagy itt megtelepült görögkatholikus vallásu férfiakhoz mennek feleségül. Ha ilyenek nem jelentkeznének, akkor más keresztény vallásu leányok is pályázhatnak. A kérvényeket március hónap 30-ikáig kell benyujtani, a székesfőváros tanácsához cimzetten.

— **Egy cseléd meséje.** A főkapitányságra tegnap délelőtt egy cselédleány állitott be s *Tóth* János rendőrfogalmazónak azt a vallomást tette, hogy őt gyilkosság terheli. Kedvesével, egy lengyel asztalos legénynyel együtt Sárospatakon meggyilkolt egy leányt. Elmondta, hogy *Novakovszka* Vanda a neve, szlováki születésü, tizenkilencéves, Krakóban *Szersztek* Vladiszláv asztalossegéd volt a kedvese, aki azonban szemet vetett egy másik cselédleányra, *Dziobanoszka* Annára is. Mind a hárman együtt jöttek Budapest felé. Február 11-én Sárospatakra értek, ahol már nem volt pénzük. Novakovszka Vanda ott azt mondta a kedvesének, hogy ölje meg Dziobanoszka Annát, akinek pénze is van.

— Engem ugyis jobban szeretsz, mondotta a legénynek, s nem türöm, hogy mással is megoszd a szivedet.

Szersztek Vladiszláv hajlott a szóra és a szeretője segitségével bottal agyonverte a másik leányt. Azután a holttestet vizbe dobták. Szersztek Vladiszláv a gyilkosság elkövetése után Lemberg felé bujdosott, *Novakovszka* Vanda pedig Budapestre jött. A rendőrség erre a vallomásra letartóztatta a leányt s megindította a vizsgálatot. Ma ujra kihallgatásra jelentkezett a cseléd s visszavonta tegnapi vallomását, azt mondta, hogy az egészet azért koholta, hogy börtönbe jusson, ahol ingyen kap lakást és élelmet s ahol ingyen ki fogják gyógyitani lábbajából. A rendőrség továbbra is fogva tartja a leányt, amig kiderül, hogy csakugyan mese-e, amit előadott.

— **Remember the Maine!** A spanyol-amerikai háborut tudvalevőleg az okozta, hogy a havanai kikötőben horgonyzó *Maine* amerikai hadihajó a levegőbe repült és az amerikai kormány a spanyolokat okozta a légberöpitéssel. *Remember the Maine!* (Emlékezz a *Mainre!*) — ez volt a csatakiáltás, amelylyel az amerikai sajtó a háborut kierőszakolta és evvel a mondattal tüzelték fel az amerikai parancsnokok katonáikat.

A *Maine* katasztrófájának okát mindeddig nem tudták kideriteni. Most azonban azt távirják New-Yorkból, hogy a Nebraska-államban levő *Chadron* városban egy spanyol ember jelentkezett a rendőrségen és kijelentette, hogy *ő röpitette levegőbe a Maine hadihajót.* Elmondta, hogy mint kapitány szolgált abban a spanyol hadseregben, amely *Weyler* tábornok parancsnoksága alatt a kubai fölkelők ellen harcolt. *Weyler* azonban olyan embertelenül bánt a foglyokkal, hogy ő ez ellen tiltakozott, amiért *Weyler* haditörvényszék elé állittatta, amelyik megfosztotta őt rangjától és kizárta a hadseregből.

Bosszut forralt és ekközben érlelődött meg benne a *Maine* légberöpitésének rettenetes terve, mert tudta, hogy ez háborura fog vezetni Amerika és Spanyolország közt. Ismervén a kikötőben elhelyezett tengeralatti aknákat, éjnek idején egy bárkára szállt és egy külön e célra készitett készülék segélyével légberöpitette a hajót. Ő maga megmenekült és sikerült elérnie New-Orleans partjait, ahonnan Nebraskába utazott.

Ámbár az államügyészség kételkedik a volt kapitány vallomásában, a vizsgálatot természetesen meginditották.

— **Tolvajvilág.** A rendőrség tegnap tiz betörőt és tolvajt tartóztatott le. Szent-Endrén a detektivek elfogták *Nagy* Lajos 26 éves kocsist és *Mazár* Károly 17 éves napszámost, akik *Greiber* József órásüzletébe betörtek és azt kifosztották. — Tettenérték *Országh* István 43 éves, rovott multu napszámost, amikor a Szigony-utcai élesztő-gyárban lopni akart. — Elfogták *Neuschl* János 27 éves napszámost, aki 200 koronát érő lószerszámot lopott és *Veinberger* Lipót 14 éves mekanikus tanoncot, aki egy ezüst órát lopott. — Tegnap egy betörőbandát is elfogott a rendőrség. A banda tagjai: *Gerstenbrein* Jakab 26 éves rovott multu napszámos, *Batyin* András 28 éves rovott multu cserepes és *Kesztler* Árpád 18 éves rovott multu órás-tanonc. Orgazdájuk *Schintak* Ferenc 42 éves napszámos és *Kollár* Zsuzsi 26 éves napszámosnő volt. Ez a banda számos betörést és lopást követett el. Igy rájuk bizonyult a Szondy-utca 64. szám alatti betörés is.

— **Pénzhamisitók.** *Vácz*ról irják: A mult héten az uj-kécskei pestmegyei csendőrség nagy pénzhamisitó bandát fedezett fel, amely hamis öttkoronásokkal árasztotta el Pestvármegyét. A hamisitványt alig lehet megismerni. A csendőrség egyenként összefogdosta a banda tagjait s végül megtalálta a pénzgyártógépet is, amely mellett 1000 darab öttkoronást találtak.

— **Az életunt bucsuzása.** Pár nappal ezelőtt ifjabb *Győry* Gyula 23 éves ipariskolai tanuló eltünt Koszoru-utca 30. szám alatt levő lakásáról s egy papirlapra a következő verses bucsuzót irta:

Engem ne kutassanak,
Az életem meguntam,
A Ferenc József-hidról
A Dunába ugrottak.

Az életuntat keresi a rendőrség.

— **Agyonvert korosmáros.** *Surány* nógrádmegyei községben *Sámuel* Samu korosmárost álarcos rablók agyonverték. A dolog ugy történt, hogy éjszaka kis fia rosszul lett és kivitte a szabad levegőre. Az udvaron észrevette, hogy a pince ajtaja nyitva van. Miután pincéjében több száz hordó borát őrizte, odament megnézni, hogy mi a baj, amidőn négy álarcos alak ugrott elő, megtámadta őt és agyonverte. A rablók a bor egy részét is elvitték.

— **A soproni bankbukás.** *Sopron*ból táviratozzák: *Prochaska* Artur, a bukott bank bünügyének vizsgálati fogságban lévő fővedlottja 4000 korona ovadék fejében szabadlábra helyezéseért folyamodott. A vádtanács mai ülésében kimondotta, hogy 20,000 korona ovadék letétele esetében a vizsgálati fogságot megszünteti. A közvádló e határozatot halasztó hatályval a győri táblához megfelebbezte.

— **Nagy tüz egy gyárban.** *Karlsbad*ból táviratozzák, hogy a Viktória altsoloai porcelángyárban, ahol több ezer munkás dolgozik, az éjszaka tüz támadt, amely a gyár jobb szárnyát elhamvasztotta. A kár több mint százezer korona.

(x) **Fratelli Delsinger** küld Fiuméből 4¾ kgr. legfinomabb Santos-kávét 5 forint 46 krért bérmentve és elvámolva.

Egy művész tragédiája.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, *február 24.*

Meghalt egy fiatal müvész, olyan fiatal, hogy jóformán még csak reményleni lehetett azt, hogy majdan az elsők között fogja szolgálni talentumával a magyar müvészetet. Multja még nem volt s tegnap este óta már jövendője sincs. Meghalt pedig olyan szerencsétlen, bántó, az ember lelkére sulyosan ránehezedő véletlen miatt, hogy megdöbben az ember a gonosz sorsnak azon a durva iróniáján, amelylyel ezzel a fiatalemberrel elbánt. Körülbelől beigazolja a halála azt, hogy az élet és a halál között logikus kapocs nincs. A halál szeszélyes. Akkor jön, amikor neki tetszik és az élet állandóan olyan veszedelmekben forog, a mikről fogalmunk sincs. Ezt a szerencsétlen fiatal embert megölte — egy birka.

Nagy Kálmán a neve. Holnap még szerepel egy feketeszegélyes papiroson, aztán vége. Szobrász volt s ő az, aki megnyerte a Corvin-téri kut pályázatán az első dijat. Eredeti, kedves ötletéről lelkesedve beszélt a jury. Az volt a munkája tárgya, hogy itatóra tólul a nyáj. Egymás hátán tülekedik a vizért a sok birka és az állatcsoport felett botjára támaszkodva vigyáz a nyájra a juhász. Megkapóan szép volt a juhok csoportja már a kis mintán is és karakterisztikus, igazán magyar figura a juhász. Meg a kut a maga kezdetleges alföldi mivoltában. A fiatal, akkor még teljesen ismeretlen nevü szobrász első lett a pályázók között s a dijjal együtt megkapta a munka kivitelét is.

Dolgozott is szorgalmasan rajta s természetesen gondoskodott arról is, hogy élő modellje legyen ne csak az ember-alakhoz, hanem az állatok kiformálásához is. Juhot vett magának. Az Isten tudja, hogy hol, de szerencsétlen vásárt csinált. Valahogy kéz alatt jutott az állathoz s fogalma se volt arról, hogy betegséget visz be vele a házába. A kis fürge, de napról-napra kedvetlenebb állat lépfenés volt — s él még talán ma is. A gazdája azonban már meghalt. Az állatmodell amugy is szörnyen szeszélyes. Nehéz vele a munka s a szobrászok, piktorok olyanformán igyeknek megnyerni a lovat, kutyát, macskát, birkát a munkájuk sikerének, hogy jó barátságban élnek vele. Jobban megáll, csendesebb, kevésbé nyugtalan, ha olyan embert lát maga előtt, akiben a maga állati ösztönével fölismeri a jóakaratot. Nagy Kálmán is kényeztette, becézte a birkáját. Állandóan maga körül tartotta, maga adta a szájába a sós kenyeret; simogatta — s fogalma se volt arról, hogy abban a buta állatban a halál sompolyogja körül. Az se tünt föl neki, hogy az ő házi birkája napról-napra bágyadtabb lett. Azt hitte, hogy ez a szobába zárt állat melancholiája és — amint a környezetének mondta is — mosolyogva, jó kedvvel készült arra az örömre, hogy majd, ha készen lesz a kut, megint kikerül a legelőre a modell.

A folytonos érintkezésben a müvész megkapta a legrettenetesebb gyilkos nyavalyák egyikét, a lépfenét s megtörtént az a kegyetlen viszszaélése a mindennel rendelkező sorsnak, hogy az okos ember hozzá alkalmazkodott a teremtés legbutább teremtményéhez, a most már erőtlenül tévelygő, egy-egy szögletben összegubbaszkodó birkához. Az ép, egészséges fiatalember is beteg lett. Persze nem tudta, hogy mi a baja. Gyöngének, fáradtnak érezte magát s ha leült pihenni, ujra csak megsimogatta a modelljét. Az volt az atelier csendjében az egyetlen élő valami. Összeszoktak — és a férfi napról-napra gyöngült. Be kellett vinni a kórházba.

A birkán tuladtak időközben. Nem bizonyult be alkalmasnak arra a szerepre, amit a müvész szánt neki. Már tulságosan jó modell lett belőle. Állott, mint a cölöp, de a beteg állat benyomását keltette. A müvésznek pedig nem ilyenre volt szüksége a szomjas, egymás hátán előre tolakodó állatcsoport megformálásában. A birka tehát gazdát cserélt.

A kórházba már olyan állapotban jutott be Nagy Kálmán, hogy többé nem lehetett segiteni rajta. Borzongott, fázott, a halál gondolatával tépelődött, holott azelőtt telve volt friss életkedvvel, erővel — s ezalatt óráról-órára terjedt ereiben a méreg. Megoperálták, megpróbálták fölfrissiteni benne az életet, de a gyilkos kórral szemben lehetetlennek bizonyult a tudomány. A még csak egy hónap előtt is egészséges fiatalember, akire ha ránézett az ember, jósolt neki még hatvan esztendőt — meghalt tegnap este.

A helyett, hogy visszament volna a munkáját folytatni, szomoru kocsin abba az orvosi intézetbe jutott, ahol azon a hiábavalóságon töri a fejét a tudomány, hogy ki miben halt meg . . . Meghalt. Holnap délután 3 órakor szentelik be a holttestét az egyetemi klinika halottas házában és holnapután örök nyugalomra helyezik szülővárosában, a kis-kun-halasi temetőben.

FŐVÁROS.

(*) **A főváros könyvtára.** A főváros könyvtáráról most jelent meg dr. *Toldy* László jelentése. A könyvtárt egy év alatt 6743 olvasó használta, a kikölcsönzött könyvek száma 11.106.

(*) **A budakeszi vicinális.** Nagy meglepetést okozott ma a kereskedelmi miniszternek egy leirata, amelyben a miniszter meghivja a fővárost a budakeszi vicinális engedélyező tárgyalására. Egy vállalkozó ugyanis a Szép Ilonától helyi érdekü villamosvasutat akar épiteni Budakeszire. A kereskedelmi miniszter elrendelte a közigazgatási bejárást. A bejáráson a főváros képviselői a leghatározottabban tiltakoztak a vasut épitése ellen s kijelentették, hogy a közterületet nem hajlandók átengedni. A miniszter most a főváros tiltakozása ellenére március tizenkettedikére kitüzte az engedélyező tárgyalást. A törvény szerint, ha a törvényhatóság a vasut épitézéhez hozzá nem járul, az engedélyt csak külön törvénynyel a törvényhozás adhatja meg.

(*) **A hivatalos másolatok.** Abban a kérdésben, hogy milyen eljárást kövessenek akkor, ha az irattárban kezelt hivatalos ügyiratokról magánfelek másolatot kérnek, a polgármester akként határozott, hogy a magánfelek részére ezentul csak a saját ügyeikben hozott városhatósági és felsőbb hatósági határozatok másolatait lehet kiadni. A hatósági bizonyitványokat azonban, amelyek után dijfizetés járt, másolatban nem szabad kiadni. Ha a magánfelek ilyet kérnek, akkor uj bizonyitvány váltására kell őket utasitani.

(*) **A IV. kerületi felsőbb leányiskola.** A székesfőváros IV. kerületbeli felsőbb leányiskolájának igazgatója engedélyt kért a vallás- és közoktatásügyi minisztertől arra, hogy a vezetése alatt álló iskolában, az V. és VI. osztály kettévalasztásával, latin-irányu tanfolyamot rendszerithessen és az iskolát felsőbb továbbképző tanfolyammal egészithesse ki. A miniszter, mielőtt érdemleges határozatot hozna, azt a kérdést intézi a főváros hatóságához a ma érkezett leiratában, vajjon szükségesnek és kivánatosnak tartja-e az iskola szervezetének olyan irányu megváltoztatását, hogy az egyik V-ik osztályt az idén, az egyik VI-ik osztályt pedig a jövő évben tegyék latinná és az 1903/1904. és 1904/1905. iskolaévben fokozatosan még két évfolyamu felsőbb továbbképző tanfolyammal egészitsék ki. Kérdi továbbá a miniszter, elvállalja-e a főváros az ebből származó összes ujabb terheket és a latint és görögöt tanitó tanárok dijazását s a továbbképző tanfolyam kiadásait. Megjegyzi végül a miniszter, mint magától értetődő dolgot, hogy az átszervezés esetén a most fönnálló magánjellegü latin tantolyam meg fog szünni.

(*) **A Kossuth Lajos-utcai villamos.** A közuti vasut-társaság a Reáltanoda-utcán, Ferenciek-terén és Eskü-uton át akarta a Muzeum-körüti vonalát az esküteri hidig meghosszabbitani. A közgyülés azonban a tervet nem fogadta el s elvi határozatban kimondotta, hogy hajlandó megengedni hogy a vállalat a Kerepesiuti vonalát a Kossuth Lajos-utcán át hosszabbitsa meg. A társaság a közgyülési határozatnak megfelelve, ma beterjesztette a Kossuth Lajos-utcai villamos vasut tervét. Két alternativ tervet dolgozott ki a vállalat. Az egyiken a Kossuth Lajos-utca kocsiutjának két szélén tervezi a vasutat, a másik az utca közepén. A közgyülésnek arra a határozatára, hogy a Kossuth Lajos-utcai vonal rekompenzációjaként a területhasználati szerződést kivánja revideálni, a vállalat nem nyilatkozik.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Hangverseny az Uránlában.** Nagy és előkelő közönség töltötte meg ma délután zsufolásig az Uránia-szinház nézőterét. *A női munkát értékesitő Klotild Egyesület* tartotta meg hangversenyét, amely minden tekintetben sikerült. A hangversenyt Leoncavallo *Prologjával* nyitotta meg *Rónay* Ödön, majd *Konyovits* Ivánka és *Maximovits* Szilárdné hegedü- és zongoraszámai következtek, mire *Wassilievits* Ivánka énekelte el *Santuzza* áriáját a *Parasztbecsületből* és Arditi *Boleroját*. Azután *Várady* Antal szép sikerrel elszavalta *Az ezüstfátyol legendája* cimü melodrámáját *Dubez* Margit müvészi hárfakisérete mellett. Ezután *Dubez* Margit hárfán előadta *Hasselmann* Balladá-ját, mire *Horánszky* Emilia és *Krisztinkovits* Béla két zongorán eljátszotta Liszt Ferenc *Don Juan* nagy fantáziáját. Majd egy kis szindarab következett: *Az ajánlott levél* Labichetől. A darabban pompásak voltak: *Szende Dárday* Olga, mint egy bájos fiatal özvegy, *Nyeviczkey* Antalné, *Kövér* Miklós és gróf *Keglevich* Géza. — A sikerüit hangversenyt testői csoportozatu élőkép zárta be, a *Virágvasár Athénben.*

** **Katalin.** Már csak tartsuk magunkat ehhez a cimhez. Jobb is, kedvesebb is, mint a cápák és szolgáljuk is vele egy kedves magyar darab derék szerzőinek javát. Magukról a cápákról, amelyek ugylátszik most mindennaposak tisztelt laptársunk, a *Magyar Szó* asztalán, nem is akartunk több szót ejteni, mert minden idevágó obszervációnkat kimeritette az a kedélyes pár sor, amely vasárnap reggel ezen a helyen megjelent. Jóleső mulatság most is tréfálkozni a haragos cikkiróval, aki egy pár nappal elhalasztott és pedig a vendégmüvésznő lemondása következtében elhalasztott fellépés okán olyan indulatra fakad, amely valóban nem illik szent férfiakhoz. Még se teszszük nagyon, csak éppen annyira, amennyire a kollegiális tekintet parancsolja. A haragos cikk ugyanis állandóan a *Budapesti Napló* kritikusát aposztrofálja. Legelsőbben is: három kedves társunk van nekünk e nemben és a három közül egy se követte el a rémséget, amely rosszaló kedvében is nagyon tisztelt kollegánk itéletét kihivta. Közülük az egyik, aki leginkább forrott össze az e szakbeli munkássággal, másoknál is jobban belekerülhetvén a szertelen krédóba, hogy miatta nem támadnat soha magyar irodalom, hogy miatta nem szabadulhat fel a drámairás a női uralom alól, amely a férfit annyira megalázza: — ugy érzem, hogy itt valamit tenni kell. Hát teszem azt, hogy vállalom a felelősséget azokért a sorokért és az állásfoglalásért, ami benne vagyon, valamint kötelességemhez hiven minden közlésért, amely e lap hasábjairól indul nagy utjára. Hogy igy azután szabadabban lélegzem és nem kell attól tartanom, hogy a nagy rontásért, amelyet tatár módjára végzek az irodalmi és müvészeti vetésben, más kerül birószék elé, — minden viszonzása nélkül a hizelgő és tuláradó jelzőknek, amelyekkel istentől és embertől elrugaszkodott lelkem a támadó cikkben illetődik, megismétlem, hogy nem látok abban szerencsétlenséget, hogy Sipos Etel asszony vendégszereplése a Katalin egy későbbi, a szinház ugy tervezi és ugy is lesz, 51-ik előadására marad. Ebben semmiféle uralom, terrorizmus, erőszak, presszió, szentségtörés, elvadulás nincs. De abban volna kicsinylés és hiánya is még a delikatesznek a szinház legvonzóbb ereje és becsvágy dolgában is egyik legpéldásabb tagja iránt, ha éppen a 48-ik előadáson, közvetetlen a jubiláris előadás előtt akasztanák meg egy magyar darabban aratott dicsőségének rendjét. Ezt nem sürgette semmi és valósulása nem lett volna gyöngéd, nem lett volna figyelmes, még méltányos sem a szinház amaz oszlopos erejével szemközt. Pályi Ede kollegámnak, akiről elhiszem, hogy „tul van az ösztönök és érzékek rontó hatásán“, de aki sohasem szokott véteni a jó izlés törvényei ellen, — lelkemből kivánom, hogy ösztönök dolgában ifjuhodjék meg, mindenkor tapasztalt izlése és objektivitása tekintetében azonban maradjon konzervativ. Mert ha ebből az alkalomból ilyen pazarul bánik a cimekkel, mi lesz, ha valamikor (rajta leszek, hogy mentül később) komolyan összeveszünk. (—)

** **A Nemzeti Szinház igazgatója Szegeden.** *Beöthy* László, a *Nemzeti Szinház* igazgatója, mint egy *szegedi* ujságban olvassuk, végignézi csütörtökön az odavaló szinházban *Tövölgyi* Margitot, a társulat drámai hősnőjét, *A vörös talár* Janetta szerepében. *Beöthy* László maga intézett levelet a müvésznőhöz, hogy a nevezett szerepben látni óhajtaná.

** **Alberti Werner szerződése.** *Alberti* Werner, a *m. kir. Opera* tenoristája, nyilatkozatot ad közre egyik *berlini* ujságban, melyből bennünket a müvésznek az a kijelentése érdekel, hogy nem bontotta fel szerződését a *m. kir. Operával*, sőt éppen tárgyalásokat folytat az intézet intendánsával szerződésének meghosszabbitása tárgyában.

** **Porzsolt-lakoma a Fészekben.** Holnap, kedden este 10 órakor lesz a *Fészek* kertész-utcai palotájában a *Porzsolt* Kálmán igazgató tiszteletére rendezett lakoma, melylyel a *Népszinház* müvésztestülete ünnepli az ujonnan megválasztott régi igazgatót. A banketten az összes fővárosi szinházak is képviseltetik magukat s testületileg vesz részt az *Otthon* és az *Ujságirók Egyesülete* is. Vacsora-jegyek kedd délig kaphatók *Raskó* Gézánál és dr. *Fodor* Oszkárnál a *Népszinházban.*

** **A Vigszinházból.** *Herczeg* Ferenc uj darabja, a *Balatoni rege* bemutatójának elhalasztása módot nyujt arra, hogy a magyar sorozat kedvelt darabjait ezen a héten is felváltva adhassák. Holnap, kedden *A Gyurkovics-lányokat* adják, amely bohózat utolsó előadásait is teljesen zsufolt nézőtér előtt tartották meg. Szerdán a *Dada*, *Bródy* Sándor nagyhatásu

drámája kerül sorra. csütörtökön este *A Gyurkovics-leányok*at ismétlik, délután pedig ifjusági előadásul *Ocskay brigadérost* játszszák. — A *Balatoni regé*ből most tartják az utolsó próbákat. Mátyás király szerepét *Fenyvesi* Emil adja, Kinizsi Pálét *Fethes* Imre, Benigna asszony szerepében pedig *Csillag* Teréznek lesz alkalma egy nagyarányu alakitás bemutatására. A darabhoz *Kun* László irt zenét.

** **Sada Yacco sikere.** Az Uránia-Szinház exotikus vendége *Sada Yacco* a tegnapi második és a mai harmadik előadásán is óriási sikert aratott. A budapesti közönség szine-java tapsolta a „japán *Duset*" és férjét *Kavakami*-t. Az a két darab: *A gésa és a lovag* s a *Kézu*, amelynek végső jelenései oly nagy szenzációt keltettek, még csak kedden van müsoron; csütörtökön a japán társulat a *Sogun* cimü ó-japán drámát és a *Velencei kalmár* törvényszéki jelenetét játsza; Portia = *Sada Yacco*, Schylok = *Kavakami*. Jegyek ez előadásokra az Uránia pénztáránál és a Bárd Ferenc és Testvére cég szinházjegy-irodájában kaphatók.

** **Latzkó Andor sikere külföldön.** Örömmel jegyezzük fel, hogy egy magyar iró szinpadi sikerhez jutott Berlinben, s kétszeres örömmel számolunk be erről, mert egy nagyon kedves iróbarátunk. *Latzkó* Andor szerzett magának és a magyar irodalomnak becsületet a külföldön. Latzkó Andor ősz elején ment ki Berlinbe, ahova nemes ambiciója vitte nagyobb tanulmányok végett, de egész fiatalon tudvalevőleg már addig is sok bizonyságát adta az irói hivatásra való rátermettségének. Egy-két évvel ezelőtt apróbb szinmüvekkel lépett fel, csakhamar a napi sajtóban és a szépirodalmi lapokban is szóhoz jutott verseivel és prózai munkálataival s főként a *Budapesti Napló*ban folytatott buzgó tevékenysége közben érte meg, hogy a *Testvérek* cimü három felvonásos drámájával a Nemzi Szinház kényes izlésü közönségénél vivott ki nagy elismerést és erős bizalmat a jövője iránt. Most pedig, félévvel azután, hogy szerkesztőségünkből külföldre távozott, kellemes meglepetésül jut hozzánk annak a hire, hogy Berlin előkelő irodalmi világában is felküzdötte magát ilyen rövid idő alatt. Egy szép szinházban, a *Schall und Rauch*ban, amely iránt nagy az érdeklődés, előadták tegnapelőtt egy egyfelvonásos vigjátékát, *A más feleségе* cim alatt, amelyet maga forditott németre. A darab sikerét a berlini lapokból látjuk, amelyek szép dicséretekkel számolnak be a premiérről. A *Berliner Tageblatt* tegnapi számában ezt olvassuk:

> A *Schall und Rauch* szinháznak tegnap *szerencsés estéje* volt. *A más felesége*. Latzkó Andor erkölcsvigjátéka pszikológiailag finoman megirt darab. Bevilágít abba az örvénybe, amelynek szélén oly sokan tévelygnek és boldog biztosságban mosolyognak másokon, — holott elég ostobák arra, hogy magukat megcsalassák. Megcsalt dőrék! Langh, a müvész, hosszas távollét után haza érkezik. Először is a társait keresi fel, akikkel Párisban vidáman élte diákéveit. Károly, a festő és Pál, a szobrász azóta hires ember lett és Károly szép feleségét is szerzett. Megint feléled a régi baráti szövetség és az a régi história is megesik, hogy a jó barát és az asszony megcsalja a gyanutlan férjet. Langh rögtön látja a helyzetet és a maga sorsát ismeri fel benne. És mivel a barátját nem akarja felvilágositani, s nem is teheti, hogy felnyissa a szemét, elkeseredésén azzal könnyit, hogy erősen kikel a házasságtöréseket tárgyaló vigjátékok ellen, melyek megtanitják az embereket arra, hogy maguk is csaljanak és nevessenek a mások ostobaságán. A barátai is éppen hasonló nevetéssel érkeztek meg a szinházból, de elnémul a kacagás sajnálkozásból és bünösségük tudatában. De Károly, a szép Elza férje, csillapitani akarja komor barátját s azzal nyugtatja meg, hogy az ilyen vigjátéknak megvan a jó oldala is, a bünösök elé tükröt tartanak, ugy hogy azok megremegnek . . . S azonközben, hogy a gyanutlan ember igy buzgólkodik, maga néz a tükörbe.
>
> Emanuel Reicher kitünő volt mint Langh, de három partnere, Viktor Arnold, Hans Wassmann és Ruth Castel finom összjátéka is erősen támogatta, azok mindannyian bölcs mérséklettel készitették elő az *érdekfeszitő darab* csattanóját és mély, finom hatást biztositottak neki.

A *Berliner Börsencourier* néhány magasztaló sort szentel előbb Emanuel Reichernek abból az alkalomból, hogy uj szerződést vállalt, azután áttér a darabra.

Tegnap lépett fel Reicher *Latzkó* Andornak *A más felesége* cimü uj egyfelvonásos vigjátékában. *Finom eszmét* tárgyal benne az iró *nagyon szellemesen*, amely a végén a pointe kedvéért azonban eltorzul. A kis darab a *férj becsületének* hiányos védelméről szól. A törvény és a társaság üldözi azt, aki az embertől ellopja a kabátját, de aki a feleségét rabolja el, azt a társaság hallgatag pártolja és a megrabolt férfi nevetségessé válik. A feleségétől és becsületétől megfosztott férjet, aki ez ellen a felháborító igazságtalanság ellen fellázad, Reicher nagy szenvedélyivel és fojtott érzéssel játszotta.

Igy szólnak a beszámolók Latzkó Andor vigjátékáról, amelyet a fiatal szerző a budapesti Nemzeti Szinházhoz is benyujtott.

** **A Népszinház bemutatója.** A *Népszinhá*znak pénteken, e hónap 28-án bemutatóra kerülő uj angol operettjéből, *Az aranyos*ból (The Casino girl) az utolsó próbák folynak. Az operettben, természetesen, ismét nagy szerepe jut a táncnak. A második felvonást nagy táncegyveleg nyitja meg. Ugyanez a felvonás egy nagy tánctableauval végződik. A magántáncot a divertissementben *Kápolnai* Irén (Dolly) adja elő. A darab zene- és énekszámai rendkivül változatosak és érdekesek. *Küry* Klárának (Laura) belépőjén kivül van egy szentimentális dala, karkisérettel, a *Broadwayr*ől, azután egy *Nagyanyó meséje* cimü dala; *Hegyi* Aranka (Pereg) és *Küry* Klára több duettje közül nevezetes egy kórista-próba *(Ha egy leány szinpadra lép)* zenéje H. T. *Macconnelltő*l, meg egy *Baba*-duett. *Hegyi* Aranka egyik nevezetes énekszáma egy *Napernyődal* tánccal s egy *Automobil-kuplé* (*Macconnelltől*); *Bojár* Teruska (Rexy) *Drum Majorja* (*Ha a dob pereg és megy a hős sereg*) feltünést fog kelteni az azt kisérő katonai evolucióval, s nem kevésbé *Kovács* Mihálynak (Gaggs) egy *Lohengrin*-paródiája, amint hattyutól vontatva, belép. Igen hatásosnak igérkezik egy *Varieté*-kvintett (*Kovács, Ujvári, Bojár* Teruska, *Szerdahelyi, Kápolnai* Irén) Fregoli-imitációkkal, két bandita belépője, *Kovács, Kápolnai* Irén *Ujvári* tánc-tercettje, s azonkivül számos tréfás és exotikus jelenet, mint egy egyiptomi pasa (*Németh* József) érkezése tevén; egy angol lord és groomja szamárháton, az első felvonást befejező nagy felvonulás a harmadik felvonásbeli törvényszéki jelenet, tánccal stb. A jelmezes főpróbát csütörtökön délelőtt tartják meg.

** **Szinésznövendékek vizsgája.** *Rákosi Szidi szinésziskolája* második vizsgálati előadását, mint már jeleztük, e hónap 26-án, szerdán délután harmadfél órakor tartja meg az Uránia szinpadán. Szinre kerül Sophokles Elektrája, a cimszerepben *Kratzl* Ilonával, a nagyobb szerepeket pedig *Baltay* Emma, *Tesztory* Julia, *Rozsnyay* Kálmán és *Buza* Jenő játszsza. Ezenkivül a mult vizsgán nagy sikert elért Báránykák operett első fölvonását adják a többi szerepekben: *Chapó* Olga, *Agnelli* Irén, *Kornai* Berta, *Balla* Mariska, *Torma* Zsigmond, *Katona* Ernő, *Marton* Mihály és *Balogh* Henrikkel. Jegyek előre váltbatók délelőtt 10 órától 12-ig és délután 3 órától 5-ig az intézet helyiségében, Kerepesi-ut 29-ik szám alatt és az előadás napján az Uránia pénztáránál.

** **Magyar zeneszerző dalmüve a külföldön.** A *kölni* városi szinházban megtartották a bemutatóját *Moór* Manó *Pompadour* cimü kétfelvonásos dalmüvének, melyről már tettünk emlitést. A magyar zeneszerző operája nagy sikert aratott s szerzője sokszor jelent meg a lámpák előtt a hivó tapsokra. A dalmü nagyon rokonszenves szinben tünteti fel XIV. Lajos hirhedt kegyencnőjét, aki egy ifju szerelmes pár protektorává szegődik és egymáshoz segiti a szerelmeseket. A kritika különösen a dalmü zenéjét dicséri és azt mondja, hogy a *Pompadour* zenéje finomul jellemzi a rokokó korát. A dalmü hangszerelése is nagyon hatásos. Nem tartanók éppen nagy hibának, ha a *M. Kir. Opera* igazgatósága érdeklődnék egy keveset a magyar szerzőnek külföldön sikert aratott dalmüve iránt.

** **Székely Irén szerződése.** *Székely* Irén, a *nagyváradi* szinház primadonnája, virágvasárnapkor megválik társulatától. A müvésznő a nyáron keresztül dr. *Janovics* Jenő uj *szegedi* szintársulatánál fog müködni, az őszre pedig, mint egy *nagyváradi* ujságban olvassuk, egyik budapesti szinház kötelékébe lép.

** **Konzervatóriumi hangverseny.** *Somogyi* Mór zongoramüvész konzervatóriumában tegnap két növendék-hangversenyt tartottak, délelőtt és délután egyet. Ugy az alsóbb, mint a felsőbb zongora-, ének- és hegedüosztályok jelesebb növendékei mutatták be szép haladásukat. Különös dicséret illeti a zongorakimüvelődési osztály vezetőjét, *Somogyi* Mór igazgatót, akinek a növendékei szépen tanusitották a vezetés helyes müvészi irányát. *Somogyi* Mórné kitünő módszerét dicsérte az éneknövendékek pompásan előadott énekszámai. Tiszta intonációval és éles ritmikával játszottak *Danzinger* Antal hegedünövendékei és *Huber* Sándor kezdő-zongoranövendékei. A hangverseny minden egyes száma után a nagyszámban megjelent előkelő közönség lelkes tetszésével adózott a jeles konzarvatórium kitünő tanerőinek.

** **Előadás segő nélkül.** A Magyar Szinházban a *Lotti ezredesen*ek előadása oly összevágó és oly gyorsan perdülő, hogy a darabot a mai naptól kezdődőleg segő nélkül játszszák a szinészek. A közönség a népszerü darab mai 42-ik előadásán is teljesen megtöltötte a szinházat s sokat tapsolt a pompás bohóság szereplőinek.

** **Magyar müvész Párisban.** Nagy sikerü hangversenyt rendezett Párisban *Szigeti* Dezső hazánkfia, a jeles hegedümüvész. Kitünő teknikával és meleg érzéssel adta elő az egyes hegedüszámokat. A közönség lelkes tetszésével adózott a müvészi produkcióért.

** **Lohengrin a Telefon Hirmondóban.** A Telefon Hirmondó előfizetőinek szórakoztatására ma este a magyar királyi Operaház előadását fogja közvetiteni. Előadásra kerül a *Lohengrin*, Wagner Richard regényes operája, mely a Telefon Hirmondón keresztül a legtisztábban lesz hallható. Az opera közvetitése után az est folyamán érkezett hireit és táviratait olvastatja fel a beszélőujság, majd annak bevégezte után 11 óráig még *cigányzene* lesz hallható a kagylókon keresztül, melyet az Elite- és az Emke-kávéházból közvetit a Telefon Hirmondó, ahol Rácz Pali bandája játszik, illetve az utóbbiban Rácz Gyula hangversenyez.

Kóré Sándor.

— *A Nemzeti Szinház halottja.* —

Budapest, február 24.

A *Nemzeti Szinház*-nak halottja van.

Jobban mondva csak *volt*. Mert elföldelték, elhantolták nagyobb emóciók nélkül és jó *Kóré* Sándor minden zaj nélkül suhant át az örök fényességbe, a nélkül, hogy diszes ravatalra tették volna a *Nemzeti Szinház* előcsarnokában és gyászos nekrológok szóltak volna felőle.

Kóré Sándor minden külső disz nélkül vándorolt át a másvilágra. Ami természetes is, mert szegény csakugyan nem volt *prédikációs halott* s nem tarthatott igényt a földi elmulás külsőségének nagy hiuságaira.

Szerepsztó szolgája volt a *Nemzeti Szinház*-nak s ezenkivül segitett esténként a szinpad diszletezésénél, ami, azt hiszem, beletartozott a szerződéses kommenciójába.

Kapta magát és ahogy népies drasztikummal mondani szokás, beadta a kulcsot, miután több mint husz esztendőn keresztül hordta a *Nemzeti Szinház* müvészeinek a rájok osztott szerepeket s ugyanennyi időn át tologatta a szinpadi diszleteket jobbról-balra, balról-jobbra, ahogy a rendező utasitotta.

De ha *Kóré* Sándor nem is volt prédikációs halott, bőségesen kiérdemelte magának ezt a pár sort, amelyet idevakarintok róla, mint ahogy az alábbiakból, reménylem, ki fog világlani . . .

Még boldogult, jó *Paulay* Ede idejében került a *Nemzeti Szinház*hoz. A mogorva, szigoru igazgató nagyon szerette, mert *Kóré* Sándor egyszemélyben nemcsak szereposztó szolga és diszletező, hanem *szinházi filozófus* is volt s a koponyájában több szellemet hordott, mint sok — vigjátékiró.

Mindenekelőtt előre *kitapogatta* minden darabnak a jövendő sorsát. Mintha az ujjai hegyében valami csalatkozhatatlan dramaturg elkárhozott lelke kisértett volna (melyik dramaturg ne jutna kárhozatra az élet tulsó felén?), ahogy végigtapogatta a testes, vagy kevésbé testes szerepeket, amelyeket kiosztás végett átadtak neki megvolt a darabról a maga megállapodott véleménye, amelyet csak nagyritkán cátolt le a premier.

Nem lehetetlen egyébiránt, hogy *Kóré* Sándor ujjainak misztikus ereje felől táplált hitem, a bennök kisértő elkárhozott dramaturg lelkével egyetemben, csak amolyan fantazmagoriám nekem, és *Kóré* Sándor, mielőtt kiosztotta volna a szerepeket, titokban — elolvasta a darabokat.

Annyi bizonyos, hogy a *Nemzeti Szinház* müvészei már a *Kóré* arcáról leolvasták, hogy ki-micsodás a szerep, melyet nekik hoz. És ha *Kóré* Sándor kicsit meggörnyedten, egy bizonyos ironikus mosolylyal az ajkan, ezzel a kérdéssel nyujtotta oda a szerepet:

— Reménylem, nem vagyok alkalmatlan? — akkor az illető müvésznő, vagy müvész biztosra foghatta, hogy nem valami nagy gyönyörüsége fog telni az uj szerepben.

Kóré Sándor az egymásután sorra lepergő évek folyamán, melyeknek estéit mint diszletező ott töltötte a szinpadon, lassan-lassan megtanulta könyv nélkül az egész repertoiret. Különösen a klasszikus szerzők voltak benne a kis ujjában és iróniájának, szarkazmusának a nyilait ezekből vett idézetekkel lövöldözte bele ebbe-abba, aki szerinte éppen megérdemelte.

Egyetlenegy ember volt az egész szinháznál, akit nem szivelhetett. Ez *Gudlik* volt, a portás, aki különben jó egy pár esztendővel előre ment kvártélycsinálónak a másvilágra. Ennek a *Gudlik*nak, aki rém-erős volt, a portási teendőkön kivül az volt a feladata a *Nemzeti Szinház*nál, hogy valahányszor valamelyik darabban egy holttest szerepelt, amelyet el kellett távolitani, azt ő vitte ki a szinpadról. Lehet, hogy a vézna-testü szereposztó-szolga a rengeteg testi erőt irigyelte *Gnálik*-ban. Kétségtelenül ő volt iróniájának egyik legkeresettebb céltáblája.

Valahányszor elhaladt a portás páholya előtt s megpillantotta az acél-izmu embert, aki maga főzött magának, soha sem mulasztotta el, a legmélységesebb lenézés hangján ráczitálni *Az ember tragédiájá*-ból:

„. . . *kontárkodik,*
Kotyvaszt s magát Istennek képzeli!"

Kóré Sándor egyébképpen is szeretett *Madách*ból citálni s egyik ilyen citátumán, a helyzetnél fogva, melyben *Az ember tragédiája* költőjének szavait idézte, ma is jóizüt nevetnek a nemzeti szinháziak.

Valami modern francia szinmüvet játszottak s a *Nemzeti Szinház* egyik szépségéről is ismert müvésznője a szinmü hősnőjének mély decolletage-ában várt a kulisszák mögött a jelenésére. Gömbölyü vállai és hullámos keble, mint a karrarai márvány fehérlettek ki a mély decolletage csipkekeretéből s a *Nem-*

zeti Szinház férfi-müvészei, amint a szinházi Venust körülvették, mohón legeltették szemöket az asszonyi szépség kincseket érő formáin.

Kóré Sándor egy darabig elnézte a kis csoportot, aztán az ő kedves *Madáchából* citálta rájok:

„. . . . *egy jól teritett asztal*
Legyekben nem szükölködik!"

Az óriási hahota, mely szavaira a szinfalak mögött támadt, csaknem kihallatszott a nézőtérre.

De *Kóré* Sándor nem szorult mindig a klaszszikusokra, mikor szellemes akart lenni. Neki magának is volt szelleme.

Még a *Paulay* idejében történt. Egy este valami magyar verses tragédiát játszottak s ennek a második felvonásában nagy lakomát ül az udvar. Erre a lakomára diszletezték a szinpadot és rengeteg mennyiségü széket kellett kihordani a szinpadra a hosszu asztal köré. *Kóré* Sándor maga is hordozgatta s amint székekkel megrakottan, verejtékes homlokkal, elhaladt *Paulay* mellett, aki nézte a munkát, odaszólt a mindenható igazgatónak:

— Moliére csak elég nagy iró volt, még se kellet neki három széknél több a darabjaiban!

Még folytatni lehetne, de hát azt hiszem, elegendő ez is, amit elmondtam annak az igazolására hogy *Kóré* Sándor, ha nem volt is prédikációs halott, kiérdemelte magának ezt a cikkecskét, mikor amugy is örökre betette maga után az ajtót.

Nem fog többé a szerepekkel kilincselni és a *Nemzeti Szinház* müvésznői és müvészei nem fogják hallani többé ajkáról a vésztjósló kérdést:

— Reménylem, nem vagyok alkalmatlan?...

Rip van Winkle.

MÜVÉSZET.

□ **Templom-pályázat.** Az ungvári zsidó hitközség ujonnan épitendő templom-tervezet pályázatra hivta volt fel a hazai müépitészeket. A beérkezett nyolc pályamunka fölött most döntött a hitközség biráló bizottsága s mint nekünk jelentik, 1400 koronás első dijjal *Papp* Gyula és *Szabolcs* Ferenc budapesti müépitészek „Páris" jeligéjü müvét tüntette ki.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A Kisfaludy-Társaság** február 26-án, szerdán délután 5 órakor az Akadémia heti üléstermében a következő tárgysorozattal tartja rendes havi ülését: 1. Folyó ügyek. 2. *Emlékezés Hugó Viktorra* (a költő születésének százados évfordulóján) *Abrányi* Emil rendes tagtól. 3. *Hugó Viktor két költeménye, Szász* Károly rendes tagtól. 4. *A vén zsellér*, elbeszélés *Benedek* Elek rendes tagtól. 5. *Költemények. Szabolcska* Mihály rendes tagtól. 6. Zárt ülés.

○ **Télfy Iván emlékezete.** A Magyar Tudományos Akadémia ma délután gróf *Kuun* Géza elnöklete alatt összes ülést tartott, amelyen *Pecz* Vilmos levelező tag mondott emlékbeszédet *Télfy* Ivánról, a negyedéve elhunyt jeles filológusról. *Télfy* kiváló graecista volt, tökéletesen birta az uj görög nyelvet szóban és irásban. Tudományos munkásságának kettős célja volt, t. i. a magyarság és görögség között kapcsolatot létesiteni, amire a hirlapirodalom utján törekedett, aztán az ó- és ujkori görögség azonosságát bizonyitani, amit az ó- s uj görög kiejtés azonosságával igyekezett kimutatni. A magyas emlékbeszéd után *Szily* Kálmán főtttkár tett jelentést a Széchenyi muzeum számára érkezett ajánlatokról.

○ **Könyvtári Szemle.** Érdekes szenzációt hoz az Akadémiáról a *Könyvtári Szemlének* imént megjelent második száma. E szerint a Magyar Tudományos Akadémia a kormány évi 10.000 koronás szubvencióját ezentul *nem fogja elfogadni*, mert anyagi helyzete olyan kitünő, hogy telik néki könyvekre is. Biztosra vehető, hogy az évi gyarapodás akkor sem lesz kisebb, ha már a saját pénzén vásárol. Az 1900. évben csak 1293 darabbal növekedett a könyvtár és ennyit kimutatnak majd ezután is. Mert ez az 1293 kötet részben köteles-példány, részben csere-példány. Egyebekben a szám szól a legujabban megjelent tudományos munkákról, behatóan, objektiv kritikával, ad bibliografiát, érdekes könyvtári hireket, s bemutat néhány minket közelebbről érdeklő *ex-librist* irásban és képben. A hasznos és komoly kritikáju folyóiratot *Sebestyén* Ede szerkeszti.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	**56—12**
Kiadóhivatal	**54—39**

MULATSÁGOK.

)(**A magyar vasuti- és hajózási-klub** március 1-én rendezi Andrássy-uti helyiségeiben III-ik hangversenyét, amelyen Bartókné Goldmark Kornélia, Fábián Kornélia, dr. Flatt Gastonné és Roenner Carola, Goldmark Sándor, Kovács Géza, Kovács Mihály, Siklás Albert, Son Henrik és Herczegh Jenő müködnek közre. Részvételi jegyek folyó hó 27-étől kezdve délután 5—7 óra között a klubban kaphatók.

)(**A VII. kerületi jótékony polgári asztaltársaság** március 1-én, szombaton tartja a VII. kerületi Erzsébetvárosi-Kör összes termeiben tánccal egybekötött *családi estéjét*. Az est tiszta jövedelmét szegény gyermekek felruházására forditják.

SPORT.

*** **Vivóakadémia.** G. *Gennari* vivómester szokásos akadémiáját folyó hó 22-én, szombaton este tartotta Erzsébet-körut 27. szám alatt levő helyiségeiben legjobb amatőrjeink és mestereink részvételével báró *Bottner* honvédhuszár százados vezetése mellett. Feltünést keltett G. *Gennari* mesternek G. *Galante* fiumei vivómesterrel vivott kard- és tőr-asszója, melyben Gennari mester tüneményes vágásaival, villámgyors riposztjaival, soha nem késő parat-jaival és gyönyörü lábtechnikájával igazán kiérdemelte a müértő közönség szünni nem akaró tapsviharát. Emelték az est fényét *Halász* Gyula főhadnagy és *Spatz* Gyula amatőr gyönyörü kard-asszója, *Bay* Alajos mesternek — *Kimnach* Lászlóval, az ismert nevü amatőrrel vivott tőrasszója, báró *Haupt* Stummer amatőrnek — *Horváth* Sándor mesterrel vivott preciz tőr-asszója, *Hollósy* Jenő és *Gennári* mester kard-asszója és *Neumer* József mesternek *Halász* Gyula főhadnagygyal és *Horváth* Sándor mesterrel vivott kard-asszója.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A vadászkés.** A legmerészebb rágalmazó sem meri megkockáztatni azt az állitást, hogy Erzsébetfalván a közbiztossági állapotok mintaszerűek lennének. A pestvidéki törvényszék büntető anyagának java része onnan kerül. Ma is egy erzsébetfalvi halálos kimenetelü késeléssel foglalkoztak a pestvidéki esküdtek. Az eset a következő:

A mult év szeptember 21-én éjjel két társaság mulatott az erzsébetfalvi *Schwarzenberg*-féle korcsmában. Ejtél felé mind a két társaság hazafelé indult. Utközben szóváltásba, majd verekedésbe keveredtek egymással. A verekedés közben *Bódi* Gáspár Béla gyapjunyiró munkás egy hegyes vadásztőrrel ugy hasba szurta *Kollár* Rudolf kőmiveslegényt, a másik társaság tagját, hogy ez három nap mulva meghalt a Szent István kórházban. A pesvidéki törvényszék *Bódi* Gáspár Bélát, *Kollár* halálának okozóját szándékos emberölés büntette miatt helyezte vád alá s bünügyének letárgyalását az esküdtszék elé utalta. A mai tárgyaláson a vádat dr. *Halász* Lajos kir. ügyész képviselte, vádlottat dr. *Hets* Béla ügyvéd védte. Az esküdtszék megalakitása s a vádlevél felolvasása után elnök a vádlottat, Bódi Gáspár Bélát hallgatta ki. A vádlott beismerte, hogy ő szurta le Kollárt, védelmére azt hozta fel, hogy a másik társaság tagjai őt lefogták s annyira ütlegelték, hogy jogos önvédelemből kénytelen volt a nála levő vadászkést előrántani s azzal a leghevesebb támadóját, Kollár Rudolfot ártalmatlanná tenni. Az eset részleteit akként adta elő, hogy *Kollár* Rudolf *Hajek* Józsefel és *Weisz* Terézzel együtt jött ki a Schwarzenberg-féle korcsmából éjfél után. Az utcán összetalálkoztak ugyancsak a Schwarzenberg korcsmából imént távozott *Hasszán* Mátyással. *Szabó* Julival és *Bódi* Gáspár Bélával. A találkozás pillanatában Bódi Gáspár Béla, a mostani vádlott, gyufát gyujtott, hogy a másik társaság tagjainak arcába tekinthessen. Erre Szabó Juli a vele volt kutyáit a másik társaságra uszitotta. Ezért Weisz Teréz arcul is ütötte, Kollár Rudolf pedig Bódi Gáspár Béla vádlottal kezdett civódni. Kollár és Hajek csakhamar letepertek Bódit s ütni kezdették. E közben történt a halálos szurás, amelynek Kollár áldozata lett. A tanukihallgatások során elnök a vádlottnak azzal az állitásával szemben, hogy ő csak egy szurást ejtett Kolláron, azt igyekezett kideriteni, hogy Kollárnak hátán levő szurás kitől származik. Erre nézve Weiszt is megkérdezte, nem volt-e nála valami olyan eszköz, amelylyel ezt a sérülést előidézhette volna. Weisz a kérdésre őszintén igy válaszolt:

— Nem volt én nálam a nagy konyhakésen kivül semmi sem!

A délutáni tárgyaláson az orvosszakértők meghallgatására került a sor. Ezek közül azonban dr. *Ajtay* Sándor orvosszakértő-tanár, a jelen esetben boncoló orvos, nem jelent meg. Helyette orvos-fia jött el, aki azonban a boncolásnál nem volt jelen. Ezért *Rónay* elnök mellőzte véleményének meghallgatását. Dr. *Halász* Lajos kir. ügyész szólalt fel, kijelentve, hogy ő sem fogadhatja el *Ajtay* asszisztensét szakértő orvosul, mert a boncolásnál nem volt jelen. Egyben kérte a törvényszéket, hogy más alkalommal hasson oda, hogy a szakértő orvostanár megjelenjen a tárgyaláson. Ezen mai meg nem jelenéseért a szakértő orvostanár ellen csak azért nem kér megtorló intézkedést, mert el kell hinnie bejelentését, melylyel magát kimentette, hogy beteg.

A kérdések szövegezése után perbeszédekre került a sor. Az esküdtek *bünösnek* mondották ki a vádlottat erős felindulásban elkövetett, halált okozó sulyos testisértés büntettében és azért *kétévi börtönre* itélte, a vizsgálati fogság által négy hó kitöltöttnek vétetett. Az itélet jogerős.

§§ **A Károly-körüti ékszerlopás.** A Kriegler-féle ékszerlopás ügyében *Mailot* Irma kedvesét, *Schmidt* Antal Józsefet már elitélték, a leány ellen pedig, aki az ékszereket gazdájától ellopta, tudvalevőleg a panaszos visszavonta a feljelentését. Schmidt váltig hangoztatta ártatlanságát, hogy az ékszerek lopott voltáról nem is tudott s most Kriegler ujabban Schmidt hozzátartozóit: Schmidt Józsefnét, Schmidt Gizellát és Cserven Józsefet valamint Gyöngyösi Mici énekesnőt jelentette fel orgazdaságért. A széles mederben megindult bünügyben az érdekeltek dr. *Gleichmann* Lajos fővárosi ügyvédet bizták meg védelmükkel.

TÁVIRATOK.

London, február 24. Sámuel *Rawson-Gardiner* történész tegnap meghalt.

A magyar helységnevek.

Braunschweig, február 24. A nagynémetek itteni szakosztálya ülést hivott egybe, amelynek napirendjén két tiltakozó határozati javaslat lesz. Az egyik szól az ausztriai bérmozgalom állami támogatása, a másik pedig *a magyarországi német helységnevek magyarositása ellen.*

A cár és a királyné szobra.

Bécs, február 24. *Miklós* cár 24 ezer koronát adományozott az orosz nagykövetség utján a bécsi Erzsébet-szoborra.

A román trónörökös a cárnál.

Bukarest, február 24. Megbizható körökből vett értesülés szerint *Ferdinánd* herceg román trónörökös az idei nyarat, mint *a cár vendége*, Livádiában fogja eltölteni.

A német vámtarifa.

Berlin, február 24. Ma délben a főpolgármester elnöklete alatt a városházán gyülés volt, amelyen elhatározták, hogy az *összes német városokat felszólitják a vámtarifa ellen való tiltakozásra.* Husvét és pünkösd között lesz a nagy tiltakozó-gyülés Berlinben.

Az olasz kormányválság.

Róma, február 24. Olaszország nem kap uj miniszterium. *Az összes miniszterek megmaradnak*, csak a közmunkaügyi miniszter helyébe jön egy dél-olasz képviselő. A váratlan fordulat okáról különböző magyarázatok vannak elterjedve. A legvalószinübb az, hogy ez idő szerint *teljességgel lehetetlen volt uj kormányt alakitani.*

Róma, február 24. Este minisztertanács volt, mire a miniszterelnök a királylyal értekezett. A lapok egyre azt tartják, hogy a mostani kormány fog bemutatkozni a parlamentnek.

A berlini polgármester-választás.

Berlin, február 24. A képviselőház folytatja a belügyi költségvetés második olvasását. *Falkenhayn* kormánybiztos, aki a szombati ülésen Langerhans beszéde után Kaufmannak polgármesterré való második megválasztását a városi képviselők szeszélyének tulajdonitotta, kijelenti, hogy eszeágában sem volt a képviselőtestület többségét tárgyilagosság hiányával vádolni. Célja az volt, hogy a városokról szóló törvény 33. §-ának magyarázatával kimutassa, hogy a kormány csak akkor foglalkozhatik ujra ezzel a kérdéssel, ha a városi képviselőtestület polgármestert választhat.

A kereskedelmi szerződések.

Róma, február 24. Olaszország *megegyezett Ausztria-Magyarországgal* és Németországgal abban, hogy a *kereskedelmi szerződést egy évre meghosszabbitják.* A szerződés ennélfogva nem 1903-ban, hanem csak 1904-ben jár le, de a hármas szövetség szerződése, amely szoros kapcsolatban van a kereskedelmi szerződésekkel, *már 1903-ban ér véget.* Ez a kérdés élénken foglalkoztatja a politikusokat s valószinünek látszik, hogy a *hármasszövetség szerződését is meg fogják hosszabbitani egy évre.*

Szerb-crnagorc barátkozás.

Belgrád, február 24. A konakban tegnap este *Vukovics* montenegrói külügyminiszter tiszteletére disz-

ebéd volt, amelyen jelen voltak Ausztria-Magyarország, Németország és Oroszország követei. *Sándor* király felköszöntötte *Nikita* fejedelmet és házát, mire *Vukovics* a szerb királyt, házát és a szerb népet éltette. A király *Vukovics*nak, ki ma délután elutazott, a *Szent Száva-rend* nagykeresztjét adományozta.

Belgrád, február 24. Mint biztos helyről jelentik, a montenegrói külügyminiszter hivatása a többek között a montenegrói fejedelmi családot illető *házassági tervvel* volt kapcsolatban.

Belgrád, február 24. A király Vukovics montenegrói külügyminiszternek a Szent Szávarend nagykeresztjét adományozta.

Orosz-kóreai szerződés.

Jokohama, február 24. Szjöuli jelentések szerint az ottani orosz követ és a kormány között *egyezmény jött létre*, amelyben az utóbbi arra kötelezi magát, hogy Koje szigetet vagy a szemben levő partot sem valamely államnak, sem magánvállalkozónak nem adja bérbe, sem át nem engedi.

A délafrikai szabadságharc.

Pretória, február 24. E hónap 20-ikára virradó éjjel *háromszáz boer* egy délről jövő erős boer csapattól támogatva Tweekopje mellett *megtámadta a frankfort-vredei őrházvonalat*. Az ellenség *keresztültört* egy tüskés sövényt s azután heves tüzelés között *keresztülvágott az őrházvonalon*. Több boer elesett, de a holttesteket elvitte az ellenség. *De Wet* most a Vilge folyó mellett áll. Csapatai kisebb részekre oszlottak.

London, február 24. Mint a *Times* jelenti Wellingtonból, Chamberlain államtitkár visszautasította a maoriknak azt az ajánlatát, hogy katonai szolgálatot teljesítenek.

A nicaraguai csatorna.

New-York, február 24. A Nikaragua-csatornára vonatkozó *Hay-Pauncefote-féle amerikai-angol szerződést* tegnap mindkét részről ratifikálták.

Hajótörés.

Palermo, február 24. Marzameniből (Syrakus) érkezett távirat szerint a Ciprusból jövő és Labavába menő Mária Gorianovna orosz hajó vihar következtében tegnap a tengerparton hajótörést szenvedett. Három matróz egy bárkában megmenekült. Egy mentőcsolnak a hajószemélyzet közül előbb hat és később ismét 12 embert mentett meg. köztük a hajó parancsnokát és nejét. Minthogy az est beállott, a még hátramaradt 14 ember megmentését mára kellett elhalasztani.

A földrengés.

Jelisavetopol, február 24. Mint utólag jelentik, e hó 18-án az itteni kormányzóság egész területén többé-kevésbé heves földrengést éreztek.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 24. Az Österreichische Sparkassa ezévi tiszta nyeresége 1.156.973 K., vagyis 685.000 koronával kisebb, mint tavaly.

Berlin, február 24. A rajna-westfáliai piacon vasárukban még jobban emelkedett az élénkség. Németország vaskivitele tavaly 50%-kal emelkedett s így a vaskivitel tekintetében Németország, az exportáló államok között az első helyre került.

Bürzzuschlag, február 24. A héten fogják árverezni *Schmidt*nek, a kasseli törkölyszárító-társaság egyik igazgatójának a Semmeringen levő telkét, melynek a becsértéke 200.000 márka.

Bécs, február 24. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A hidegre fordult időjárás következtében, amely esetleg a még meg sem nyilt hajóközlekedés megkezdését hátráltathatja, némi vásárlási kedv jelentkezett s erre az irányzat is valamivel szilárdult, nezetesen buzában, amelynek árfolyama 5—6 fillérrel javult, zab 4 fillérrel emelkedett, rozs és tengeri iránt azonban nem volt érdeklődés.

Buza tavaszra 9.59—9.54—9.51, buza május—juniusra 9.60—9.58, rozs tavaszra 7.75—7.74, rozs május—juniusra 7.75—7.76, zab tavaszra 7.85—7.86, zab május—juniusra 7.93—7.94 koronán köttettek. Jegyeztettek: tengeri május—juniusra 5.64—5.65, repce augusztus—szeptemberre 12.85—13.— korona.

Zárlatkor: buza tavaszra 9.54, buza május—juniusra 9.61—9.58, rozs tavaszra 7.75, zab tavaszra 7.90 korona.

New-York, február 24. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 8.$^{9}/_{4}$ (8.$^{13}/_{16}$). febr.-ra 8.55 (8.61). Májusra 8.42 (8.48). New-Orleansban helyben 8.$^{5}/_{16}$ (8.$^{9}/_{16}$). — *Petroleum:* Stand white New Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.30 (8.30). Credit Balances at Oil City 1.15 (1.15). — *Zsír:* Western steam 9.60 (9.65). Rohe és Brothers 9.75 (9.75). — *Tengeri* irányzata gyenge. — Májusra 65.— (66.$^{1}/_{2}$). Juliusra 64.$^{5}/_{8}$ (66.$^{1}/_{8}$). — Szept.-re 62.$^{7}/_{8}$ (64.$^{5}/_{8}$). *Buza* irányzata gyenge. Piros őszi helyben 86.$^{1}/_{8}$. (88.—). Márciusra 81.$^{7}/_{8}$ (83.$^{5}/_{4}$). Májusra 81.$^{5}/_{8}$. (83.$^{1}/_{2}$). Juliusra 81.$^{3}/_{8}$ (83.$^{1}/_{4}$). Szept.-re 80.$^{3}/_{8}$. (82.$^{1}/_{4}$). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.$^{1}/_{2}$ (1.$^{1}/_{2}$). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.$^{5}/_{8}$ (5.$^{5}/_{8}$). Febr.-ra 5.15 (5.10). Májusra 5.35 (5.35). — *Liszt:* Spring Wheat clears 2.85 (2.90). — *Cukor:* 3.$^{3}/_{8}$ (3.$^{3}/_{8}$). — *Ón:* 25.70 (25.15). — *Réz:* 12.$^{1}/_{4}$—12$^{1}/_{2}$ (12.$^{1}/_{4}$—12.$^{1}/_{2}$). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, febr. 24. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*): *Buza* irányzata gyenge. Májusra 75.$^{5}/_{8}$ (77.$^{1}/_{2}$). Juliusra 75.$^{5}/_{8}$ (78.—). — *Tengeri* irányzata gyenge. — Májusra 59.$^{1}/_{4}$ (60.$^{3}/_{4}$). — *Zsír:* Februárra 9.17 (9.20). — Májusra 9.37 (9.40). — *Szalonna* short clear 8.70 (8.75). — *Sertéshus:* Februárra 15.30 (15.47). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Sz . . . i előfizető. Nagyon bonyolult ügyben kéri tanácsunkat. Maga a bonyodalom azonban annyira érdekes és jellemző, hogy bizonyos urak a vidéken csupa unalomból egyszerű kérdéseket is milyen ratfinált módon tudnak összebogozni, — hogy mielőtt véleményt mondanánk, adjuk az ön levelét, mely az eset historikumát a következőkben ismerteti:

P. kávéházban *K.*-val történt szóváltása közben ama megjegyzést teszi, hogy „*K.* nem járt el korrektül, midőn a kávéházban jelenlevő *Sz.* és *S.* urakról azt állította, hogy azok hamisan játszanak.“ *K.* ezen nyilatkozatát *P.* a Budapesten tartózkodó *F.*-től hallotta.

K. ur ezen kijelentést hallva, azt válaszolja, hogy „az ügy éppenséggel nem tartozik ide“, később pedig egy becsü etbiróság előtt ugy ezt a nyilatkozatát, valamint az elsőt megtagadja.

F. erre *P*-hez intézett levelében kijelenti, hogy *K.* fenti megfigyelését nemcsak neki, de *másoknak is*, többek közt *L.* és *D.* uraknak is elmondotta.

Mi történik? A lovagias elégtételadás feletti hosszas tárgyalások odakonkludálnak, hogy *P.* végre is *Sz.*-el és *K.*-val megverekszik. *S.* kire *K.* kijelentése szintén vonatkozott, ezideig passziv.

Mulik az idő. Egy napon *S.* — minden előzetes lovagias lépés mellőzésével — nyilt utcán *P.*-t orozva arcul üti. *P.* az igy keletkezett ügy elintézésére *K.* és *H.* urakat kéri fel. Ez urak nemcsak azon alapon, hogy *S.* nem járt el korrektül, midőn *egyenesen* a tettlegesség terére lépett — hetek multán, hanem különösen azon az alapon, hogy *S. lopás vétsége miatt jogerős itélet folytán fogházbüntetést ült* s ennek folytán a sz . . . . . i „Társaskör“ tagjai közül k rekesztetett és megyebizottsági tagságától megfosztatott, kijelentik, hogy *P.* lovagias elégtételt nem kérhet *S.*-től. Mire *P.* az ügyet birói utra terelte.

S. az inzultus napján a tényt a „Társaskör“-rel is közli, mire a választmány nevében fentjelzett *Sz.* mint annak jegyzője, nyilatkozattételre hivja fel *P.*-t.

A tény historikumának közlése mellett, *P.* nyilatkozatát a *K.* és *H.* urak által adott és *S.*-ről fenti tényeket tartalmazó levéllel beküldi.

A Sz Tkör választmánya, ugyanazon választmány, mely S.-t kizárta volt, az ügynek fenti elintézését korrektnek nem látja s *P.*-nek tizenöt napot engedélyez az ügynek más uton való elintézésére.

A közgyülés pedig, mely a választmányi ülés után néhány percre tartatott, eltekintve annak alapszabályellenes összehivását, 10 : 6 szavazattal helybenhagyja a választmány határozatát.

Méltóztassék most tanácsot adni arra nézve:

1. Mit tegyenek *K.* és *H.* urak a választmánynyal?

2. Mit csináljon *P.* a választmánynyal?

3. Egyáltalában mi a teendő ez ügynek korrekt elintézésére?

Őszintén szólva, az ismertetett esetben a szereplők csaknem *mindannyian* hibáztak. *K.* akkor, amikor elég könnyelmüen becstelen dologgal vádolta meg *F. L.* és *D.* urak előtt *Sz.* és *S.* urakat s mikor érezte, hogy helyt kellene szavaiért állani, egyszerüen letagadta szavait. *P.* abban, hogy az *F.* által bizalmasan közlött dolgokkal nyilvános helyen hozakodott elő, ahová az tényleg nem tartozott. *F.* azzal, hogy *K.* tagadásával szemben csak hivatkozott *L.* es *D.* urakra, de nem követelte egyszersmind azoknak becsületbiróság előtt való kihallgatását s ezzel annak a konstatálását, hogy *K.* tényleg nem mondott igazat. *P.* segédei, mikor ilyen előzmények után megverekedni engedték *K*-val.

Ami *S*-t illeti, egy csöppet sem csodálkozunk, hogy eleinte passziv maradt, utóbb pedig, minden előleges lovagias lépés mellőzésével, nyilt utcán inzultálta *P*-t. *S*-nek elvégre is joga volt a szóbeli sértést egy sulyosabb sértéssel viszonozni. Másrészről pedig alaposan tarthatott attól, hogy ha mint kihivó lép föl, büntetett előéletére való hivatkozással, megtagadják tőle a lovagias elégtételt s akkor ugy sem marad számára egyéb hátra, mint ellenfelét inzultálni. Sulyositja azonban eljárását, hogy orozva támadott.

Egészen korrektül csak *K.* és *H.* urak jártak el, akik *P.* és *S.* között nem engedték párbajra a dolgot, hivatkozással a büntető biróság jogerős itéletére s annak természetes következményeire, — hanem birói utra utasitották *P*-t.

És most érkezünk az esetnek ama fordulópontjához, amelytől undorral fordul el minden lovagias érzület. Mert, hogy *P.* inzultálását bejelentik a Társaskörnek, és az a bejelentést elfogadja s *P*-t igazolásra szólitja föl, ezt helyénvalónak tartjuk.

Kötelessége is a Társaskörnek. De hogy a Társaskör ezt a kijelentést *S*-től elfogadja, akit maga a Társaskör egy becstelen dologért előzőleg kigolyózott s még inkább, hogy *Sz.* által szólittatja föl *P*-t igazolásra, aki ellen ele volt *P*-nek s igy ebben az ügyben s illetőleg előzményeiben érdekelt fél, akinél már e eve is ki van zárva, hogy *P.* ellen részrehajlatlanul és pártatlanul járjon el, ez már igazán olyan indokolatlan, hogy ne mondjuk, könnyelmü eljárás, amelyet józan elmével megérteni nem tudunk. .

Elvégre annak a társaskörnek nemcsak egy emberből áll a választmánya. És ha egy ember téved, azért van ott a többi, hogy tévedésére figyelmeztesse. Ne lett volna annyi ember közt egy sem, aki ennek az eljárásnak abszurditását belátta volna s ellene tiltakozott volna?

Ugy látszik, nem. Mert amikor *P.* irásban igazolta magát s bemutatván segédeinek, *K.* és *H.* uraknak jegyzőkönyvi nyilatkozatát, hogy *S.* urral lovagias uton végezni nem lehet, kijelentette hogy az ügyet birói utra terelte, — akkor a sz . . . . i Társaskör valósággal betetőzte inkorrekt magatartását, mikor határozatilag mondotta ki s határozatát néhány percel később a közgyülés által is jóváhagyatta, hogy a *P.* és *S.* között fenntorgott becsületbeli ügy elintézését korrektnek nem tartja s *P*-nek tizenöt napot engedélyez az ügynek más uton való elintézésére.

Eltekintve attól, hogy a sz . . . i Társaskörnek csak akkor lett volna joga a kérdéses ügygyel foglalkozni, amikor már a biróság jogerős itéletet hozott, addig pedig tisztelettel kellett volna respektálnia *P.* segédeinek irásos nyilatkozatát, amely *P*-t minden gyanusitás ellen nemcsak védi, de fedezi, — a Társaskörnek ez a határozata nemcsak ellentmond minden lovagias érzületnek, de egyenes meggyalázása a társadalmi igazságszolgáltatásnak, amelynek pedig formáiban és megnyilatkozásában egyaránt szigoruan szem előtt kellene tartania az igazság és a lovagiasság szabályait.

Most pedig válaszolunk az ön föltett kérdéseire, ugy, amint teljes felelősséget érezzük véleményünk minden szavának, a következőkben:

1. *K.* és *H.* urak provokálják a választmányt, mint amelynek határozata sértő kritikája az ő korrekt eljárásuknak.

2. *P.* várja be minden intézkedés nélkül az ügy *más* uton való elintézésére engedélyezett 15 napot s ha a választmány akkor kigolyózná, provokálja a választmányt a maga részéről szintén.

3. Ugy *K.* és *H.* urak, valamint *P.* ur a választmánynak azzal a tagjával tartozik az ügyet lovagias uton elintézni, akit az esetről-esetre, mindkét fél segédeinek jelenlétében megejtendő sorshuzás kijelöl. (*C. V.*)

Előfizető ifa. A báró Hirsch Mór jótékonysági alap kezelőségéhez (VI. Lázár-utca 18.) fordulhat.

F. *Pozsony.* 1. Három évig. 2. Szintén három évig.

Magyar Nyelvőr. VII. Erzsébet-körut 9—11.

Napirend.

Naptár: Kedd, február 25. — Római katholikus: Géza vt. — Protestáns: Géza. — Görög-orosz: (február 12.) Melét. — Zsidó: Adar 18. — Nap kél: 6 óra 33 perczkor. — Nyugszik: 5 óra 22 perczkor. — Hold kél: 8 óra 56 perczkor este. — Nyugszik: 7 óra 2 perczkor reggel.

A miniszterek nem fogadnak.

Nemzeti Muzeum. Asványtár. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tárai 1 korona belépődíj mellett tekinthetők meg.

Országos Képtár és metszetkiállitás az Akadémiában zárva.

Iparmüvészeti muzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-ig.

Technológiai Iparmuzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Mezőgazdasági Muzeum (Kerepesi-ut 72.) délelőtt 9-től 1 óráig.

Földtani intézet muzeuma nyitva délelőtt 9—1 óráig. Belépődíj 1 korona.

Az Erzsébet-emlék pályamunkák kiállitása a városligeti Mücsarnokban délelőtt 9—4-ig. Belépődíj nincs.

Zichy-kiállitás a Nemzeti Szalonban (Ferenciek-tere 9.) d. e. 9 órától este 9-ig. Belépődíj 1 korona.

Feszty-kiállitás a városligeti Mücsarnokban délelőtt 9-től este 7 óráig. Belépődíj 1 korona.

Fényképkiállitás a Király-Bazárban (Ferenciek-tere 4. szám.) d. e. 10-től este 8-ig. Belépődíj 20 fillér.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum, Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Sohasem!

Mielőtt ezt a szócskát
Kiejti ajakad,
Ah, fojtsd el szenvedélyed,
Gondold meg jól magad!

Mi súgta ezt a szócskát:
A dac vagy büszkeség,
Vagy egy perc, míg te benned
A harag tüze ég?

A szenvedélyek tünnek
Miként a habfodor,
Mit, a vizen suhanva,
Egy szellő elsodor.

És ott marad e kis szó,
A szenvedély ha mul,
A szerető szivek közt
Örök válaszfalul.

Feleki Sándor.

Divat.

Budapest, február 24.

Az első tavaszi fuvallat meghozta a legfrissebb **divatpostát is.** Hadüzenet ez, a hiuság istennője küldte, hogy ismét forradalmat keltsen a nők, a szépek világában! En Istenem, és melyik nő ne vágynék a szépségre? Elegáncia, fényüzés és ragyogás a fegyverek, melyek az egyszerüség elve ellen támadnak s a legtöbb esetben — sajnos — sikerrel.

A párisi nagy áruházak mütermeiben már tömegesen készülnek a tavaszi ruhák diszei. Taffetás! Ez lesz a jövő idény „great attraction"-ja. A női öltözék szövetjét és diszét javarészben ez adja. Tüllel és csipkével megkomponálva tág teret nyit a fantáziának. Ruhák, kabátok és diszek csaknem kivétel nélkül ebből fognak készülni.

A fejlődő divat formáról határozottan beszámolnom most még lehetetlen csak egyes csodaszép részleteit jelezhetem, melyek már mint kész divattörvények kerültek ki a rajzoló ecsetjéből s a himzőnő tüje alól. Olyan közvetlen véletlenséggel, minden hagyományos stilus mellőzésével vannak megalkotva hogy az eszme forrását csakis a két, fentemlitett faktorban kell keresnem.

Gyönyörü például egy fekete taffetos derék, elől giletformában feketepettyes fehér himzéssel betéve, mit szines, himzett vászonsávok kaposolnak le Vagy az a nagy matrózgallér feketepettyes világos selyemből szabva, melyet selyemmel vászonra himzett óriás szőlőfürtök szegnek. Bizarr és eredeti disz ez!

A nyári foulard és finom ruhákon nem fogunk már pille-, sem gyöngydiszeket látni, ellenben annál több applikációt. Szalag, selyemzsinór és paszomány, valamint csipke és fantasie-tüllök fogják az eredeti himzések anyagát és alapját adni.

A gyapjucsipkék, e hosszu ideje számüzött finom disz ismét visszahóditotta a közönség kegyét és — hála a készitők igyekvésének — müvészi nivóra emelkedett. Látni kell a lenge alapra vetett, gyönyörü selyemvirágokat a maguk természetes szinezésével és elegáns mintájával. A lombozat müvészieszen van halványzöld selyemmuszlinból kivágva. Változatos, hegyes levelü mintában alkalmazzák a csipkére, melynek ideális lengeséget és az ujdonság varázsát kölcsönzi.

Festő a palettáján nem teremthet diskrétebb szinárnyalatokat e szép csipkéknél, melyek egész alkotásukban harmónikusan ütnek el a finom alaptól. Azt lehet hondani, hogy az ily módon himzettel tökéletesen pótolhatjuk a festett ruhát. Sőt több bennünk az élet, a minta hatásosabban, több plasztikával domborodik ki.

Ez eddig a saison legsikerültebb ujdonsága. Egyáltalában még hosszu életet jósolnak a csipkének. A diszes ruhákat, valamint a női öltözék intim részleteit még soká fogja disziteni e lengő felhő. Es ez a kedves őrültség könnyen érthető és megbocsátható, mert minden öltönydarabnak ideális szépséget kölcsönöz, ha velencei csipke van a szövetjébe öltve, az a csipke, mely mostani kivitelében szinte szobrászi müvészieséggel hat.

E kecses divatot a párisi hölgyek leginkább az utóbbi hetek báljain és estélyein, jelenleg pedig Nizza tengerpartján mutatják be. Ott, a kék tenger s az aranysugaraktól fényes levegőben csodás toilettekben pompázik „tout Paris", vagyis az előkelő hölgyvilág szépségei.

Gyönyörü például egy égszinkék, a reggeli sétákra szánt posztóruha, hármas, kerek fodros szoknyájával. A kabátkát elül szorosan leszoritja egy sokszor tüzött öv, s a tüzések hátul a frakk szegélyéről szolgálnak. A gallér és a hajtókák dus himzéssel és fekete bársony-applikációval. A toque és a karmantyu hermelinből volt és inkább a fényüző kacérság kelléke, mint hogy szükségesek lettek volna. Hiszen a kezét melengető prém helyett szinte keressük az ernyőt mely a szép sétálókat a nap forró sugarai ellen védené.

Este, a Hotel de Parisban elköltött ebéd után a Kaszinóba megy az elegáns világ. Kiki a maga hajlandósága szerint mulat; az egyik hangversenyt hallgat, a másik a zöld asztal mellé telepszik. Ekkor csupa csipkétől áttört crèpe de Chinet és selyemmuszlint viselnek a mondame-asszonyok. S az est hüvösége ellen gyönyörü köpenyek szolgálnak védelmül. Például fehér posztóból, fekete rókaprémmel szegve. Vagy ráncos, nagy hermelingallérral diszitve. A kalapok tüllből vannak, nagyon laposak, virág-, toll- vagy csipkediszszel.

A következő hónapokban csak itt, a világ ez örökszép, napsütötte zugában észlelhetjük leginten-zivebben a nagyvilági élet hullámzását. Szórakozni, természetet csodálni, a kék tenger partján üdülni, ide menekülnek a tavaszi átmenettől rettegők.

A szinek között egyeduralomra a fehér és a fekete törekszik. Egyik ruha csupa fehér, a másik csupa fekete, de izléses egészszó összeforrni is látjuk a két ellenséges versenyzőt. Sőt nagyon gyakori, hogy fekete bársonyszalaggal diszitik a fehér csipkét és selyemmuszlint. Kerek medaillonokba szabva, a szoknya alját szegélyezi e különös disz. Fekete, könnyü csipkeruhán láttam először, amikor fehér plisszirozott selyemmuszlin medaillonokra voltak alkalmazva az egyenesen lefutó bársonyszalagok. Bolero-alakban a derékon ismétlődött e disz, valamint az ujjakon is.

Az aljak az eddigieknél még hosszabbak — hasztalan volt az uszályellenes liga minden nemzetközi igyekvése! — Sőt a tölcsérforma ráncokat vető fodrokból hátul határozott kis uszály képződik, épp oly fodrosan és lebegőn. A jaquettek többnyire elől övig érők, hátul és oldalt hosszu frakkal.

S most még néhány szó a lakomák divatjáról! Legujabban az a divat, hogy gyorsan együnk. Étkezés után sem szokás már hosszan elüldögélni az asztal mellett, amit pedig ezelőtt nélkülözhetetlennek jelöltek a művelt társadalomban. A modern élet megdöntötte a jól nevelt emberek e szabályát. Teljesen érthető a gourmetek abbeli kivánsága, hogy lassan és megfontolva élvezhessék az eléjük tett drága inyenc-ségeket, a helyett, hogy gyorsan le kell nyelniök. Pedig ez az elegáns manapság. A sietség okát nem tudjuk. A pesszimisták azt állitják, hogy nem tudunk jóizüt enni, mert manapság már nincs jó konyha s ezért nem is szeretünk hosszan ülni az asztal mellett.

Ez ellen ugyan sok kitünő háziasszony és elsőrangu szakácsmüvész fog felszólalni. Ezek viszont azt fogják vitatni, hogy igenis, a konyha jó, de a mai nemzedék nem tudja méltányolni. Mások a gyomor blazirtságát a teás-jourok és a divatos süteményekrovására irják, melyek frivol tulkapásaikkal megölik étvágyunkat. Legvalószinübbnek az látszik, hogy azért eszünk gyorsan és keveset, mert manapság *sik* blazirtnak látszani és az egész talán csak olyan divatszeszély, mint a többi, amely minden ok és indok nélkül terem.

De a gyors evés megköveteli a gyors kiszolgálást. A családias jellegü lakomáknál kerülnünk kell a fesztes ceremoniának még látszatát is. A meghivottak bemutatásának — ha nincsennek sokan — meg kell történnie, még mielőtt asztalhoz ülnének. Ellenkező esetben mindenkinek csak a két szomszédját mutatjuk be. A legidősebb vendég a háziasszony jobbján foglal helyet.

A háziasszonyság müvészete abban rejlik, hogy a társalgás folyamán észrevétlenül közelebb hozza, megösmertesse egymással a társaság különböző ele-

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Irta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(178)

— Menj a pokolba! — dörmögött félig bosszusan, félig kacagva Volodyjovski.

— Sohase tüzelj, fiacskám! Ugyis elárultad már magadat! Tudom, hogy miért vagy olyan mogorva! Hiszen ugy nézel a leányra, mint az éhes kecske a káposztára! Esküdnék reá, hogy szerelmes vagy! Dehát — savanyu a szőlő!

— Nem szégyeled magadat öreg ember létedre ilyen ostobaságokat beszélni!

— Hát ugyan mi más miatt vagy olyan mogorva?

— Mert okosabb vagyok, mint te, aki azt hiszed, hogy most már tul vagyunk a dolog hosszán s hogy elmult minden veszedelem! Dehogy is mult el! Egyen szerencsésen tán átestünk, maradt még elég, amelyből ki kell lábolnunk! Az ut, amelyet meg kell tennünk, hosszu és nehéz, mert hiszen a háboru dühe ezalatt már lángbaborithatta az egész országot!

— Te anyámasszony katonája! Láttam én már külömb időket is! Amikor Roslogiból elszöktettem a lányt, a hátunk mögött Bohun fenyegetett, szemben előttünk a legirtózatosabb lázadás és forradalom! Mégis keresztül jutottunk Ukránián és épségben érkeztünk Barba! Most csöndesebb idők járnak, meg aztán végre is férfiak vagyunk! A legrosszabb esetben Kamienicbe megyünk.

— A törökök meg a tatárok is aligha ezt nem teszik majd! Nekik is utjokba esik ám Kamienic!

— Mi az ördög! — dörmögött Sagloba és a hangja már nem csengett olyan bátorsággal.

— Kellemetlen kis találkozás lenne, ugy-e? Ugyanazért azt tanácsolom, hogy kerüljük meg Kamienicet és egyenesen Barba menjünk, mert a kozákok tiszteletben tartják a menlevelünket, a csőcselékkel meg elbánunk magunk is, de ha tatárokkal találkozunk, akkor végünk van!

— Sose szaporitsd a szót, vitézkedett Sagloba. Elvégeztétek, hogy Barba megyünk, vagy valahová arrafelé! No hiszen, várhatnak engem Kamienicben! Különben fölösleges aggódnod, mert a menlevelünket maga Burlaj adta! Fényes nappal keresztülvonulhatunk vele a legnagyobb kozáktáboron is! A pusztaságot már elhagytuk, előttünk van már a lakott vidék, most csak arra ügyeljünk, hogy éjszakára mindig fedél alá jussunk! A leány miatt tudniillik. Hogy nagyobb biztonságban és kényelemben legyen! Szó ami szó, kár volt szepegned, Mihály! Csak nem fogsz félni! Csak nem hiszed, hogy három férfiember, kettő közülök olyan kiváló, mint te meg én, nem vágja magát keresztül az egész kozákságon? Ha bajba jutunk, hát majd összeteszszük én az eszemet, te meg a kardodat és akkor már nyert ügyünk van! Különben erre ugy sem kerül sor, mert a menlevelünket Burlaj adta, Burlaj pedig egészen Barig ur, azontul pedig már a miéink között leszünk! Rajta pajtás, siessünk!

Késlekedés nélkül haladtak előre északnyugat felé gyorsan, amennyire csak a lovaktól tellett. Mihylovnál végre lakott vidéket értek, s most már könnyen találtak majorságot vagy falucskát, ahol éjszakára megszállhattak, hajnalban azonban már lóra ültek és vágtattak tovább. Száraz nyaruk volt, meleg napok jártak és harmatos éjjelek, s reggelenkint ezüstösen csillogott a puszta, mintha dér esett volna meg. A vizeket megapasztotta a forróság és a szél, sekélyek voltak a folyók, könnyen gázolhattak rajtok át.

Miután egy ideig a Losowa mentén haladtak a folyó árja ellen, hosszabb pihenőt tartottak Sarogrodban, ahol nagy csapat kozákot találtak. A Burlaj emberei voltak és közöttük ösmerősre is bukkantak, Kuna kapitányra, akit Jampolban, a Burlaj lakomáján ösmertek meg. A derék kapitány ugyan kissé érthetetlennek találta, hogy miért nem Brazlavon, Rajgrodon és Skviren át mennek Kievbe, de azért nem gyanakodott reájok. Különben is Sagloba elhitette vele, hogy a tatároktól való féltökben választották ezt az utat, mert azt hallották, hogy a khán csordája fölkerekedett a Dnyeper mellől. Kuna őszintén elmondotta nékik, hogy ő az indulásra hozott a csapatoknak parancsot, s hogy nemsokára maga Burlaj is megérkezik és a jampoli kozáksággal s a tatárokkal együtt előrenyomul. Chmielnickijtől ugyanis követek jöttek, akik a háboru megkezdését jelentették és azt a parancsot hozták, hogy az összes csapatok Volhyniába gyülekezzenek. Burlaj már ugyis készülődött, hogy Barba indul, csak éppen a tatárok megérkezésére várt még, mert Bar környékén rosszul állott a lázadók ügye. A királyiak csufosan elpáholták ott Landskron vezetésével a fölkelőket, sőt magát a várost is bevették és erős őrséggel rakták meg a várat. Néhány ezer kozák hagyta ott a fogát, s érettök akart megfüzetni Burlaj, legalább is a város visszavételével. Kuna azt is elmondotta, hogy aligha valósithatja meg ezt a szándékát, mert a Chmielnickij parancsa szerint előbb Volhyniába kell mennie, ha csak a tatárok nem erőszakoskodnak és nem akarnak Barban zsákmányt ejteni.

Sagloba másnap aggódva szólott Volodyjovskihoz.

— No Mihály, mi szépen megjártuk! Előttünk van már Bar, másodszor is oda rejthetnők Helenát, de nem bizom abban az átkozott fészekben! A váraink sem érnek sokat, hiszen a lázadóknak mindenütt több az ágyujok, mint a királyiaknak! Veszedelem készül itt körülöttünk, csak annyit mondok!

— Dehogy is készül! Már a nyakunkban is van a veszedelem! Burlaj és a tatárok! Csak érjen be minket az a kozák, majd megorrontja a csalafintaságunkat, ha látja, hogy nem Kievbe mentünk, hanem éppen ellenkező irányba!

(Folytatása következik.)

meit. Neki kell a társalgás tárgyát megjelölnie, fonalát tovább szőnie. Minden vendégéhez kell, hogy szava legyen; ügyelnie kell, hogy minden vendég jól ki legyen szolgálva és hogy mindenkit érdeklő dolog képezze a beszéd tárgyát. Szóval, szemének, szavának mindenütt ott kell lenni; ő a társaság éltető eleme!

Az asztalnemü nagy fényüzéssel van kiállitva. Abrosz, asztalkendő és futó sokszines alapra fektetett csipkével. Különösen kedvelt a Cluny és a velencei. A damaszt-szövésü abrosz nagyon divatos. A porcellánon minél kevesebb aranyozás, de az asztalon annál több kecses angol szobrocska, ama finom fajtából, mely átlátszó és tömör egyszersmint. És mindenütt tömérdek, lehetőleg elütő szinü virág. Különösen kedveltek az erős illatu szirmok: a tubarózsa, liliom és ibolya. Sok déligyümölcscsel és egyéb giardinettóval tele tálat is helyeznek az asztalra. És e festői egyvelegre müvirágok kelyhébe és porcellánszobrokba rejtett, apró villanylángok szórják fehér vagy szines fényüket.

Ennyi az ebédlőről! A fogadóteremben ugy kell a székeket és zsöllyéket elhelyezni, hogy az egész nagyon kedélyes képet nyujtson. Sok legyen benne a butor, de a szoba ne keltse a tultömöttség benyomását. És sok világosság, fény legyen benne! Egy hiányosan világitott helyiségnél siralmasabb látvány alig van s ez meg tudja rontani a legsikerültebb rendezést is. A meghivókat 8—10 nap előtt kell szétküldeni; ha nagyszabásu mulatságról van szó, még ennél is korábban. Időt kell engednünk vendégeinknek, hogy kellően elkészülhessenek a mások szépségének legyőzetésére. Mert hiszen e verseny és a diadal reménye adja minden hiu és szép nő szemében a dinér-k és souper-k fővonzerejét.

s. b.

+ **A „Gotterhalte" magyar eredete.** Haydn, mikor az osztrák császári himnuszt, a Gotterhaltet megalkotta, a magyar zenéből meritett. Ennek bizonyságaképpen Gáldy Jenő ezt irja a *Szegedi Napló*ban: Fölkeltette az érdeklődésemet Eötvös Károly Káldy müve, amelyben fölhozza, hogy Haydn a Gotterhaltot rábaközi ősmagyar dalból alakitotta és az eredetit ő maga is hallotta még 1848. előtt Rába vidékén dalolni. Ennek következtében még akkor megvizsgáltam a Gotterhalte zenéjét és arra a meggyőződésre jutottam, hogy ez az imaének egyszerü népdal mind a szerkezeténél, mind a beosztásánál fogva. Véletlen folytán én is rábukkantam itt Szegeden az eredeti dalra. J. J. nevü 62 éves asztalostól hallottam énekelni a *Meghalt Mátyás, nincsen igazság* kezdetü dalt, amely szakasztott mása a Gotterhaltenak. Bővebb kérdezés után megtudtam, hogy ő ezt gyermekkorában, az ötvenes évek elején tanulta egy szintén öreg asztalostól (Szentesen). Megjegyzendő, hogy akkor még egyáltalán nem ismerhette az alföldi nép a gyülölt császári éneket.

A dal szövege a következő:

Meghalt Mátyás, nincsen igazság;
Oda a magyar szabadság.
Hogyha Mátyás király élne,
A szabadság velünk együtt csak ugy élne.

E szövegen meglátszik a sok használat, mert a nyolcszótagos első sor kilenc szótaguvá lett, azaz a „nincs" szó, amelyre két hang esett, átváltozott „nincsen"-né; igy egy szótagra egy hang esik. Nem tudom, hogy az Eötvös Károly által fölemlitett népdal szövege és zenéje egy-e az előbb leirtéval avagy csak valamelyik változata ennek. Ez és a legtöbb magyar népdal (a Gotterhalte is) négysoros; a három első sora eredetileg nyolcszótagu volt s az utolsó sor 12-ből áll. A negyedik sor zenéje emelkedik s a végső zenei gondolata (motivum) bokázó csárdás-dallam. Ha bármelyik zeneértő vagy dalkedvelő meghallja, rögtön felismeri benne a minden izében tősgyökeres magyar népdalt. Talp alá gyorsabb ütetben pedig igen kiváló lassucsárdást ad. E dal eredete, szövegéről itélve, benyulik a XVI., XVII. századba, amikor még oly nagy tisztelet és szeretet vette körül Mátyás király emlékét. Régente igen sok népdalt használtak föl az egyházi énekek szerzésénél, ennek a dallamát is fölhasználták. Az ebből alkotott ének lassabb és méltóságosabb menetü. Ezt az éneket hallotta meg Haydn egy magyar protestáns egyházban, ennek zenéjét leirván, elvitte magával. Tudvalevő dolog, hogy 29—30 évig Esterházy Miklós herceg udvari zenekarának vezetője volt s igy sokat fordult meg Magyarországon, különösen Rába mellékén. Haydn József 1796-ban alkotta meg a Gotterhaltet az előbb emlitett egyházi dalból. Az eredeti dalt magyar lejtésétől megfosztotta, lassubbá és vontatottá tette; igy fuvó-hangszerrel könnyebb is játszani.

+ **Ligue pour la vie humaine.** Ezt a nevet viseli az az egyesület, amely néhány hét előtt Párisban a köztársaság elnökének védnöksége alatt alakult. A liga célja minden tagjának lehetővé tenni a gyanus élelmi és élvezeti cikkek ingyenes megvizsgáltatását. Az egyesület a hamisitókat saját költségén hatóságilag üldözteti s a lehető legszigorubb megbüntetésüket igyekszik kieszközölni; vegyvizsgáló és ellenőrző állomásokat állit föl, beadványokat és törvényjavaslatokat nyujt be stb. Az egyesület megalakulására az szolgáltatott okot, hogy a legutóbbi időben egyre gyakrabban fordul elő a tápszerek és élelmiszerek, főképpen a tej hamisitása. Hogy ilyen intézmény létesitése Párisban szükséges, az nem csodálható, mert a hivatalos élelmiszer-vizsgáló intézetek a forgalomban levő óriási mennyiségü anyagnak csak igen csekély részét képesek ellenőrizni.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A Hazai Bank-Részvénytársaság ma déli 12 órakor tartotta közgyülését báró *Dániel* Ernő elnöklete alatt. Az ülés megnyitása után az elnök fájdalommal emlékezett meg az igazgatóság egyik buzgó, érdemes tagjának: *Győry* Eleknek az elhalálozásáról s inditványozza, hogy emlékezését jegyzőkönyvben örökitsék meg. (Általános helyeslés.) Az igazgatóság jelentése előadja, hogy a lefolyt üzleti év *tiszta nyeresége 689.376 korona 84 fillér*, ami a részvénytőke 7630 százalékos kamatozásának felel meg. Az össztorgalom 2.908,180.159 korona 54 fillérre rugott s tisztán a készpénzforgalom 782 814.567·98 K. A leszámitoló-üzletben a forgalom összege: 323.145.014 korona 40 fillér; leszámitoltak az egész éven át 105,487.627 korona 49 fillér értékü váltót. (Tavaly 101.572.673 korona 66 fillér.) A váltóüzlet tiszta jövedelme 15.513 korona 37 fillér volt. Beszámol az igazgatóság a többi üzletágakban elért eredményekkel is s aztán javasolja, hogy — az alapszabályban körülirt javadalmazások után — *az osztalék-szelvényeket 10 koronával váltsák be.* A közgyülés a jelentést tudomásul vette s a fölmentést megadta és hozzájárult az alapszabályok egynémely lényegtelenebb megváltoztatásához. Az elhalálozott Győry Elek helyébe igazgatósági tagnak *Szerb* Györgyöt választották meg. Végül köszönetet mondott a közgyülés az elért eredményekért az igazgatóságnak és a tisztikarnak.

A Munkások Országos Kölcsönös Nyugdij- és Rokkant-Egyesülete tegnap tartotta III., Lajos-utca 185-ik számu helyiségében *Kalmár* Lajos alelnök elnöklete alatt XXXIII. közgyülését, melyen a képviselőtestületen kivül dr. *Bencze* Benő III. ker. elöljáró, *Ehrlich* Samu, az óbudai izraelita hitközség elnöke és több kerületi választmányi tag megjelent. A lefolyt évi kezelési kimutatást elfogadták, és a fölmentvényt egyhangulag megadták. A felügyelő-bizottságba a régi tagokat ujból beválasztották. A választmány hozzájárult ahhoz az inditványhoz, hogy néhai dr. *Tatay* Adolf kir. tan., volt egyes. főorvos érdemeit méltatva, 500 koronás dr. Tatay Adolf nevét viselő alapitványt létesit mely összeget saját vagyonából kirekesztve, külön kezeli és 4 százalék kamatjai évente dr. Tatay Adolf halála évfordulóján segélyre szoruló 2 egyesületi nyugdijas közt kiosztandó lesz. Dr. budai Goldberger Leó disztagságának bejelentése után tudomásul vették hogy a III. ker. elöljáróság a 13-ki vizsgálata alkalmával mindent a legpéldásabb rendet talált. Ezt a jelenvolt kerületi elöljáró élőszóval is igazolta. A lefolyt évben 173 uj pártoló tag lépett az egyesületbe, köztük *Széll* Kálmán miniszterelnök 25 koronával, szurdai *Weisz* Leó 200 koronával stb.

Az Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet Budapesten, VI., Váci-körut 39. sz. a.) ma teszi közzé mult évi mérlegét. Jóllehet a XX. század első éve, vagyis az 1901. esztendő közgazdasági szempontból igen kedvezőtlen volt s habár a mezőgazdaság, kereskedelem és ipar mindenütt egyaránt pangott és hanyatlott, mindazáltal az Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet még az előző évnél is jóval kedvezőbb eredményt ért el. A mérleg-számla 1901. december 31-ikén ugyanis ekként záródik: 1178 fél megbizásából megszavazni kért 27,729.570 korona kölcsönt. Ebből 982 fél részére engedélyezve lett 21,011.090 korona, amely összegből 845 félnek tényleg kifizettetett 20.087.830 korona s likvidálás alatt van 137 félnek 923.160 korona összegben engedélyezett kölcsön. Megszavazás alatt van 154 fél részére 3,533.370 korona, és elutasittatott 42 esetben összesen 3,185.110 korona iránti kérelem. Fönti intézet hangsulyozza üzleti jelentésében, hogy e számcsoportozatban nem foglaltatnak benn a mult esztendőből elintézetlenül ez évre áthozott ügyek, valamint nincsenek benn amaz ügyek sem, amelyek ez évben vétettek elintézés alá s illetve elintézést nyertek. Hogyha figyelembe veszszük az általános kedvezőtlen pénzügyi viszonyokat, ugy tagadhatatlan, hogy az ezen, még 1890-ben — kizárólag jelzett tranzakciók keresztülvitelére — alapitott Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet előkelő összeköttetései mellett tesz tanuságot ez a szép eredmény. Indokolja ezt az elért sikert az a körülmény, hogy a jelzálogkölcsönök a helyi viszonyok figyelembevételével megállapitott valóságos földbirtokérték háromnegyed részéig s 2 korona 50 fillér félévi százalékra (kamat- és tőketörlesztéssel együtt) engedélyeztetnek általa, amely kölcsönök ilyenformán — olcsóságuknál és magas összegekben lett engedélyezésüknél fogva — leginkább felelnek meg a jelenlegi mostoha gazdasági viszonyoknak.

Hajózás. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közli, hogy a helyi hajójáratokat *Sabácz—Mitrovicza* és *Bosna-Rácsa* között ugy inditja meg, hogy az első menet Bosna-Rácsáról Sabáczra március 1-én, az első menet Sabáczról Bosna-Rácsára március 2-án lesz. A helyi gőzös ezen vonalon a közzétett menetrend szerint hétfő kivételével naponkint közlekedik.

Az arad-csanádi vasutak május 1-étől kezdve két villamos motorkocsival személyszállitást közvetitenek Arad-Mezőhegyes és Arad-Gurahoncz között.

Fizetésképtelenségek. A bécsi *Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Kellner* Vilmos kereskedő *Nagy-Rákos*, *Lipthay* László kereskedő *Vihnye*, *Melik* Antal kereskedő *Gyergyó-Ditró*, *Sitzer* Dragulin kereskedő *Zágráb*, *Friedmann* J. kereskedő *Nyiregyháza*.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* pénzben 39.— korona, áruban 39.50 korona. *Bécsben* a kontingentált szesz ára 38.80 korona pénzben, 39.— korona áruban.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvénytársaság tudósitása.) Felhajtás 100 darab juh, — — kecske. Jegyzett árak: Elsőrendü ürü 44.— f.-től — f.-ig, kivételesen —.— f. — kg.-ként, (vagy 36.80 k.-tól —.— k.-ig páronként), középminőségü ürü 42 f.-től 41 f.-ig, kivételesen — — — f., kg.-ként, vagy 33.50 k.-tól —.— k.-ig páronként, kosokért — f.-től — f.-ig, kivételesen — — f.-től — — f.-ig, vagy — k.-tól — k.-ig, középminőségü gyapjas — f.-től — f.-ig, kivételesen — f. kg.-ként, vagy — k.-tól — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség — fillérig, páronként — korona, kivételesen — — — korona, rackajuhok — — — — fillér, páronként 17.—23— korona, szerbiai juhok páronként — — korona, romániai juhok páronént — korona, anyajuhokért — — — fil. kgkint (— —.— — K.-ig páronkint), kiselejtezett juhokért — — fillér kgrként (—.— — — korona páronként) kecskék — — — korona páronként. Az alig számbavehető, csekély fölhajtás miatt az üzlet jelentéktelen volt.

Budapesti konzum-marhavásár. Február 24-én. Felhajtatott 253 darab ökör, 6 darab bika, 15 darab tehén, 2 bivaly, összesen 276 darab szerb marha. Arjegyzések: Elsőrendü szerb ökör 52—55 koronáig, kivételesen — korona, másodrendü 48—50 koronáig, silány 40—46 koronáig, bikákért 49— — koronáig, tehenekért 42—44 koronáig, bivalyokért — — — koronáig métermázsánkint. Változatlan nagyságu fölhajtás mellett az üzlet változatlan irányzat mellett folyt le; jobb minőségek árai, melyből csak kevés volt fölhajtva, 1 koronával mmázsánkin javultak.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1902. évi február 24-én. Készlet 329 darab. Erkezett 1045 darab. Osszesen 1374 darab. Eladatott 1100 darab. Maradt 274 darab. Napi árak: 120—180 kilogramm sulyban 102—108 koronáig, 220—280 kilogramm sulyban 104—108 koronáig. 320—380 klgr. sulyban 104—108 K.-ig Öreg nehéz páronkint 400—500 kilós 98—102 koronáig. Malac — — — korona. Az irányzat vontatott.

Bécsi vágómarhavásár. Február 24-én. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott vágómarhavásárra felhajtatott: 2703 darab magyar fajtáju, 873 darab galiciai fajtáju, — darab bukovinai fajtáju, 816 darab német fajtáju, összesen tehát 4342 darab szarvasmarha.

A vásáron barátságos hangulat uralkodott. Jól tartott irányzat mellett az árak legnagyobbrészt olyanok voltak, mint a mult héten. Az ökörárak 1—2 koronával emelkedtek kgkint.

Jegyzések: 100 kilogrammonkint élő sulyban, magyar hizóökör I. minőségü 66—70 fillér, kivételesen —.— fillér, II. minőségü 58—65 fillér, III. minőségü 50—57 fillér, galiciai hizóökör I. minőségü 68—74— fillér, kivételesen 76 fillér, II. minőségü 60—67 fillér, III. minőségü 54—59 fillér; német hizóökör I. minőségü 66— —82 fillér, kivételesen 84 fillér, II. minőségü 67—78 fillér, III. minőségü 57—66 fillér. Legelő ökör — — — fillér, bika és tehén 100 kilogrammonkint — — — korona. Kivételesen — korona, 100 kilónként, fogyasztási adóval együtt.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, február 24.

Mérsékelt vételkedv mellett 5000 métermázsa buza került a forgalomba általában változatlan árak mellett, vaggonárunál 2½ fillérrel alacsonyabb árakkal.

Rozs iránt csekély volt a vételkedv és az árak 5 fillérrel estek.

Tengerit 5 fillérrel magasabb árakon jegyeztek.

Eladatott:

Buza. *Pestmegyevidéki:* 150 mm. 7·95 k. 9 K. 82½ f., 500 mm. 76·3 k. 9 K. 60 f., 400 mm. 77·3 k. 9 K. 60 f.

Fejérmegyei: 1000 mm. 78 k. 9 K. 72½ f.

Pestmegyevidéki: 500 mm. 77 k. 9 K. 60 f., 200 77 k. 9 K. 60 f.

Bánsági: 1700 mm. 77 k. 9 K. 52½ f.,

Romániai: 250 mm. 73·5 k. 9 K. 10 f., 100 mm. 74·5 k. 9 K. 10 f. dohos.

Mind három hónapra.

Rozs: 600 mm. 7 K. 65 f., 100 mm. 7 K. 60 f.

Árpa: 130 mm. 6 K. 22½ f.

Zab: 100 mm. 7 K. 95 f., 100 mm. 7 K. 90 f., 100 mm. 7 K. 85 f., 100 mm. 7 K. 70 f., 150 mm. 7 K. 60 f.

Tengeri: 606 mm. 5 K. 19 f.

Köles: 100 mm. 4 K. 60 f.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig	Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	9.30	9.60	80	9.65	9.85
„	„	77	9.40	9.65	81	—.—	—.—
„	„	78	9.45	9.75	82	—.—	—.—
„	„	79	9.55	9.80	—	—.—	—.—
Fehérmegyei	„	76	9.25	9.40	80	9.60	9.75
„	„	77	9.35	9.60	81	—.—	—.—
„	„	78	9.40	9.60	82	—.—	—.—
„	„	79	9.50	9.70	—	—.—	—.—
Pestvidéki	„	76	9.25	9.40	80	9.60	9.75
„	„	77	9.35	9.60	81	0.—	0.—
„	„	78	9.40	9.65	82	—.—	—.—
„	„	79	9.50	9.70	—	—.—	—.—
Bánsági	„	76	9.20	9.40	80	0.—	0.—
„	„	77	9.30	9.50	81	0.—	0.—
„	„	78	9.35	9.65	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—
Bácskai	„	76	9.35	9.60	80	0.—	0.—
„	„	77	9.35	9.65	81	—.—	—.—
„	„	78	0.—	0.—	82	—.—	—.—
„	„	79	0.—	0.—	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek			Kilós	50 kilogramm ára K.-tól	50 kilogramm ára K.-ig
Rozs	uj	elsőrendü	70—72	7.65	7.70
„	„	másodrendü	—	7.50	7.60
Árpa	„	takarmány	60—62	6.10	6.20
„	„	égetni való	62—64	6.75	5.—
„	„	sörfőzésre való	64—66	0.—	0.—
Zab	„	—	39—41	7.55	7.70
Tengeri	ó	bánsági	—	0.—	0.—
„	„	másnemü	—	0.—	0.—
Repce	uj	káposzta	—	—.—	—.—
„	„	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	„	—	—	4.50	5.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Áprilisi buza 1902. . 9.39—9.45—9.43—9.47—9.45
Októberi buza 1902. . 8.32—8.31—8.33
Áprilisi rozs 1902. . . 7.67—7.67
Áprilisi zab 1902. . . 7.56—7.57
Májusi tengeri 1902. . 5.34—5.35—5.33—5.34
Augusztusi repce 1902. —.——.—

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1902. . . . . 9.44 pénz 9.46 áru
Októberi buza 1902. . . . . 8.32 „ 8.33 „
Áprilisi rozs 1902 . . . . . 7.66 „ 7.68 „
Áprilisi zab 1902. . . . . . 7.58 „ 7.60 „
Májusi tengeri 1902. . . . . 5.34 „ 5.36 „
Augusztusi repce 1902. . . 12.40 „ 12.50 „

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra 1902. . . . . . 9.46— 9.47
Buza októberre 1902. . . . . . 8.33— 8.34
Aprilisi rozs 1902. . . . . . 7.69— 7.70
Aprilisi zab 1902. . . . . . 7.61— 7.62
Májusi tengeri 1902. . . . . . 5.34— 5.35
Augusztusi repce 1902. . . . . 12.50—12.60

A budapesti értéktőzsde.

Arra a hirre, hogy a konverziók tárgyában folytatott tárgyalások kedvező mederben folynak, az előtőzsde, nevezetesen pedig az Osztrák hitelrészvény, igen szilárd irányzatot követett. A helyi piacon a hangulat ugyancsak kedvező volt, a nélkül, hogy számbamenő forgalom fejlődött volna ki. — Ellentétben a délelőtti hirekkel, délben, Bécsen át, azt jelentették, hogy a konverziók tárgyalásában szünet állott be, minek folytán az árak a déli tőzsdén elgyöngültek.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 699.——700.50. Magyar hitelrészvény 714.——715.—. Leszámitoló bank részvény 456.——456.50. Jelzálogbank részvény 484.——486.—. Rimamurányi részvény 511.——512.—. Koronajáradék 97.32½—97.40%. Városi villamos vasutrészvény 324.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.32—97.35%. Fővárosi kölcsön 93.95%. Regáleváltság 101.10%. Magyar hitelbank részvény 714.—. Jelzáloghitelbank részvény 483.——484.—. Leszámitolóbank részvény 456.50. Osztrák hitelintézeti részvény 698.——700.50. Országos központi takarékpénztár részvény 1475.—. Rimamurányi vasmü részvény 510.——510.50. Közuti vaspálya részvény 656.——657.—. Városi villamos vasuti részvény 323.——324.—. Államvasuti részvény 675.——676.50 korona.

Utótőzsde. **A 4 órai zárlatkor maradt:**

Osztrák hitelrészvény 697.50. Magyar hitelrészvény 712.—. Leszámitoló 456.50. Rimamurányi vasmürészvény 510.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 672.50. Közuti vasut részvény 656.—. Villamos vasut 323.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezónszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.—53.— korona, vörös aprószemü 42.—46.— korona, vörös erdélyi —.——— korona, vörös bánsági —.———.— korona, középszemü 47.——49.— korona, nagyszemü 50.—56.— korona. Disznózsir: budapesti 58.——58.50 korona, vidéki —.———.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— korona, városi 4 darabos 48.——49.—. korona, 3 darabos 52.——53.— korona, füstölt —.———.— korona. Szilva: bosznia szokás szerinti minőség 14.25—14.50 korona 120 darabos —.———.— korona, 100 darabos 16.25—16.50 korona, 85 darabos 19.——19.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.50—14.— korona, 100 darabos 16.——16.25 korona, 85 darabos 18.75—19.— korona. Szilvaiz: slavóniai 19.——19.50 korona, szerbiai 17.50—17.75 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* kedvező hangulatban folyt le.

A *déli tőzsde* csöndesen indult, jól tartott hangulat mellett. Később a vezető coulisse papirokban nagyon csöndes forgalom mellett kevéssé változtak az árfolyamok. Egy óra 15 perckor csöndes. Egy óra 30 perckor tartott, Berlinre szilárd.

Bécs, február 24. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 120.05. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 156.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.80. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.—. Magyar leszámitoló- és pénzváltóbank —.—. Rimamurányi vasmürészvény 509.—. Magyar koronajáradék 67.15. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 96.95. Magyar hitelbank részvény 710.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 189.—. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank ——.— Magyar cukoripar 14.90.

Bécs, február 24. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.50. 4%-os osztr. aranyjáradék 120.85. 1860-os sorsjegy 151.75. Osztrák hitelsorsjegy 425.—. Angol-osztrák bank —.—. Bécsi bankegyesület 462.—. Osztrák-magyar bank 1635.—. Déli vasut 68.—. Dunagőzhajózási részvény 870.—. Dohányrészvény 219.50 Császári és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.25. 4·2%-os ezüst járadék 101.35. Osztrák koronajáradék 98.80. 1864-iki sorsjegy 241.—. Osztrák hitelintézeti részvény 696.—. Unionbank 570.—. Osztrák Länderbank 432.50. Osztrák-magyar államvasut 672.—. Elbavölgyi vasut 468.—. Alpesi bányarészvény 403.50. 20 frank. arany 19.06. Londoni váltóár 240.10 Bécsi Tramway Litt B. 283.—. Bécsi Tramway Litt A. 287.—. Lipót kohó 395.—. Az irányzat nyomott.

Bécs, február 24. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 696.25. Magyar hitelrészvény 715.—. Angol-Osztrák bank 283.75. Bécsi bankegyesület 462.50. Union bank 570.50. Länderbank 432.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 671.50. Déli vasut 68.— Elbavölgyi vasut 469.—. Északnyugati vasut részvény 464.—. Dohányrészvény 509.—. Rimamurányi vasmü 403.50. Alpesi bányarészvény 298.—. Májusi járadék 101.50 Magyar korona járadék 97.15. Török sorsjegyek 112.25. Német birodalmi márka 117.30—31. Napoleon d'or 19.07.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 24. *(Tőzsdei tudósitás.)* A külföldi tőzsdék kedvező jelentései jól hatottak a piacra. Török értékek javultak. Vezető bankok szilárdak. Bányaértékek nem egyenletesek. Vasrészvények szilárdak. Vasutakban nincs vevőkedv. Zárlat után Londonra gyöngébb volt az irányzat. Magánkamatláb 1⅝%. Ultimopénz 2/8%.

Berlin, február 24. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 100.40. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.10. Osztrák-magyar államvasut 144.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 194.90. Általános villamossági Edison 195.50. Gelsenkircheni 168.50. Laura-kohó 206.50. 4·2%-os ezüstjáradék 101.60. 4%-os magyar aranyjáradék 101.25. Osztrák hitelrészvény 219.60. Déli vasut 18.50. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 217.10. 4%-os uj orosz kölcsön 96.60. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 100.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 179.—. Harpeni 167.90. Az irányzat gyenge.

Berlin, február 24. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.20. Magyar koronajáradék 98.20. Osztrák hitelrészvény 219.90. Osztrák-magyar államvasut 144.25. Déli vasut 18.50. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy 217.10. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, február 24. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut 723.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.95. Osztrák Länderbank —.—. 3%-os francia járadék 101.15. Ottomanbank 570.—. 3½%-os francia járadék 101.85. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.45. Párisi bankrészvény 1015.— Olasz járadék 99.65. Francia törleszth. járadék —.—. Osztrák földhitelintézeti részvény 1310.—. Török dohányrészvény 324.— Az irányzat bágyadt.

Frankfurt, február 24. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.60. 4%-os osztrák aranyjáradék 102.90. Magyar koronajáradék 98.15. Osztrák-magyar bank 117.50. Déli vasut 18.70. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankegyesület 118.50. Villamos részvény —.—. 3%-os magyar aranykölcsön —.—. 4·2%-os ezüstjáradék 101.55. 4%-os magyar aranyjáradék 101.15. Osztrák hitelrészvény 220.50. Osztrák-magyar államvasut 144.80. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 852.16. Párisi váltóár 81.40. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 200.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 24. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom* Osztrák hitelrészvény 220.—. Német bank —.50. Disconto 194.50. Berlini kereskedelmi bank 153.60. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 167.70. Laura-kohó —.——. Olasz járadék —.—. Csendes.

Hamburg, február 24. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.90. 1860. sorsjegy 151.50. Déli vasut 18.55. 4%-os osztrák aranyjáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 220.—. Osztrák-magyar államvasut 144.—. Olasz járadék 100.40. 4%-os Magyar aranyjáradék 150.22. Az irányzat nyugodt.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 24. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 98—100 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 106—107 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 102—104 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban, ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 102——104 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 98——100 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 96——98 fillérig.

Sertéslétszám 1902. február 22. napján volt készlet 26.982 darab. — 1902. február 23. napján felhajtatott 677 darab. 1902. február 23. napján elszállittatott 86 darab, 1902. február 24. napjára maradt készletben 27.573 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 24. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter az alsókubini pénzügyigazgatósághoz dr. Bartoss Pál temesvári pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben, a lévai pénzügyigazgatósághoz Paizs József szegedi pénzügyi fogalmazó-gyakornokot pénzügyi fogalmazóvá végleges minőségben, Banke Antal egri, Mattyasovszky István debreczeni és Zsulavszky József budapesti becslőbiztosi gyakornokokat ideiglenes minőségü pénzügyi fogalmazókká és kataszteri helyszinelési becslőbiztosokká, Wieszner Rikárd pénzügyi számtisztet a nagybányai bányaigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez végleges minőségü pénzügyi számellenőrré a turdosini adóhivatalhoz Maldonyi János adóhivatali gyakornokot adóhivatali tisztté ideiglenes minőségben, a bányászati és kohászati kezelési tisztviselők létemében Huszár József kudsiri vasgyári kezelősegédtisztet kezelőtisztté és Antosch Ferenc vajdahunyadi vasgyári altisztet kezelősegédtisztté, az aradi pénzügyigazgatósághoz Anarin Lajos temesvári és Dani Pál aradi lakosokat állami végrehajtókká ideiglenes minőségben, a miskolczi pénzügyigazgatósághoz Schmidt József végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazó-gyakornokká ideiglenes minőségben; az igazságügyminiszter Márkus A. Albert budapesti kir. büntetőjárásbirósági dr. Vaisz-féle alapitványi joggyakornokot, Finger Oszkár budapesti VIII—X. ker. kir. járásbirósági joggyakornokot és dr. Stolz Jakab budapesti kir. törvényszéki dr. Vaisz-féle alapitványi joggyakornokot a budapesti kir. törvényszékhez, Thassy Ádám és dr. Král Miklós budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéki joggyakornokot a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszékhez, továbbá dr. Götz Béla a budapesti kir. itélőtáblánál alkalmazott joggyakornokot és dr. Eördögh Árpád budapesti lakos, ügyvédet a budapesti kir. büntetőtörvényszékhez, Stelczer Győző balassagyarmati kir. törvényszéki joggyakornokot a titeli kir. járásbirósághoz, végül dr. Neuberger Aladár budapesti lakos, ügyvédjelöltet a pestvidéki kir. törvényszékhez és dr. Kosztka Imre kassai lakos, ügyvédjelöltet az abaujszántói kir. járásbirósághoz aljegyzőkké, Salamon Demeter fogarasi lakos, m. kir. brassói 24. honvédgyalogezredbeli I. osztályu számvivő igazolványos altisztet a sárkányi kir. járásbirósághoz irnokká, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Gróff Gizella okleveles kisdedóvónőt a perlaki II. sz. állami kisdedóvodához kisdedóvónővé kinevezte.

Pályázatok. Postamesteri állásra Bikácson (Tolnavármegye) március 14-ig; — a győri járásbiróságnál irnoki állásra március 25-ig lehet a pályázatokat benyujtani.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése. —

Budapest, február 24.

A maximum kevéssel északkelet felé vonult, a depresszió pedig Anglia felett megerősödött.

Közép-Európában a hőmérséklet általánosan a fagypont alatt volt. Nyugat- és Dél-Európában azonban jelentékenyen emelkedett. Esők Franciaország nyugati partjain és a Balkánon fordultak elő.

Hazánkban az idő általánosan valamivel enyhébb lett és délen a csapadék nyomai is mutatkoztak.

Kilátás: A hőmérséklet további emelkedésével éjjeli fagy és elvétve — főleg az ország nyugati felében — némi csapadék várható.

Vizállás.

		Febr. 22. méter	Febr. 24. méter
Inn	Schärding	0.28	0.26
Duna	Passau	1.58	1.48
„	Linz	1.13	1.16
„	Bécs	1.10	1.08
„	Pozsony	1.01	0.99
„	Komárom	2.27	2.62
„	Budapest	1.97	2.94
„	Paks	1.29	1.46
„	Mohács	2.38	2.55
„	Gombos	3.30	3.49
„	Ujvidék	3.24	3.42
„	Pancsova	4.10	4.34
„	Orsova	4.04	4.24
Morva	Magyarfalva	1.48	1.22
Vág	Zsolna	0.66	0.46
„	Trencsén	0.69	0.54
„	Szered	0.93	0.63
Rába	Sz.-Gotthárd	1.16	0.62
„	Sárvár	3.08	1.44
„	Győr	3.36	3.42
Dráva	Pettau	1.10	0.92
„	Zákány	0.92	0.50
„	Barcs	1.92	1.45
„	Eszék	2.60	2.42
Mura	M.-Szerdah.	1.10	0.70
Száva	Zágráb	1.60	1.34
„	Sziszek	5.76	5.30
„	Mitrovica	5.84	5.86
Szamos	Deés	0.36	0.08
„	Szatmár	1.76	0.38
Kraszna	N.-Majtény	0.70	0.34
Latorca	Munkács	0.44	0.32
Laborca	Homonna	0.28	0.23
Ung	Ungvár	0.54	0.44

		Febr. 22. méter	Febr. 24. méter
Tisza	M.-Sziget	0.67	0.60
„	Tekeháza	0.30	0.36
„	V.-Namény	3.25	2.28
„	Tokaj	6.10	5.41
„	Tisza-Füred	6.05	6.06
„	Szolnok	5.69	6.85
„	Csongrád	6.59	6.56
„	Szeged	5.64	5.67
„	Török-Becse	4.05	4.13
„	Titel	4.15	4.21
Ondova	Bártfa	0.39	0.38
Topolya	Hoór	0.60	0.75
Bodrog	Zemplén	5.92	5.53
Sajó	Zsolca	2.43	2.20
Hernád	H.-Németi	0.54	0.30
Berettyó	Margita	0.24	0.02
„	B.-Ujfalu	0.33	0.02
Körös	Csucsa	0.20	0.16
„	N.-Várad	0.32	0.24
„	Belényes	0.78	0.66
„	Tenke	0.45	0.32
„	Gurahono	0.50	0.50
„	Borosjenő	0.36	0.36
„	Békés	3.20	3.20
„	Gyoma	4.58	3.80
Maros	Gy.-Fehérvár	0.34	0.20
„	Branyicska	1.10	0.88
„	Soborsin	0.—	0.—
„	Arad	0.02	0.30
„	Makó	1.38	1.10
Temes	K.-Kostély	1.20	1.10
Béga	Kiszető	1.25	1.12
„	Temesvár	0.53	0.24
„	Becskerek	1.21	1.02

Legtökéletesebb arc-tisztitó és szépitő szerek:
Akácia-crême 2 kor.
Akácia-puder 1 kor.
Akácia-szappan 1 kor.
Törvényesen védve.
Kapható gyógyszertárakban
Főraktár: Kriegner György
Koronagyógytára Bpest VIII. Kálvintér.

MENYASSZONYI KELENGYÉK 200—2000 KORONÁIG.

LUSTIG EDE FEHÉRNEMŰ RAKTÁRA KEREPESI-UT 2.

ALAPÍT. 1876. SZABOTT ÁRAK.

Női ing chiffonból, csipkével egyszerüen diszitve kor. 2·—
Női ing chiffonból, géphimzéssel diszitve . . . „ 2·40
Női ing chiffonból, kézi himzéssel diszitve . . „ 2·80
Női ing chiffonból, kézi himzéssel szépen diszitve „ 3·60
Női ing chiffonból, kézi himzéssel divatosan diszitve „ 4·80
Női ing chiffonból, kézi himzett kor. I. 2·80, II. 3·60, III. 4·40, IV. 5·20

Női ing fehér batisztból, csipkével . . . . kor. 3·60
Női ing fehér batisztból, csipkével diszitve . . „ 4·80
Női ing fehér batisztból, csipkével szépen diszitve „ 5·60
Női ing fehér batisztból, csipkével divatosan diszitve „ 6·80
Női ing vászonból, kézi himzéssel . . . . „ 4·80
Női ing vászonból, szép kézi himzéssel kor. I. 5·60, II. 6, III. 6·80, IV. 8·80

BÉBÉ-KELENGYÉK 50—150 KOR.

AGYKÉSZLET, ALSÓLEPEDŐ, ASZTALKÉSZLET, TÖRÜLKÖZŐ ÉS MINDENFÉLE FEHÉRNEMŰEK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

MOST JELENT MEG:

Egy gazdátlan csónak története.

REGÉNY

Irta: MOLNÁR FERENC

KAPHATÓ A „BUDAPESTI NAPLÓ" kiadóhivatalában.

Ára 2 korona.

1000 és 1000

ember!!

fiatal és öreg, köszöni visszanyert erejét és egészségét Dr. Müller fötörzsorvos világhirü, jónak elismert regeneráló készitményeinek. Kiváltkép jónak bizonyultak ezen szerek az idegszetdultság, ifjukori bünök és kicsapongások következtében előállt idegzsibbadtság, magömlés, a kezek és lábak ideges reszkotése, gerincveló-bajok, bátortalanság, feledemérzés, kedélylehangoltság, ideges fejfájás, migrén, kiváltképen pedig férfiui gyengeség (impotencia) és minden ebből folyó gyengeségi állapotban. A gyógyhatás már rövid idő alatt beáll a dr. Müller fötörzsorvos-féle regenerációs készitmények következtében. Ára kimeritő orvosi használati utasitással együtt kor. 6.30, postán 50 fillérrel több. Azonkivül dr. Müller fötörzsorvos-féle Injekció és labdacsok, melyek a hugycső minden kifolyását (kankó) férfiaknál, mint nőknél (fehér folyás) pár nap alatt gyógyitják. Ára kimeritő orvosi utasitással Nr. I. uj bajokra kor. 3,20, Nr. II. régi folyásra kor. 5 —, postán 50 fillérrel több, portó nélkül. — Csak valódi, a bécsi Szt.-György gyógyszertárból való készitmények kérendők.

Főraktár Budapesten:

Török József gyógyszertárában

Király-utca 12. sz. és Andrássy-ut 26. szám.

Uj gyógymód **Kataphorese** Uj gyógymód

IDEG ÉS NEMI BETEGSÉGEK.

radikalis gyógyitására legjobban ajánljuk

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Szétküldés Ausztria-Magyarország részére. — A legjobban ajánlt — Szétküldés külföldre

gyümölcsfa- és faiskolák

W. Klenert, Graz

(tulajd. Klenert Vilmos, ezelőtt Klenert és Geiger)

ajánl: gyümölcsfákat minden nemben és formában, nemes gyümölcsöket, vadoncokat és bogyós gyümölcsöket, sorfákat, harasztosokat, tüllevelüeket és rózsákat, sövény-növényeket, spárganövényt stb.

Katalogus ingyen! Katalogus ingyen!

Anämin VASPEPSIN-SACCHARAT-LIEBE

Vérszegénység! Sápkór! Nincs gyomorfájás! Nincs székrekedés! Igen jó izletes! Étvágygerjesztő!

Kapható gyógyszertárakban. — 500 grmos palack 3 kor.

J. Paul Liebe, Tetschen a. d. Elbe.

ZICHY MIHÁLY

legkitünőbb alkotásait magában foglalja a következő pompás díszmű:

ZICHY MIHÁLY ÉLETE ÉS MŰVEI.

Nagyalaku (48×36 ⁄⁄) pompás díszmű, a művész legkitünőbb alkotásaiból.

A művész életrajzával és a képek magyarázatával.

49 pompás, szebbnél szebb mülappal, melyek mindegyike külön-külön egy-egy nagy értékkel biró müremek.

A páratlan fénynyel kiállitott pompás díszmű ára diszkötésben 90 korona.

Megjelent az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ. kiadásában. Kapható a kiadóhivatalban Budapest, VII. kerület, Kerepesi-út 54, és minden könyvkereskedésben.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonaorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota

(Átjáróház és lift-használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legsulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, az önferlőztetés utóbajait.

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujabban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerü

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befecskendezés nélkül, a legmakacsabb bőrbetegséget, valamint ifjukori bünök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátgerincbajokat gyógyit a legujabb gyógymód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön várótermek.

Levelekre dijtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

„The Gresham"

életbzitositó-társaság Londonban

Magyarországi fiók:

Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.

a társaság názában.

A társaság vagyona 1900. december 31-én ... kor. 184,387.703.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1900. évi december 31-én „ 31,190.563.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint viszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... „ 405,300.493.—
Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki ... „ 50,898.267.42 összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Az Athenaeum r. t. kiadásában megjelent:

Házassági perek és Eljárás a házassági perekben

Irta KNORR ALAJOS

közs. és váltóügyvéd, nyugalm. kir. itélő táblai biró, a vaskorona-rend III. o. lovagja.

Ára angol vászonkött. 1 frt.

Kapható az „Athenaeum" r. társulatnál, valamint minden könyvkereskedésben.

Földhitel! 4% Földhitel!

Csak uradalmakra vagy nagy földbirtokra 300000 koronán felüli kölcsönösszegek 75 évi törlesztésére. Beküldendő telekkönyvi kivonat, katasztéri birtokivmásolat és adókönyvecske.

INTERNATIONALE VERKEHRSBANK KOSMOS C. G.

Direktor ARTHUR FRANKE

Hamburg, I., Grosse Theaterstrasse 23.

Közvetitők kizárva!

HUZAS Magyar vár. ker. sorsjegy Fényeremény 40.000 korona

már MARCIUS 1-én. BAZILIKA-SORSJEGY Fényeremény 30.000 korona

Kapható

24 havi részletfizetésre

Havi befizetés

1 darabra	1 kor. 50 fill.	1 darabra	— kor. 97 fill.
2 „	3 „ — „	2 „	1 „ 94 „
5 „	7 „ 40 „	5 „	4 „ 80 „

Már az első részlet és 35 fillér ajánlási dij beküldése ellenében megküldöm a sorsjegy sorozat és számát tartalmazó részletivet azonnali játékjoggal.

FLEISSIG SÁNDOR BANKHÁZ

BUDAPEST, Erzsébet-körut 2.

Téli üdülő- és gyógyhelyek a déli vasut mentén.

Vonatösszeköttetések és menetárak Budapestről (déli vasut pályaudvara).

Abbazia	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 regel, 8.00 este Abbazia-Mattuglie érk. 9.37 este, 9.17 d. e.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104·16 K., II. oszt. 74·56 K., III. oszt. 47·78 K.
Görz	N.-Kanizsa-Pragerhofon át	Bpest d. v. ind. 8.00 reggel, 8.00 és 9.55 este Görz ... ... érk. 10.00 este, 10.08, d. e. 6.34 „	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 111·58 K., II. oszt. 80·16 K., III. oszt. 51·16 K.
Bozen-Gries	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Bozen-Gries ... ... érk. 6.00 „ 1.45 d. u.	Menettérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·80 K., továbbá 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Meran	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Meran... ... ... érk. 7.45 d. e., 3.00 d. u.	Menettérti jegyek 30 napi érvényességgel Bozen-Griesig gyorsvonatokra: I. oszt. 124·68 K., II. oszt. 89·32 K., III. oszt. 57·80 K., továbbá Bozen-Griesig 90 napig érvényes menetjegyfüzetek megszakitható utazásokra, gyorsvonatokra: I. oszt. 128·20 K., II. oszt. 90·40 K., III. oszt. 63·18 K.
Arco	N.-Kanizsa-Pragerhof-Marburgon át	Budapest d. v. ... ind. 8.00 reggel, 8.00 este Arco ... ... érk. 9.50 d. e., 5.09 d. u.	Menettérti jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 132·10 K., II. oszt. 94·92 K., III. oszt. 61·54 K.

FÉRFIAK ÉS NŐKNEK

a legmakacsabb heveny és idült folyásoknál befecskendezés nélkül a legbiztosabb gyógyszernek a

„Sanid labdacsok"

bizonyultak. Egy üveg 100 labdacs tartalommal és pontos használati utasitással 6 korona. Vidékre 6 korona előleges beküldése vgy utánvétel mellett diskréten küld a

„Magyar Király" gyógyszertár, BUDAPEST, V., Marokkói-utcza 2. sz. (Erzsébet-tér sarok.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

Lohengrin.

Regényes opera 3 felvonásban. Irta és zenéjét szerzette Wagner Richárd. Forditották Böhm Gusztáv és Ormay Ferenc.

Személyek:

I. Henrik	Ney D.	A király hir.	Mihályi
Lohengrin	Burrian	1)	Dalnoki
Brabanti	Vasquezné	2) lovag	Kiss
Gottfried h.	Blánszky	3)	Ney B.
Telramund	Takáts	4)	Kornai
Ortrud, neje	Dósyné		

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

A bor.

Paraszt-vigjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza.

Személyek:

Baracs Imre	Gyenes	Észter	Gerő L.
Matyi	Rózsahegyi	Göre Gábor	Ujházi
Baracsné	Alszegny	Görené	Demjén
Szunyogné	Györgyné	Durbints	Vizvári
Rózsi	Ligeti	Kácsa	Faludi
Mihály	Gabányi	Bige	Narcisz

Kezdete 7½ órakor.

MAGYAR SZINHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

Lotti ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudvard Stone. Forditotta Faragó Ödön. A dalok versszövegét irta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklai	Barley	Szilágyi
Harriet	Szikiainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Almási	Miss Kate	Sellő
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Fedák	Elsie	Tomcsányi

Kezdete 7½ órakor.

Szinházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar szinház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zenemükereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25—13) sz. a.

VIGSZINHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

A Gyurkovics-lányok.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc.

Személyek:

Radványi	Hegedűs	Klári	Halász
Horkay Feri	Góth	Sándorffy	Fenyvesi
Mici	Csillag K.	Terka	Balogh
Katalin	Csillag T.	Gida	Tanay
Ella	Pécsi P.	Sára	Kalmár
Liza	Révész	Gyurkovicsné	Rostagni

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

Ádám és Éva.

Operett 3 felv. Irták Blum és Toché. Zenéjét szerz. G. Serpette. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:

Ádám	Szirmai	Corbonionius	Szerdahelyi
Éva	Küry	Cynthia	Boják
Adramalek	Kovács	Marcellus	Delli
Lucifer	Németh	Galena	Kovács K.
Asmódi	Harmath	Benoit	Szabó
Gábor	Nyári M.	Régalard	Ujvári

Kezdete 7 órakor.

URANIA SZINHAZ.

Kedd, 1902. február hó 25-én.

Szada Yakko, Kavakami és társulatának vendégjátéka.

A gésa és a lovag.

Dráma 2 felvonásban.

Utána:

A kéz.

Mimodráma 1 felvonásban. Irta Henry Berény.

Végül:

Kéza.

Dráma 2 felvonásban.

Kezdete 7½ órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Utolsó hét: Loïe Fuller

KONORAH STRONGFORT KORNAU

és a februári különlegességek.

A tölikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Somossy-Mulató

Király-utca 71. Igazgató: Somossy K.

A nagy februári műsor utolsó hete

Les Favorits, Johmson csoport, Darlus Jama, Tartakoff csoport, des Collini's ugymint az összes kitünő különlegességek.

Omnibuszok közlekednek minden irányban, ugymint Budára is.

Március 1-én egész új műsor.

Petánovits METROPOLE-SZÁLLÓJA

A tölikertben ma Pongrácz Lajos Kolozsvárról kitünő zenekara játszik.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb PAPlan PAPlan PAPlan

	frt		fr
1 összehajtható vaságy 5 db kivehető matracal	— — 10.—	1 acél sodrony ágybetét	5.—
1 rouge paplan	— — 1.80	1 tengerifű matrac	— — 4.50
1 „ „ prima	— — 2.80	1 afrique „	— — 5.—
1 cachmir paplan	— — — 3.40	1 lószőr „	— — 12.—
1 satin „	— — — 3.80	1 ablak köper függöny	— 3.—
1 atlasz cachmir	— — — 4.80	1 „ tunis „	— 1.50
1 selyem atlasz paplan	— 8.50	1 „ gyapju „	— 4.50
1 fodros selyem atl. papl.	13.50	2 ágy, 1 asztaltertő bouret	5.50
1 jó vászon paplan lepedő	2.—	2 „ 1 „ gyapju	12.—
1 „ „ ágy „	1.30	1 nagy szobaszőnyeg	— — 2.50
1 fanell ágytakaró pokróc	2.50	1 „ „ L.	— 5.30
1 gyapju „ „	5.50	1 ágyelőke I.	— — — — 0.85
1 jó lópokróc	— — — — 1.60	1 tapestry ágyelőke	— — 1.50
1 téli pokróc	— — — — 4.60	1 mir. jó futószőnyeg	— —.40
1 szép fali szőnyeg	— — 7.50	1 „ „ mintázott	— — —.75

GICHNER JANOS

psplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körut 20.

Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszadatik.

Zálogházból veszek cédulákat.

Eladok

13 latos ezüst evőkészlet 12 személyre 140 frt, 6 ezüst mélyre 65 frtól kezdve és fel jobb. Mindennemü finom ezüsttárgyak barokk és francia stylusban. Nagy rakiár arany férfi láncokból, massiv aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 12 frt, arany női órák 9 frtól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösei

Budapesten, Harisbazár Váci-utca 30. I., em. 23.

* * * * *

TÓTH KÁLMÁN

* * ÖSSZES * *

KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő diszes uj kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátta:

ENDRŐDI SÁNDOR.

Két remek diszkötésü kötet, nagy 8° alak, a költő dombornyomásu arcképével.

Rendkivül alkalmas ajándékmü.

Ára 16 korona.

Megrendelhető

Lampel Róbert-féle (Wodianer F. és Fiai)

Cs. és kir. udvari könyvkereskedésében Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Számos vevőm fölszólitására igéretemnek megfelelően értesitem azon t. családokat, a hol több gyermek van, a kiket egyformán kivánnak öltöztetni, hogy tavaszi szükségletüket már most biztosithatják, ha remek kivitelü, dus választékú és bármily nagyságu

fiu- és gyermekruháimból

választanak. Az átvétel később történhetik.

Jutányos szabott ár.

Képes árjegyzék bérmentve.

Neumann M.

cs. és kir. udv. szállitó

férfi-, fiu- és gyermekruha-telepe

BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 1. SZ.

F. évi március hó 2-től 6-ig Budapesten, az Adria-szállóban vagyok, hol

MŰSZEMEKET

a páciensoknek természet szerint készitek.

F. Ad. Müller szemész Wiesbadenből.

Uj találmány: Müller reform-szemei. D. R. G. védjegy.

Képviselő: Calderoni & Co. optikus.

Most jelent meg!

HEDIN SVEN:

Ázsia sivatagjain keresztül.

E világhirü útleirást, melyben az ifju svéd utazó Ázsia óriási sivatagjainak rejtelmeit tárja fel a világ előtt,

Dr. THIRRING GUSZTÁV

dolgozta át magyarra. Változatos, élvezetes olvasmány, mely mindvégig lebilincsel minden rangu és koru olvasót és egyes fejezeteiben szinte a regények érdekfeszitő voltával vetekszik.

A diszes czimképpel ellátott, izléses erős vászonkötésü kötetet 50 kép és 2 térkép diszik. *Ára 6 kor.*

E szenzációs munka első kötete a

Magyar Földrajzi Társaság Könyvtára

cz. házagpótló uj gyüjteményes vállalatnak.

A gyüjtemény második kötete:

A mennyei birodalom története

Irta: Dr. LÓCZY LAJOS

sajtó alatt van. *Ára 7 korona.*

Megrendelhetők

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)

cs. és k. udv. könyvkereskedésében

Budapest, VI., Andrássy-út 21.

Szinházak heti müsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Szerda	Lákmé	Kegyelemkenyér A hol mulatnak	A dada	Egy görbe nap	Lotty ezredese
Csütörtök	A denevér	Az ember tragédiája	A Gyurkovics lányok	Egy görbe nap	Lotty ezredese
Péntek	Onagin	Julius Caesar	Balatoni rege	Az aranyos	Lotty ezredese
Szombat	Don Juan	Morituri	Balatoni rege	Az aranyos	Lotty ezredese
d. u. Vasárnap este	— A denevér	A szerencse A rejtély A betörő	A képviselő ur Balatoni rege	Felhő Klári Az aranyos	Lotty ezredese Lotty ezredese

„LE DÉLICE“

A szivarka egyszer meggyujtva mindvégig ég.

Legjobb Vergé szivarkapapir.

Legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.

Minden dohánytőzsdében kapható.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Benda Józsefné
Andrássy-ut 59.

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Zsibárus-utca 7. szám.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
IV. ker. Váci-utca 17. szám.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
VII. ker. Károly-körut 9. szám.

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 32. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése
VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig föladnak, már másnap megjelenik a Budapesti Naplóban.

Páholy.
Édes Aranyom, itt vagyok Budapesten, kérlek irj azonnal egy levelezőlapot. Ölel ezerszer Barna. II. ker. Batthyányi-utca 51. sz. II. emelet 2. ajtó. 11606

Zoltán.
Hétfőn érkezeti két levelet átvette? 11607

Gorge-Sent.
Nagy örömöt szerzett kedves soraival. Mostmár némileg csakugyan elbizom magam. Tudtam, hogy kissé ügyetlen vagyok s csakugyan az feszélyezett legjobban a mit kegyod helyesen észrevett. Nagyon kérem kegyed adja meg az ujabb találkát egy másik helyen és lehetőleg korábban. Csókolom kezeit.

Nem bánja meg.
Levele van a kiadóhivatalban. 11608

Király kávéház!
kéretik ama hölgy ki vasárnap este a „Budapesti Naplóra" figyelmessé tétetett, kegyeskedjék „Gellért" jeligével főposta restante értesiteni, hogy ismerkedés lehetséges-e? 6578

33 éves
barna urilember, egy csinos szőke urinővel szeretne megismerkedni. Levelet „Szőke" jelige alatt kér a kiadóba. 6540

Első kisérlet.
Levél várja e lap kiadóhivatalában. 6727

Csillagfény.
Ha még nem késő, ugy kérem levelét kért helyen átvenni. 6726

KERESLET.

Egy intelligens
ember inspektori állást keres megfelelő óvadékkal, ügynökök nincsenek kizárva és megfelelő jutalékba részesülnek. Leveleket „Sz. L." jeligével ellátva továbbit a kiadóhivatal. 4170

Ügyes,
jó bizonyitványokkal ellátva, szobákat vixelni tudó és mindenben ügyes 2-ik inas felvétetik. Cim: Kigyó-utca 5. I. em. ajtó 2. 4172

Keresek
4 egymásba nyiló szobát megfelelő mellékhelyiségekkel, kert használattal, villamvilágitásra berendezve, lehetőleg a Rózsadombon vagy a városliget magasabban fekvő részén május 1-ére, leveleket S. A. cim alatt a kiadóba.

Keresek
megvételre egy nagy német faáru cég részére nagy terjedelmü tölgy és fenyőerdőket. Ajánlatok részletes leirásokkal „faáru cég" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4178

Megvételre keresek
egy teljesen felszerelt, saját kezelésben álló birtokot, egy meghatározandó évi életjáradék ellenében. Ajánlatok részletes birtokleirással együtt „B. K. 100." jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 4175

Zeneművek
jó állapotban megvétetnek Zala Mór zeneműkereskedőnél Teréz-körut 2.

Amerikai
vásárol használt műfogakat, Wyschograd Jakab, Nagyfuvaros-utca 7., II. 24 11603

KINÁLAT.

Angol, francia
tapasztalt nyelvmester, ki nyelvtanulmányait külföldön végezte, még néhány szabad órával rendelkezik. Sikeres módszer, Kitünő referenciák. Cim: Gáspár Bernát, Vörösmarty-utca 51/a. 21. ajtó. 4187

Szülők figyelmébe!
Alkalmi köszöntők és szavalmányok, melyben minden alkalomra igen szép köszöntő versek vannak és a legszebb szavalati darabok kisebb és nagyobb gyermekek számára. Irta: Cernay József, föv. tanitó. Ára: 1 korona. Kapható e lap kiadóhivatalában. 4186

Elegánsan butorozott lakás József-körut egyik pompás bérházában, a Népszinház közelében, rendkivül tisztán tartott és elegánsan butorozott 2 utcai szoba, elő- és fürdőszobával, május elsejére kiadó, előkelő gyermektelen házaspár, vagy pedig 1—2 képviselő, magasabb rangu hivatalnok vagy földbirtokos számára. Cim e lap kiadóhivatalában. 4185

Kerékpár
javitásokat, átalakitásokat, nikkelezés és zománcolásokat legolcsóbban és szakértelemmel csináljuk, Láng kerékpárüzlet, Budapesten, József-körut 41.

Szép szőnyegdiván,
magas ingaóra, majolika függőlámpa s más egyéb tárgyak majdnem uj állapotban elköltözés miatt igen olcsón eladók. Rózsa-utca 35. I. em. 12. 4184

Eladatik
egy régi nemes, különös szép fakvésü, saját kezelésben lévő németajku vidéken, vasutállomás mellett, 3 órányira Budapesttől, 1000 hold szántó, rét, legelő, szőlő és erdőből álló birtok szép tágas történelmi, renaissances-stylü kastélyal, perk majorral, továbbá értékes dús élő és holt fundus instruktussal, nagy jvadászattal. Ár 240000 forint, teher 100000 frt., 80—100000 forint készpénzfizetés mellett, vagy egy kisebb birtok és 30—40000 forint készpénzfizetésért. Lenk gazdasági tanácsos, Budapest, Csömöri-ut 15. 4177

Épületjavitások,
átalakitások olcsón elvállaltatnak. Szives ajánlatok „Megbizható" cimen a lap kiadóhivatalába kéretnek. 4171

Gyárosok,
nagykereskedők és vállalkozók, kik ingyen akarnak hirdetni, küldjenek diszes plakátokat Czeiszler Éliás Központi szállodájába Szikszóra (Abaujm.) 4183

Korrepetitor.
Egyetemi hallgató, ki a tanitás terén nagy jártassággal bir és a hegedüből is alapos oktatást nyujt, házi tanitónak ajánlkozik. Szives megkeresést „W." Elemér-utca 14. sz. földszint 4. ajtó alá kér. 4179

Gyümölcsfa, diszfa,
rózsa árjegyzékkel igen jutányos árak feltüntetésével kivánatra ingyen szolgál Weber faiskolája Békásmegyeren, Budapest mellett. 11552

Partie-szövetek.
2000 méter ruhaszövet 18 krtól feljebb, elegáns selyem és szövet blouzok 1 forinttól, szép szövet pongyolák 2 forinttól feljebb. Kapható Kerepesi-ut 60. földszint 14, udvarban. 11605

A nyugoti
pályaudvarral szemben egy csinosan butorozott különbejáratu szoba gyermektelen családnál, lift használattal, azonnal kiadó. Fischhof, Váci-ut 4. II. em. 9. 4109

Wertheim szekrény
tüzmentes iróasztallal olcsón eladó, József-tér 8. a lakatosnál. 11611

Tüzmentes pénzszekrény valódi Wertheim belül 4 páncél fiók és ajtóval ellátva remek diszdarab volt ára 720 korona most megkapható 300 koronáért Erzsébet-tér 8. III. 17. 11610

Kölcsönüzleteket,
convertálásokat, 5%-ra, törlesztéssel, földbirtokosoknak és budapesti bérházakra, továbbá községi kölcsönöket községek részére a leggyorsabban szerez Messinger Jakab Budapest, Teréz-körut 2. I. em. 1.

Ügyvédek, orvosok
vagy oly urak, kiknek két elegánsan és kényelmesen butorozott tiszta, különbejáratu szobára van szükségük, tekintsék meg Sándor-utca 30/B I/13. sz. alatti lakást. Azonnal és olcsón kiadó.

Vasmunkákat,
kastélyok és házak felszereléséhez, vaskapukat, rácsokat, dróthálókeritéseket, kioszkokat stb. lelkiismeretesen és pontosan készit Barta Károly Budapest Főh. Sándor-u. 32. Rajzok és költségvetések dijmentesen. 4189

Nevelőnőket,
tantónőket, gyermekkertésznőket, bonneokat, legmegbizhatóbban ajánl, elhelyez Fekete Arnoldné intézete Váci-körut 16. 11496

Butorok,
rendkivüli alkalmi vételekből jutányosan eladatnak részletre és készpénzért, úgyszinte vétetnek. Hunyady-tér 8. sz. az udvarban. 10327

Privát kutató.
Iroda Váci-körut 39. Kényes megbizásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal, ugy magán, mint családi-ügyekben: Kossa Magyary Géza. Található 10—2-ig. 1209

Eladatik,
vagy cseréltetik egy nagyon szép és szakszerüen kezelt birtok, 30 percnyire a vasuti állomástól, Szombathely közelében, németajku vidéken 1800 hold szántó, rét, legelő és lomberdővel, uj emeletes kis kastély parkkal és nagy majorral, gazdag barnaszéntelep és kitünő vadászattal. Évi tiszta jövedelem 18—20000 forint. Takarékpénztári teher 205000 forint, ár 360000 frt. Egy vagy két bérház jelzálogkölcsöni teherrel fizetésül elfogadtatik. Felvilágositással szolgál a megbizott Lenk gazdasági tanácsos, Budapest, Csömöri-ut 15. 4176

Olcsó
modern berendezésü utcai és udvari lakások, fürdőszoba és mellékhelyiségekkel, továbbá mühelyek V., Csáki-utca 17. számu ujonnan épült házban május 1-re kiadók. Bővebbet: Heidelberg és Jónás műépitészeknél, Sas-utca 12. Telefon 34—31. 11613

Gőzhengermalom
nagyobb városban, közel a vasuthoz, egyemeletes épület, három éve ujonnan épitve, 12 méter hosszu, 14 méter széles és 12 méter magas, külön laképülettel s külön istálló és kamrákkal, úgyszintén külön gép- és kazánházzal, moly naponta 12 óra alatt 70 métermázsát képes őrleni, 38.000 koronáért eladó, igen kedvező fizetési föltételekkel. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok és üzletek adásvételi irodájában Budapesten, József-körut 18. 11612

Egy kis ház
szabad kézből eladó. Naphegy, lépcső I., Krisztina-város. 4180

Kiváló
szépirásu ember ajánlkozik másolások vagy bármilyen irásbeli munkára házon kivül, vagyis otthoni elvégzésre. Ajánlatokat, kérvényeket, költvetéseket és hasonló dolgokat ha kivántatik, kaligrafice készitem szerény dijazás mellett. Czim: Dembinszky-utca 4., II. em. 24.

Magyar
és német levelező, ki a könyvvitelben is jártas, volt helybeli önnálló kereskedő bármily csekély fizetés mellett elfogad helyben, vagy vidéken megfelelő állást. Szives megkereséseket „R. B." jelige alatt a kiadóhivatalba kér. 4169

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Oly uraknak,
kik kényelmes és csendes otthont, világos és féregmentes olcsó szobát, gyönyörüen berendezve, külön bejárattal óhajtanak, ajánlható a Sándor-utca 30/B. I. 13. sz. alatti. Kitünő és pontos kiszolgálás. Azonnal kiadó.

Gazdasszonynak
ajánlkozik egy fiatal özvegy, ki a háziteendőkben, főzésben stb. teljes jártassággal bir, izr. házhoz helyben vagy vidékre is. Cim: Stern, Népszinház-utca 24. II. 23.

Hat éves
tiszta apamén, négy-háromkét s egy éves csikók, vemhes kancák, kocsilovak gőzcséplő svetőgépek s kocsik eladók. Cim a kiadóhivatalban. 11585

Egy már
évek óta létező, jól jövedelmező vidéki nagyobb iparvállalathoz (gyár) 30.000 koronával társ kerestetik. Ajánlatokat kérek e lap kiadóhivatalához „Tgy" cim alatt." 11576

Cimbalom
pedálos 35 frt, eladó. Erzsébet-körut 2. Horváth. 11561

BUTOROK

a legegyszerübb kiviteltől a legdiszesebbig, kitünő minőségben, ugy készpénzért, mint részletre a legjutányosabb árakon kaphatók:

Sárkány és Schütz
butorcégnél
Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

a New-York kávéházzal szemben, a hol menyasszonyi kelengyékben állandóan dusan felszerelt raktár áll a n. é. butorvásárló közönség rendelkezésére. Legujabb butoralbumunkat 60 fillér levélbélyegekbeni beküldése ellenében bérmentve küldjük.

Általános érdekü müvek.

Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bácsi József. Kötve 1.60 kor. **Budapest térképe.** A főváros tiz kerületével. 60 f. Ugyanaz nagyobb alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. **Budapesti kirándulási térkép.** A főváros környékének tervrajza. **Budapest és környéke.** Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállitotta Palóczy L. Kötve 1.60 korona. **Magyar és német beszélgetések kézikönyve.** Irta Czanyuga József. 2.40 kor., kötve 3.60 kor. **Czigányjósnő.** A kártyahuzás és kártyavetés kézikönyve 1 kor. **A felülmulhatatlan ezermester büvészkamarája** 60 fill. **Házi Kincstár.** Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségtan, s a mindennapi élet dolgaihoz. 2.40 kor., kötve 3 korona. **Képes budapesti szakácskönyv.** Irta Szt. Hilaire Jozefa és mások. Kötve 4 kor., diszkötésben 4.80 korona. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Kártyajátékok könyve.** Irta Parlaghy Kálmán, 2.80 kor., kötve 3.60 kor. **Legujabb levelező és házi titkár.** Irta Kassay Adolf. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Legujabb házi tanácsadó, önügyvéd.** Irta Kassay A. 2 kor., kötve 2.40 kor. **Kerékpáros káté.** Irta dr. Korchmáros Kálmán, 30 fill. **Német társalgási anyaggyüjtemény.** Irta Oldal J., 1.40 kor., kötve 2 korona. **Önszámitó,** kötve 70 fill. **Pesti müvelt társalgó.** A társadalmi érintkezés minden szabályát magában foglalja. Illemszabályok, társasjátékok, komoly és szerelmi költemények, felköszöntések, emlékversek stb. Kötve 2.50 kor. **A baba-szakácsnő.** Irta Rantási Mariska. Kötve 40 fill. **A nemi viszonyokra gyakorolt befolyás.** Irta Schenk Lipót dr. A hires bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének öukényes meghatározásáról szóló elméletét irta meg ebben a könyvben. Az általános érdekü könyv ára 4 kor. **Virágnyelv.** Minden ismert virág jelentősége meg van irva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állitott össze. Ára szines kötésben 80 fillér. **Esküdtek és esküdtbirák törvénykönyve.** Irta K. Nagy Sándor. 60 fillér. **Sakkjáték kézikönyve.** Maróczy Géza közreműködésével, irta Szemere Imre. 60 fill. A pénz előzetes beküldésénél a megrendelt művek bérmentve szállittatnak. Négy koronánál nagyobb összegü megrendelést utánvéttel is eszközlünk. Megrendelések Lampel Róbert (Wodianer F. és fiai) könyvkereskedéséhez, **Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám** intézendők.

Kabát	3.— frt
Jaquet	2.— »
Pincér-frakk . .	6.— »
Nadrág	2.50 »

Külön osztály:
Rothberger Jakab,
Budapest, IV., Kristóf-tér 2.

The Berlitz School

of Languages. Erzsébet-körut 15., II. em. jobbra. Francia, angol, olasz, orosz, német, spanyol, magyar, szerb és román nyelvek tanitása a felnőtteknek, az illető nemzetiségü tanárok által Berlitz módszere szerint. Az első leckeórától fogva a tanulóval csupán a megtanulandó nyelven beszélnek és csupán csak azt hallja. Más magántanitókkal semminemü összeköttetésben nem állunk.
Prospektusok ingyen és bérmentve, beiratás minden időben.

Forditások
eszközöltetnek.

Használt férfiruhákat legmagasabb árban vesz Weisz Lipót, IV., Kristóf-tér 2. Kivánatra a vevő a helyszinén megjelenik.

Finom öreg erdélyi
szilvóriumot
szállitok 50 literen felül
à kor. 1.12.
Kivánatra 40 fillér postabélyeg beküldése ellenében mintát küldök.
Müller Ferenc
Temesvár, Zápolya-u. 6.

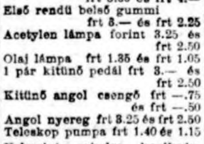

Kerékpár-javitásokat

zománcolás és nikkelezéseket igen olcsón és szakszerüen csinálunk.
Kerékpár alkatrészeket 30 százalékos árleszállitással szállitunk:

Első rendü külső gummi frt 5.50 és frt 4.—
Első rendü belső gummi frt 3.— és frt 2.25
Acetylen lámpa forint 3.25 és frt 2.50
Olaj lámpa frt 1.35 és frt 1.05
1 pár kitünő pedál frt 3.— és frt 2.50
Kitünő angol csengő frt —.75 és frt —.50
Angol nyereg frt 3.25 és frt 2.50
Teleskop pumpa frt 1.40 és 1.15
Valamint minden kerékpár-részt is.
Használt kerékpárok 35 forinttól feljebb.

Láng Jakab és fia
az Angol Helical Premier kerékpárak főraktára
Budapesten, József körut 41.
és fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.
Árjegyzék ingyen.

Hölgyeim.
Csak egyszer próbaképen rendeljék meg a csodahatásu, valódi angol szépitő szert, **Ugorkatejet** és megfognak róla győződni, hogy ezen csodaszer azonnal eltávolit **szeplőt, májfoltot,** mindenféle tisztátlanságot az arcról és a bőrnek gyönyörü üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Ára 2 korona. Valódi angol ugorka-szappan 1 kor., 3 drb 2 kor. 40, puder 1 kor. 20 és 2 kor. Valódi angol minőségben kapható csakis **Balassa Kornél** gyógytárában, **Temesvár,** a hova minden postai rendelés intézendő. Budapesten kapható Török-féle gyószertárban, Király-ucta 12. és Andrássy-ut 26. 6054

Veszek

zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett
FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Fogak
2 frttol, a nélkül, hogy a gyökeret el kellene távolitani,
szájpadlás nélkül is.
Foghuzás fájdalom nélkül. — Igen tartós fogtömés. Fogkoronák gyökerekre illesztetnek. — Fogorvos
Dr. Neufeld, Kossuth Lajos-u. 14.
Vasár- és ünnepnapokon délután 4-ig.

Butor

csak jó minőségü.
Hálószoba, kredenc, szőnyegdivány, asztal szék, iróasztal, könyvszekrény, uri fotelek, ottomán, szalongarnitura, tükrök, ugy egyenkint is, nagyon olcsón eladó. Vidékre gondosan csomagolva, biztositva. Csak **VI., Gyár-utca 25. szám**
Steinberger Manó
butoriparosnál

Bérházakra vidéki városokban
hol megyei székhely, törvényszék van, előnyös
törlesztéses kölcsönök
30—50 év közti időtartamra nyujtatnak.
Háztulajdonosok
közöljék mielőbb czimöket, ház értékét, bérjövedelmet, betáblázott terhet e czimre „**Vidéki bérházak rendezése**" (hirdetési nyugtára) **Postrestant Budapest 55. számu postahivatal.**

Magyar kir államvasutak.
Gyors- és teheráruk házhoz szállitása.

A magyar kir. államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már évekkel ezelőtt rendszeresitette azon intézményt, hogy a budapest-józsefvárosi, budapest-nyugoti és budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárukat a cimzetteknek saját szerződött fuvarosával házhoz, — illetve a feladandó árukat a lakásból a vasuthoz szállittatja, ha a cimzett a Duna balpartján a IV—IX. kerületben vagy a tisztviselő- elepen lakik.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarosával vámoltatja el a Budapesten átmenő és azon Budapestre helyben rendelt vámárukat is, melynek elvámolása a vasutra bizatott; egyuttal a külföldről érkező — házhoz szállitott — szállitmányok után kiállitandó árnyilatkozatokat is ezen megbizottja által állittatja ki.

Utánvétellel terhelt, Budapesten a Duna jobbpartján lakó felek részére szóló, továbbá terjedelmes, tüzveszélyes és oly áruk, melyeknek összsulya az egy tonnát meghaladja, csakis a vállalkozóval kötendő előzetes egyesség alapján szállittatnak házhoz.

Jogában áll azonban mindenkinek, hogy a vállalkozó általa való házhoz szállitást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyszerü irásbeli megkereséssel közölhet.

A házhoz való elszállitási dijak a következők:

a) gyorsárukért:

10 kg. sulyig — — —	30 fillér
10 kg.—25 kg.-ig — —	40 »
25 kg.-on felül 50 kg.-ig	50 »
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	40 »

b) teherárukért:

50 kg. sulyig — — —	40 fillér
50 kg.-on felül minden megkezdett 50 kg.	30 »

A statisztikai árnyilatkozatok kiállitásáért a vállalkozó nyilatkozatonként 5 krajcárt számithat.

Az áruk házhoz szállitási esetén, ha az áru fogyasztási vagy vámilletéknek alávetve nincs, s ha a cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen feltalálható, s az árut ottát is veszik csak a fuvarlevélen felszámitott összeg szedetik be.

Ha az áru vámilletéknek vagy fogyasztási adónak van alávetve még a cimzettnek kézbesitendő vámnyugta, illetve adóbárca szerint fizetett vámilleték, fogyasztási adó és vámközvetitési illetékek is megfizetendők.

A szállitmányozó az árut a lakás vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állitani, mely e célra neki kijelöltetett.

Ha cimzett az áru befuvarozási idején lakásán nincs, a másodszor, esetleg többször is megkisérlett kézbesitésért külön illeték nem számitható fel.

Ha azonban cimzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találtatnék, s tartózkodási helyét csak a bejelentési hivatal utján lehet megtudni, a rendes fuvarozási dijon kivül még 10 krajcár fizelendő.

Ha cimzett az áru átvételét megtagadja, vagy azt a városnak más, nem a fuvarlevélben megjelölt helyére küldi, a visszavitet, ujra való elhozatal, vagy más helyre való szállitásért a dijszabásszerü illeték ujból felszámitható.

Én Csillag Anna!

185 cm. h. óriás Loreley-hajammal, melyet az általam föltalált kenőcscsel 14 havi használat után kaptam. Ezen kenőcs az egyedüli szer, mely **hajhullás ellen, a növesztés előmozditására s a hajtalaj erősitésére** alkalmasnak találtatott. Uraknál szép teli szakálnövést s más **rövid használat** ugy a **haj,** mint **szakálnak** természetes **fényt** és **sürüséget** kölcsönöz s a **gyors őszüléstől** legmagasabb korig megóvja.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Szétküldés naponta a pénz előleges beküldése vagy utánvétel mellett az egész világba a gyárból, a hova a rendelések cimzendők.

Csillag Anna

BÉCS: I. Seilergasse 5.
BERLIN: Friedrichstrasse 56.

Csillag Anna assz., Bécs.
Szőgyén-Marich grófné ő excja megbizása folytán kérek egy tégelyt az Ön kitünő pomádéjából 3 frtért. Vegye egyuttal köszönetem. A grófné rendkivül dicsérőleg szólt az Ön pomádéjáról.
Giese Frida,
Ő excja udvarhölgye.

Csillag Anna assz., Bécs
Kérem postautánvéttel egy tégelyt az Ön kitünő hajpomádéjából küldeni.
Metternich Vilma grófnő
Rubein kastély, Merán mellett, Tirol.

Cillag Anna assz., Bécs.
Kérem postafordulattal két tégelyt az Ön kitünő pomádéjából küldeni.
L. Schweng v. Reindorf,
cs. és k. kapitány neje, Prága.

Tek. **Csillag Anna** urhölgy!
Sziveskedjék **Kielmanseg Grófné Ő Nagyméltósága** helytartóné Bécs, Herrngasse 6. cimére 3 darab kenőcsöt **2 frtjával a haj ápolására küldeni,** mely máris jó eredményt mutatott. Tisztelettel
Pietzl Irma, ő Nagyméltósága komornikja.

T. Csillag Anna assz.!
Az ön csodakenőcséről már sok szépet hallottam, miért is tisztelettel kérem postafordultával két tégelyt küldeni. Maradok önt tisztelve
Velonter Antoni. Győr

T. Csillag Anna assz.!
A világhirü hajkenőcséből sziveskedjék egy tégelyt küldeni.
Palavicini A. őrgróf
Abauj-Szemere.

T. Csillag Anna assz.!
Postautánvéttel kérnék a kiváló hajpomádéjából két tégelylyel részemre küldeni.
Id. Esterházy Em. gróf
Bakony Szt.-László.

T. Csillag Anna assz.!
Tisztelettel felkérem az eddig nagy sikerrel használt hajpomádéból ismét egy tégelyt utánvéttel küldeni sziveskedjék.
Baselli báróné
Enns, Westbahn

Nyomatott a „Pátria" irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.